

Tilinpäätös 2020

Kh 19.4.2021

FORSSAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2020

SISÄLLYSLUETTELO

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
2 KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	3
2.1 KAUPUNGIN HALLINTO	3
2.2 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	9
2.3 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	11
2.4 OLENNAISET TAPAHTUMAT KAUPUNGIN TOIMINNASSA TOIMIALOITTAIN	20
2.5 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	32
2.6 KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ	32
2.7 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	34
2.8 YMPÄRISTÖASIAT	35
2.9 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	35
2.10 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	40
2.10.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	40
2.10.2 Toiminnan rahoitus	41
2.11 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	42
2.12 KOKONAISTULOT JA –MENOT	45
2.13 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	46
2.13.1 Kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt	46
2.13.2 Konsernin toiminnan ohjaus	47
2.13.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	47
2.13.4 Konsernivalvonnan järjestäminen	59
2.13.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	63
2.14 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	67
2.14.1 Tilikauden tuloksen käsittely	67
2.15 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	68
2.15.1 Käyttötalouden toteutuminen	68
2.15.2 Investointien toteutuminen	101
2.15.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	104
2.15.4 Rahoitusosan toteutuminen	106
2.15.5 Liikelaitoksen tavoitteiden toteutuminen	107
2.15.6 Konsernitavoitteiden toteutuminen	108
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	114
3.1 Tuloslaskelma	114
3.2 Rahoituslaskelma	115
3.3 Tase	116
3.4 Konsernilaskelmat	118
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	122
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	122
4.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	122
4.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	122
5.0 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	123
6.0 Taseen vastaavaa koskevat liitetiedot	125
6.1 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	128
7.0 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	130
8.0 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	132
5 LIIKELAITOKSEN ERILLISTILINPÄÄTÖS	134
1 Vesihuoltojohtajan katsaus	134
2 Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa	137
3 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	138
4 Ympäristötekijät	139
5 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	139
6 Esitys tilikauden 2020 tuloksen käsittelystä	139
7 Talousarvion toteutumisvertailu	140
8 Tilinpäätöslaskelmat	149
9 Tilinpäätöksen liitetiedot	162
10 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	166
11 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastusmerkintä	167

12 Liikelaitoksen vaikutus kunnan tuloksen muodostumiseen.....	169
13 Liikelaitoksen vaikutus toiminnan rahoitukseen	170
6 LUETTELOT JA SELVITYKSET	171
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	173
Tilintarkastusmerkintä	173
LIITTEET	
1 Lauta- ja johtokunnat sekä valtuuston valitsevat edustajat eri toimielimissä.....	174
2 Kaupungin talouden tunnuslukujen kehitys v. 2011-2020.....	181

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2020

Kaupungin tehtävänä on turvata hyvät palvelut myös kriisiaikana.

Vuosi 2020 oli täysin poikkeuksellinen. Muuttuvia tekijöitä olivat ”perinteiset” niin kuntatalouden yleinen epävarmuus kuin pitkään valmisteilla olleet valtakunnalliset sosiaali- ja terveystalouteihin ja maakuntahallintoon liittyvät uudistuksetkin.

Maaliskuussa alkanut koronapandemia oli kuitenkin epävarmuustekijänä täysin poikkeuksellinen. Tällä hetkellä Suomessa ja maailmalla eletään pandemian kolmatta aaltoa eikä kysymykseen pandemian kestosta ole mahdollista saada yksiselitteistä vastausta. Rokotusten eteneminen tuo kuitenkin kaivattua toivoa kuten myös sekin, että maan hallitus on alkanut laatia exit-suunnitelmaa pandemiasta ulospääsyy.

Pystyimme muuttamaan oman toimintamme resursointia ja suunnittelua niin, että poikkeustilanteesta huolimatta kuntalaisille kyettiin järjestämään peruspalvelut sujuvasti ja ennen kaikkea kaikkien, niin asukkaiden kuin henkilöstönkin, terveysturvallisuus huomioiden.

Pandemian lopulliset kustannukset tulemme huomaamaan vasta vuosien päästä. Kulunut vuosi on osoittanut, että akuutti koronatilanne kuormittaa luonnollisesti terveystaloutta sekä kasvattaa samalla hoito- ja palveluvelkaa, kun ei-kiireellisiä toimenpiteitä joudutaan siirtämään. Yleinen valtakunnallinen arvio on jo tällä hetkellä, että hoitojonojen purkamiseen kuluu vuosia.

Koronatilanne vaikuttaa myös sosiaalipalvelujen kysyntään, sillä yleinen epävarmuus, siirtyminen etätöihin, etäopetusjaksot, kokoontumis- ja liikkumisrajoitukset sekä työllisyystilanteen heikkeneminen ovat kasvattaneet monien henkistä kuormaa ja vaikuttaneet arjessa jaksamiseen. Meidän tehtävämme onkin turvata kaikkien jaksaminen sekä pitää huolta kaikista heikompiosaisimmista.

Koronatilanteeseen liittyen julkisuudessa on käyty keskustelua siitä, onko meillä enää paluuta ns. vanhaan normaaliin vai onko yhteiskunta siirtymässä uuteen aikaan, johon kuuluvat etäopetus, etätö, jatkuvasti lisääntyvät sähköiset palvelut sekä muutokset niin työ- kuin vapaa-ajankin matkustamisessa. Tähän uuteen normaaliin meidän on valmistauduttava ja katsottava pitkälle tulevaisuuteen, kun mietimme esimerkiksi kaupungin palveluverkkoa ja sähköisten palvelujen lisäämistä. On tärkeää huomata, että uusi normaali on yrityksille myös mahdollisuus kehittää uutta liiketoimintaa sekä kaupungille tilaisuus etsiä uusia avauksia elinkeinoelämään ja kuntalaisten hyvinvointiin liittyen. Meidän tulee katsoa ennakkoluulottomasti tulevaan ja ottaa käyttöömmme parhaat työkalut, jotta turvaamme menestyksemme 2020- luvulla.

Kuntien talouden pelättiin romahtavan koronan aiheuttamien ongelmien takia. Toisin kuitenkin kävi. Valtiolle otti koronavelkaa liki 20 miljardia euroa. Viime vuoden tilinpäätösarviot osoittavat, että kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,7 miljardia euroa ylijäämäinen. Kyseessä oli siis taloudellisesti ennätysvuosi. Forssan kaupunki teki neljän miljoonan euron ylijäämäisen tuloksen. Tulokseen vaikuttivat valtion koronatuki ja pitäytyminen Pärjäävä Forssa-ohjelmassa.

Vuoden aikana tehtiin kaksi suurta rakennuspäätöstä. Pitkän valmistelun jälkeen valtuusto päätti äänestyksen jälkeen, että Forssan tulevan kouluverkon tukipilariksi rakennetaan Monitoimikeskus. Hankkeen lopullinen kustannusarvio nousi noin 25 milj. euroon. Opetus uusissa tiloissa on tarkoitus aloittaa syksyllä 2022.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri päätti joulukuun kokouksessaan Assi-Sairaalan rakentamisesta. Sairaalan rakentaminen alkaa keväällä 2021 ja hankkeen arvioidaan valmistuvan syksyllä 2026. Tavoitekustannukset ovat noin 308 milj. euroa ja kokonaiskustannusarviossa varaudutaan noin 355 milj. euroon.

Vuosi 2020 toteutui taloudellisesti paremmin kuin ennakoitiin. Kaupungin tilikauden tulos on 4 milj. euroa, joka mahdollistaa myös jonkin verran varautumista tulevaisuuteen. Vuosikate nousi 10,9 milj. euroon eli 647 euroon/asukas. Tilinpäätös sisältää 3 milj. euron investointivarausten tekemisen liikuntatilojen peruskorjaukseen. Tilinpäätös on 1 milj. euroa ylijäämäinen. Tämän jälkeen kaupungille on taseeseen kertynyt 9,1 milj. ylijäämää.

Kuntien välisen yhteistyön merkitys tulee korostumaan entisestään jatkossa. Forssan seutu menestyy parhaiten tekemällä yhteistyötä. Vuoden 2020 positiiviset tilinpäätökset seudun kunnissa antavat meille hyvät lähtökohdat palveluiden ja rakenteiden kriittiseenkin tarkasteluun. Näen, että muutos on meille ennen kaikkea mahdollisuus.

Haluan kiittää kaupungin henkilöstöä, kaupunkilaisia, yhteistyökumppaneita ja yrittäjiä erinomaisesta yhteistyöstä ja tuesta vaikeana vuonna. Organisaatiomme osoitti, että julkinen toimija voi muuttaa toimintamalleja nopeasti ja pystyy turvaamaan palvelutehtävän myös kriisiaikana.

Työskentely luottamushenkilöiden kanssa toimi erinomaisesti ja saimme tuen kaikille tehdyille päätöksille. Osoitimme, että yhdessä pystymme tekemään myös vaikeita päätöksiä. Yhdessä kohtaamme tulevaisuuden haasteet ja teemme tarvittavat päätökset, joilla turvaamme taloutemme ja toimintamme jatkuvuuden myös jatkossa. Tulevaisuuteen voimme vaikuttaa parhaiten tekemällä itse. Uskon, että Forssalla on edessään hyvä tulevaisuus kasvavana seutukaupunkina.

Forssassa 7.4.2021

Jari Kesäniemi
kaupunginjohtaja

2 KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

2.1 KAUPUNGIN HALLINTO

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto kokoontui kertomusvuonna 9 kertaa ja käsitteli 125 pykälää.

Kaupunginvaltuusto

Valtuustoon kuului 43 jäsentä, joista naisia on 20. Paikkajakautuma oli seuraava: KOK 10, SDP 14, KESK 7, VAS 6, PS 3, VIHR 2 ja KD 1.

Suku- ja etunimi	Ammatti tai arvo aika	valtuusto- ryhmä
Puheenjohtaja Penttilä Mika	vanhempi konstaapeli	KOK
I varapuheenjohtaja Lintonen Emmi	optikko, kasvatustieteen yo	SDP
II varapuheenjohtaja Heino Arto	yrittäjä	KESK
III varapuheenjohtaja Virtanen Tapio	nuoriso- ja liikuntapalvelupäällikkö	VAS
Augustin Merja	erikoislääkäri, lääketieteen tohtori	KOK
Grahn-Laasonen Sanni	opetus- ja kulttuuriministeri	KOK
Haonperä Jouko	valtiotieteiden maisteri	KOK
Lähteenkorva Jaana	yrittäjä	KOK
Mali Turkka	muusikko	KOK
Männistö Jarkko	asianajaja, OTT	KOK
Penttilä Minna	yrittäjä, toimitusjohtaja	KOK
Saarenmaa Lotta	humanististen tieteiden opiskelija	KOK
Stenholm Ossi	elementtityöntekijä	KOK
Anttila Sirkka-Liisa	kansanedustaja	KESK
Häggman Johanna	sairaanhoitaja	KESK
Kallioinen Marjut	sihteeri	KESK
Mansikkamäki Pentti	lääketieteen lisensiaatti	KESK
Norri Timo	maatalousyrittäjä, myyntipäällikkö	KESK
Vinnikainen Irmeli	maatalousyrittäjä	KESK

Aho Ritva	painatussihteeri, eläkeläinen	SDP
Joenpalo Ilkka	maakuntaneuvos	SDP
Jokinen Saara	farmaseutti, sairaanhoitaja	SDP
Järvinen Eino	kunnallisneuvos	SDP
Karlsson Tomi	särmääjä, pääluottamusmies	SDP
Lepola Kaisa	sosiaalihuoll. erityisasiantuntija, YTM	SDP
Mäkelä Jouni	tukipalvelupäällikkö, insinööri	SDP
Niemi Kaija-Leena	kirjastovirkailija, pääluottamusmies	SDP
Niininen Vesa	vaihetyöntekijä	SDP
Rajahalme-Tahvanainen		
Tarja	palveluohjaaja	SDP
Uutela Matti	putkiasentaja, eläkeläinen	SDP
Vikman Pasi	varatuomari	SDP
Vuorenmaa Janne	puuseppäartesaani	SDP
Aaltonen Risto	koulunkäynninohjaaja	VAS
Aaltonen Suvi	työllisyyden hoidon päällikkö	VAS
Ilvonen Sirkka-Liisa	kamreeri, verotarkastaja	VAS
Mäki Jaakko	kiinteistöhuoltomies	VAS
Mäkinen Manu	kultaseppä, HuK	VAS
Kuparinen Pia	teurastamotyöntekijä	PS
Luostarinen Matti	emeritus professori, tohtori	PS
Mattila Sami	työnohjaaja, ohjelmatuottaja	PS
Isotalo Merja	kulttuuriyrittäjä, FM	VIHR
Kranni Maija	opiskelija, yrittäjä	VIHR
Murtolahti Pekka	pastori, IV-säätöasentaja	KD

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin hallintoa, vastaa valtuuston asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä valvoo kaupungin etua mm. käyttämällä puhevaltaa kaupungin puolesta.

Kaupunginhallitus kokoontui kertomusvuonna 30 kertaa ja käsitteli 359 pykälää.

Kaupunginhallituksessa oli 11 jäsentä, joista naisia 5. Paikkajakauma oli seuraava: KOK 3, SDP 4, KESK 2, VAS 1 ja PS 1.

Kaupunginhallitus

Suku- ja etunimi	Ammatti tai arvo	valtuusto-ryhmä
Puheenjohtaja Lepola Kaisa	sosiaalihuollon erityisasiantuntija, YTM	SDP
I varapuheenjohtaja Haonperä Jouko	valtiotieteiden maisteri	KOK
II varapuheenjohtaja Häggman Johanna	sairaanhoitaja	KESK
III varapuheenjohtaja Virtanen Tapio	nuoriso- ja liikuntapalvelupäällikkö	VAS
Lähteenkorva Jaana	yrittäjä	KOK
Penttilä Minna	yrittäjä, toimitusjohtaja	KOK
Norri Timo	maatalousyrittäjä, myyntipäällikkö	KESK
Joenpalo Ilkka	maakuntaneuvos	SDP
Rajahalme-Tahvanainen Tarja	palveluohjaaja	SDP
Uutela Matti	putkiasentaja, eläkeläinen	SDP
Luostarinen Matti	emeritus professori, tohtori	PS

Tilintarkastajat

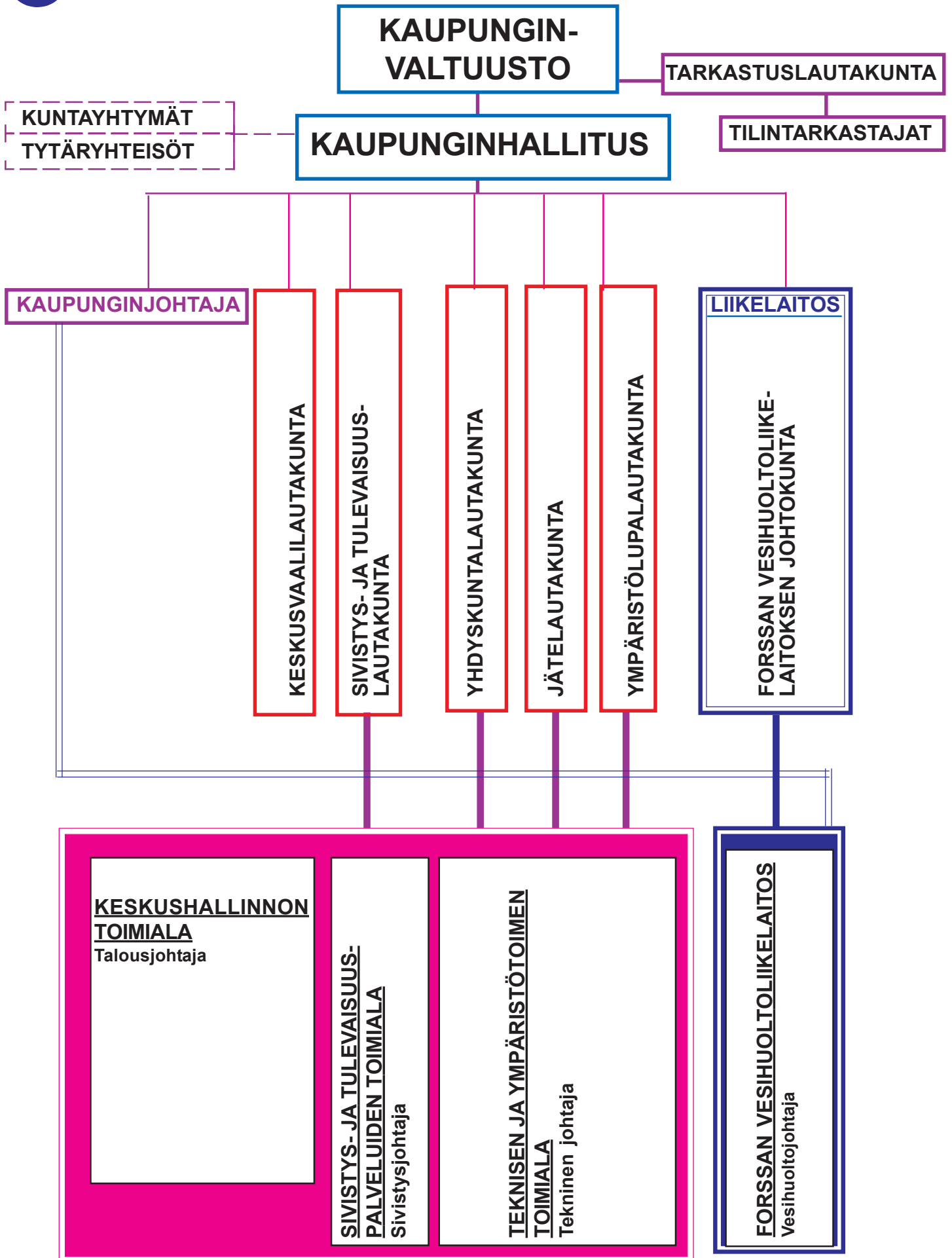
Tilintarkastajana on toiminut BDO Audiator Oy.

Muut toimielimet

Lauta- ja johtokunnat sekä valtuuston valitsevat edustajat eri toimielimissä on esitetty tilinpäätöksen liitteenä.

FORSSAN KAUPUNGIN ORGANISAATIO 2020

TOIMIELIMEN JA PALVELUALUEEN TILIVELVOLLISET 2020

PALVELUN NIMI	TILIVELVOLLINEN
Kaupunginhallitus	KAUPUNGINJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
100 KESKUSHALLINTO	talousjohtaja Leena Järvenpää
Keskusvaalilautakunta	
700 VAALIT	kaupunginsihteeri Matti Pietilä
Tarkastuslautakunta	
710 TARKASTUSTOIMINTA	tarkastuslautakunta
Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta	SIVISTYSJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT	sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen
210 PERUSOPETUS	sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen
230 VAPAA-AIKAPALVELUT	kirjastotoimenjohtaja Maarit Järveläinen
240 LUKIOKOULUTUS, TAITEEN PERUSOPETUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ	rehtori Simo Veistola
250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT	kasvatus- ja opetuspäällikkö Tiina Kemppainen
280 TYÖLLISYYSPALVELUT	työllisyys- ja hyvinvointipalvelujen päällikkö Jaakko Leskinen
285 SOSIAALIPALVELUT	sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen
290 TERVEYSPALVELUT	sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen
Yhdyskuntalautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO	tekninen johtaja Antti Heinilä
510 MAANKÄYTTÖPALVELUT	kaupungeingeodeetti Aki Härmä
520 INFRAPALVELUT	kunnallistekniikan päällikkö Tero Tiensuu 29.2.2020 asti kunnallistekniikan päällikkö Henri Heikkilä 1.6.2020 alkaen
540 PELASTUSPALVELUT	tekninen johtaja Antti Heinilä
570 TILAPALVELU	kiinteistöpäällikkö Jukka Perälä
610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT	kaupunginarkkitehti Sirkka Köykkä
Jätelautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO	jätehuoltopäällikkön sijainen Veera Hyvärinen, 14.9.2020 asti jätehuoltopäällikkö Salla Alapirtti 15.9.2020 alkaen
Ympäristölupalautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT	ympäristöpäällikkö Niina Salminen

HANKKEEN NIMI

TILIVELVOLLINEN

INVESTOINTIOSA

YHDYSKUNTALAUTAKUNNAN VASTUULLA
OLEVAT INVESTOINNIT

tekninen johtaja Antti Heinilä

MUUT TILIVELVOLLISET:

RAKENNUKSIEN JA RAKENNELMIEN
ERITTELEMÄTÖN (TILAPALVELU)

kiinteistöpäällikkö Jukka Perälä

KADUT JA TIET (ERITTELEMÄTÖN)

kunnallistekniikan päällikkö Tero Tiensuu 29.2.2020 asti
kunnallistekniikan päällikkö Henri Heikkilä 1.6.2020 alkaen

KATUVALOVERKKO JA LIIKENNEVALOLAIT-
TEET, PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET

kunnallistekniikan päällikkö Tero Tiensuu 29.2.2020 asti
kunnallistekniikan päällikkö Henri Heikkilä 1.6.2020 alkaen

KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUULLA
OLEVAT INVESTOINNIT:

- ATK-OHJELMAT JA LAITTEISTOT

talousjohtaja Leena Järvenpää

- MAA-ALUEET

talousjohtaja Leena Järvenpää

- OSAKKEET JA OSUUDET

talousjohtaja Leena Järvenpää

SIVISTYS- JA TULEVAISUUSLAUTAKUNNAN VAS-
TUULLA OLEVAT INVESTOINNIT

sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen

FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS

vesihuoltojohtaja Kimmo Paakkonen

2.2 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Tilastoviranomaiset eri puolella maailmaa ovat julkaisseet runsaasti tilastotietoja vuoden 2020 talouskehityksestä. Ennakkotiedot kertovat, että Suomen kansantalous pärjäsikin ensimmäisenä koronavuotena ainakin bruttokansantuotteen kehityksellä mitattuna monia muita maita paremmin.

Suomen bruttokansantuote supistui kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan 2,8 prosenttia vuonna 2020. Euroalueen BKT pieneni viime vuonna 6,6 prosenttia, joten Suomi pärjäsikin kansainvälisessä vertailussa hyvin.

Suomen kansantalouden kehitys oli miinuksella jo ennen koronaa eli käytännössä vuoden 2019 puolesta välistä lähtien. Sitä edeltävinäkin vuosina kansantuote on notkahdellut nollan tuntumassa. Vuoden 2020 toinen vuosineljännes oli koronapandemiasta johtuen erittäin heikko, mutta sen jälkeen, erityisesti kolmannella neljänneksellä, kasvu on elpynyt. Vuodentakaisin lukemiin verrattuna kasvu oli kuitenkin vuoden viimeisellä neljänneksellä yhä vajaat kaksi prosenttia matalammalla tasolla kuin vuoden 2019 lopussa.

Julkisen talouden tila romahti, mutta kuntasektori vahvistui.

Kuntasektorin rahoituksellista tasapainoa helpottivat vuonna 2020 valtionosuuksien lisäykset, joita myönnettiin kunnille ja kuntayhtymille poikkeuksellisen paljon koronapandemian vuoksi. Kuntien tulojen vahvistumisen taustalla vaikutti myös koronatukina myönnetty yhteisövero-osuuden korotus sekä verokorttiuudistuksesta aiheutunut rytmihäiriö kunnallisveron kehityksessä. Myös kuntien menot kehittyivät koronavuonna odotettua maltillisemmin.

Heikon taloustilanteen vuoksi julkinen sektori myös velkaantui vuonna 2020 rajusti.

Taulukko: Yleinen taloudellinen tilanne vv. 2017-2020 keskeiset ennusteluvut

	2017	2018	2019	2020
(% muutos)				
Bruttokansantuote	3,1	1,6	1,3	-2,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos	0,7	1,1	1,0	0,3
Ansiotasoindeksi, muutos	0,2	1,7	2,1	1,7
(%-yksikköä)				
Työttömyysaste	8,6	7,4	6,7	7,8
Vaihtotase, suhteessa BKT:een	-0,8	-1,8	-0,2	-1,0
Lyhyet korot (Euribor 3 kk)	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4
Pitkät korot (valt. oblig., 10 v)	0,5	0,7	-0,2	-0,3
Veroaste, suhteessa BKT:een	43,0	42,4	42,2	41,7
Julkisyhteisöjen menot/BKT:een	53,7	53,4	53,3	57,8
Valtionvelka suhteessa BKT:een	46,8	44,9	44,2	53,1
Valtion rahoitusjäämä/BKT:een	-1,8	-1,2	-6,1	-4,9

Lähde: Valtiovarainministeriön kansantalousosasto, kesk. ennusteluvut talvi 2020

Kaupungin väkiluku vuoden 2020 lopussa oli 16.800 asukasta. Asukasluku väheni vuoden aikana 101 henkilöllä. Koko seutukunnalla vähennystä oli 211 henkilöä eli prosentteina 0,6 %. Kaupungin väkiluku on pudonnut vuodesta 2010 1.104 henkilöllä ja vuodesta 2000 lähtien 1.706 henkilöllä.

Taulukko: Väestön muutos Forssan seutukunnassa

	Asukasluku 31.12.		Muutos	
	2019	2020	Abs.	%
Forssa	16.901	16.800	-101	-0,6
Humppila	2.184	2.174	-10	-0,5
Jokioinen	5.133	5.061	-72	-1,4
Tammela	6.015	6.016	1	0,0
Ypäjä	2.343	2.314	-29	-1,2
Yhteensä	32.576	32.365	-211	-0,7

Kaupungin työttömyysaste alkoi nousta keväällä maaliskuusta lähtien. Joulukuussa 2020 Forssan työttömyysaste oli 13,4 % ja edellisvuonna 10,6 %. Vastaavana ajankohtana työttömyysaste oli Hämeen ELY-keskuksen alueella 14,4 % ja Forssan seutukunnan alueella 11,5 %. Työttömiä työnhakijoita oli Forssassa joulukuun lopussa 973 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli vastaavana ajankohtana 249 (lisäys vuoden aikana 75 henkilöä) ja alle 25-vuotiaiden työttömien määrä 133 (lisäys vuoden aikana 19 henkilöä).

Taulukko: Työttömyysaste % Forssassa vv. 2017-2020

Kuukausi	2017	2018	2019	2020
tammikuu	14,9	11,8	10,9	10,7
helmikuu	15,0	11,5	10,4	10,8
maaliskuu	13,9	10,3	10,9	12,3
huhtikuu	13,6	10,1	10,4	15,3
toukokuu	12,7	9,5	10,5	15,6
kesäkuu	13,4	10,6	11,0	14,9
heinäkuu	13,8	11,1	11,8	14,5
elokuu	12,0	9,8	9,3	12,6
syyskuu	11,0	9,3	9,7	12,2
lokakuu	10,6	9,3	9,4	11,4
marraskuu	10,7	9,4	9,3	11,2
joulukuu	11,9	10,7	10,6	13,4
KA/KK	12,8	10,3	10,4	12,9

Lähde: Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Taulukko: Myönnetyt rakennusluvut ja valmistuneet rakennukset

	2019	2020
Myönnettyjen rakennuslupien		
Tilavuus yhteensä, m ³	136.093	176.954
Kerrosala yhteensä m ³	17.724	27.526
Asuntojen lukumäärä	18	21
Asuntojen huoneistoala	1.392	1.827
Valmistuneiden rakennusten		
Tilavuus yhteensä, m ³	19.223	103.618
Kerrosala yhteensä m ³	4.176	16.781
Asuntojen lukumäärä	8	21
Asuntojen huoneistoala	1.000	1.367

Lähde: Forssan kaupungin rakennusvalvontayksikkö

Rakennuslupien pinta-ala- ja tilavuusmäärissä tapahtuu usein suurta vuosittaista vaihtelua. Myönnettyissä rakennusluvuissa saavutettiin aiempiin 10 vuoteen verraten paras vuosi. Edeltävään vuoteen verraten on kaikilla osa-alueilla tapahtunut merkittävää parannusta. Rakennusten valmistumisia toteutui myös merkittävä määrä.

Myönnettyjen uusien asuntojen rakennuslupien määrässä tapahtui edelleen kasvua, yhteensä 21 uutta asuntoa. Uusien omakotitalojen rakennuslupia on 8 kappaletta. Kerrosalaa muodostui eniten opetus-, varasto- ja maatalousrakennuksista.

2.3 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Talouden kehitys

Tilinpäätös on 1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kahtena edellisenä vuonna tilinpäätökset olivat alijäämäisiä. Kaupungin vuosikate tuplaantui 10,9 miljoonaan euroon eli 647 euroon/asukas, kun edellisvuonna vuosikate oli 5,5 miljoonaa euroa eli 327 euroa/asukas. Kaupungin toimintakulut olivat 117 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 18,4 miljoonaa euroa. Kertyneitä ylijäämiä kaupungin taseessa on 9,1 miljoonaa euroa.

Kaatopaikan ennallistamiseen tehdyn pakollisen varauksen loppuerä 0,7 miljoonaa euroa tuloutettiin Viksbergin kaatopaikan ennallistamistyön päätyttyä. Kaupunki teki kertaluonteisia poistoja 1,4 miljoonalla eurolla. Tilikauden tulos oli 4 miljoonaa euroa. Liikuntakiinteistöjen peruskorjauksiin tehtiin 3 miljoonan euron investointivaraus.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Valtuusto hyväksyi 9.9.2019 vuoden 2020 talousarvion ja -suunnitelman keskeiset laadintaperiaatteet ja linjaukset. Lähtökohtana vuoden 2020 talousarvion laadinnalle oli, että kaupungin talous pidetään tasapainossa. Marraskuussa 2018 hyväksytyn Pärjäävä Forssa -talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2019-2021 toteuttaminen jatkui.

Kaupungin talous on tasapainossa ja kaupunki pystyy varautumaan myös tulevaisuuteen.

Joulukuun valtuustossa tehtiin talousarviomuutokset, joilla pienennettiin verotuloarviota 1,5 miljoonalla eurolla ja lisättiin sote-palvelujen ostoon määrärahaa 0,8 miljoonaa euroa. Valtionosuuksiin lisättiin valtion koronatukena maksamat 4 miljoonan euron lisävaltionosuudet. Vapaa-aikapalvelujen tuloarviota alennettiin koronavaikutusten vuoksi 0,4 miljoonalla eurolla. Muutettu talousarvio toteutui hyvin, verorahoitus toteutui selkeästi paremmin kuin ennakoitiin. Verotulot ja valtionosuudet eli verorahoitus toteutui 1,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin ja 4 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota paremmin.

Toimintakate alitti muutetun talousarvion 0,9 miljoonalla eurolla eli toteumaprosentti on 99,1 %.

Toimintakulujen kasvu oli 2,5 %. Toimintatuotot pysyivät edellisvuoden tasolla. Sosiaalipalvelujen ostojen kasvu edellisvuodesta oli erittäin nopeaa eli yli 7 %.

Vuosikate riitti kattamaan poistot ja vuosikate/poistot % oli 143,4. Lainamäärä ilman konsernitilin saldoja oli 1.834 euroa/asukas eli selvästi alle maan keskiarvon.

Järkivihreä Forssa-kestävää elinvoimaa- kaupunkistrategiassa taloudellinen kestävyys on yksi kolmesta näkökulmasta kestävään elinvoimaan. Tasapainoinen kuntatalous on vastuullinen johtaminen -tavoitteen osatavoite, jonka mittareiksi ja tavoite-tasoiksi on asetettu mm. seuraavaa: Kaupungin vuosikate riittää kattamaan poistot suunnittelukaudella, kaupungin taseessa on kertynyttä ylijäämää, konsernin vuosikate % poistoista vähintään 80 %, konsernin lainanhoitokate vähintään yksi, kriisikuntakriteereistä (8 kpl) toteutuu enintään kaksi, konsernin lainakanta ja pitkäaikaiset vastuut enintään verrokkikaupunkien keskiarvossa.

Uudet kriisikuntakriteerit tulevat voimaan vuonna 2022, siihen saakka sovelletaan vanhoja kriteereitä. Uusista kriteereistä ei toteudu mikään.

Kuntalaissa määritellään edelleen tunnuslukujen raja-arvot, jotka kuvaavat kunnan erityisen vaikeaa taloudellista asemaa. Kuntien olisi tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on esitetty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 €/as
- Konsernin vuosikate % poistoista alle 100
- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Arviointimenettelyä ei voida käynnistää yllä mainittujen raja-arvojen (keltaiset valot) täytyessä.

Konsernin kertynyt ylijäämä on 1.588 euroa/asukas, edellisvuonna 1.346 euroa/asukas, vuosikate/poistot on 136,5 %, edellisvuonna 88,3 %, tuloveroprosentti 20,50 % (koko maan aritmeettinen keskiarvo vuonna 2020 oli 20,92 % ja painotettu 20 %), konsernin lainat ja vuokravastuut 4.170 euroa/asukas (koko maan aritmeettinen konsernilainojen keskiarvo v. 2019 oli 7.084 euroa/asukas), laskennallinen lainanhoitokate 1,7, edellisvuonna 1,0.

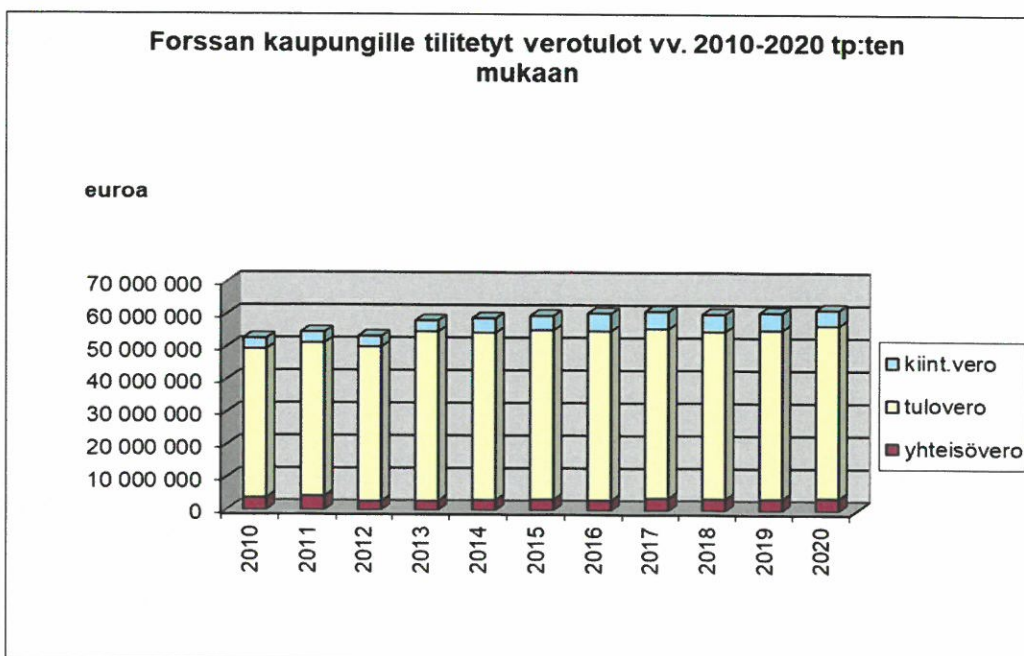
Tunnuslukujen osalta tulee jatkossa seurata erityisesti konsernin vuosikate/poistot tunnusluvun sekä laskennallisen lainanhoitokatteen kehitystä eli toimintakatteen (käyttötalouden kustannusten ja tuottojen), ja verorahoituksen ja lainanhoitokustannusten kehitystä ja niiden suhdetta.

Tarkempi selvitys talousarvion toteutumasta on esitetty sivuilla 68-100.

Verorahoitus

Kaupungille tilitetyt verotulot tilinpäätösten mukaan 2010-2020

tp vuosi	yhteisövero €	muutos%	tulovero €	muutos%	kiintvero €	muutos%	yhteensä	muutos%
2010	3 849 764	10,9	45 622 028	-3,7	3 229 754	22	52 701 546	-1,5
2011	4 383 387	13,9	46 926 729	2,9	3 246 818	1	54 556 934	3,5
2012	2 842 378	-35,2	47 251 713	0,7	3 237 881	0	53 331 972	-2,2
2013	2 927 067	3,0	51 856 773	9,7	3 349 540	3	58 133 380	9,0
2014	3 241 621	10,7	51 232 124	-1,2	4 387 283	31	58 861 028	1,3
2015	3 452 515	6,5	51 849 045	1,2	4 376 076	0	59 677 636	1,4
2016	3 142 775	-9,0	51 886 600	0,1	5 379 028	23	60 408 403	1,2
2017	3 855 904	22,7	51 892 121	0,0	5 326 206	-1	61 074 231	1,1
2018	3 659 364	-5,1	51 270 163	-1,2	5 308 934	0	60 238 461	-1,4
2019	3 678 881	0,5	51 721 789	0,9	5 305 273	0	60 705 943	0,8
2020	3 955 492	7,5	52 862 774	2,2	4 744 021	-11	61 562 287	1,4

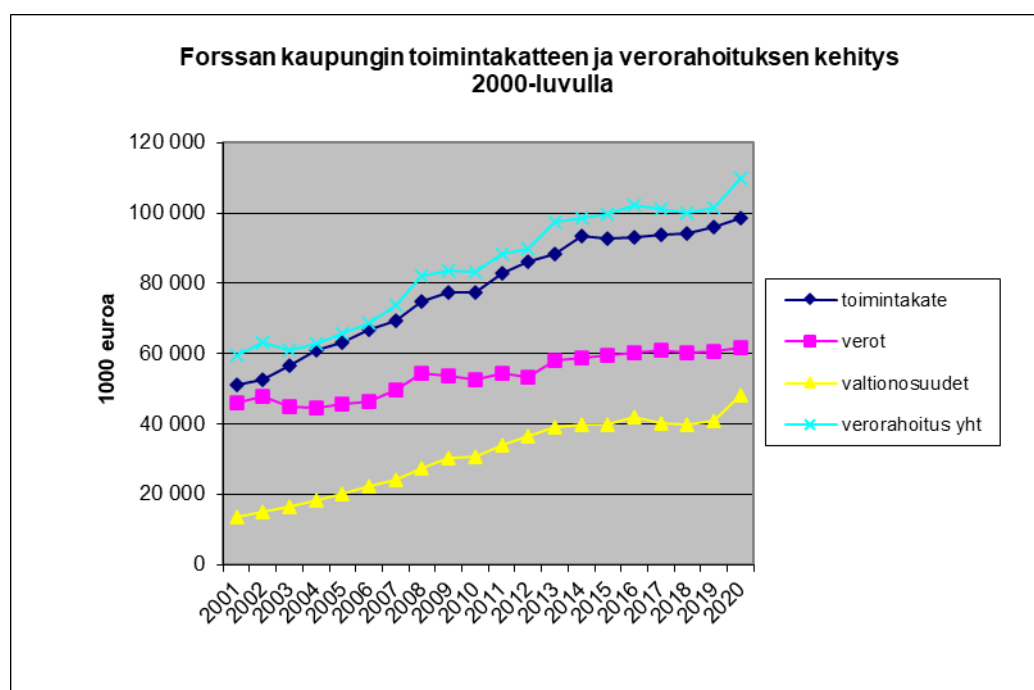
Verotuloja kertyi 61,6 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edellisvuodesta 0,9 miljoonaa euroa eli 1,4 %. Kunnallisverotulot kasvoivat 2,2 % ja yhteisöverotulot 7,5 % edellisvuodesta. Kiinteistöveroja kertyi 0,6 miljoonaa eli - 11 % edellisvuotta vähemmän.

Kunnallisverotulojen kasvuun verrattuna edellisvuoteen vaikuttivat paljolti jaksotustekijät sekä positiivinen kuntien jako-osuuden muutos loppuvuonna. Yhteisöveron kertymää kasvatti kuntien jako-osuuden 10 %-yksikön nosto koronavaikutusten vuoksi. Kaupungin yhteisöverotuloja korotus nosti noin 0,8 miljoonaa euroa. Kiinteistöverojen pudotus johtuu siirtymisestä kiinteistöverotuksen joustavaan valmisteluun, jonka vuoksi noin 10 % kiinteistöverotuloista siirtyi maksettavaksi vuonna 2021.

Koko maassa verotulotilitysten kasvu oli 4 % ja kunnallisverotilitysten kasvu nousi 5,1 %:iin.

Kaupungin saamien valtionosuuksien määrä kasvoi edellisvuodesta 7,5 miljoonalla eurolla eli 18,4 %. Valtionosuuksia kertyi 48,3 miljoonaa euroa, johon sisältyi 4 miljoonaa euroa valtion koronatukena kunnille myöntämää lisävaltionosuutta. Edellisvuonna valtionosuuksia kertyi 40,8 miljoonaa euroa.

Oheisena kaupungin toimintakatteen (käyttötalouden nettomenojen) ja verorahoituksen (verot ja valtionosuudet) kehitys 2000-luvulla. Kaupungin liikkumavara (verorahoituksen ja toimintakatteen erotus) on ollut pieni. Vuonna 2020 liikkumavara hieman kasvoi johtuen valtion kunnille myöntämistä koronatuista.

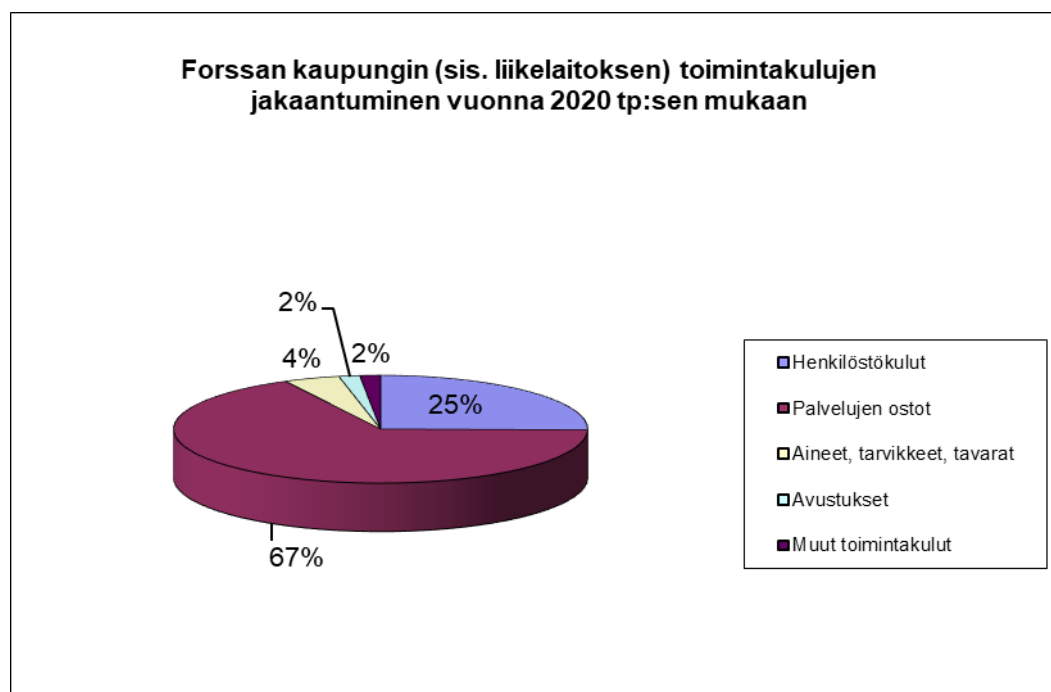

Toimintakulut ja tulot

Kaupungin toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta 2,8 miljoonaa euroa eli 2,5 %.
Palvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta yhteensä 2,8 miljoonalla eurolla. Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ostojen kasvu kasvatti menoja 3,2 miljoonaa euroa eli niissä kasvua oli yhteensä 5 % edellisvuodesta.

Henkilöstökulut pienenevät noin 0,3 miljoonaa eli - 1 %.

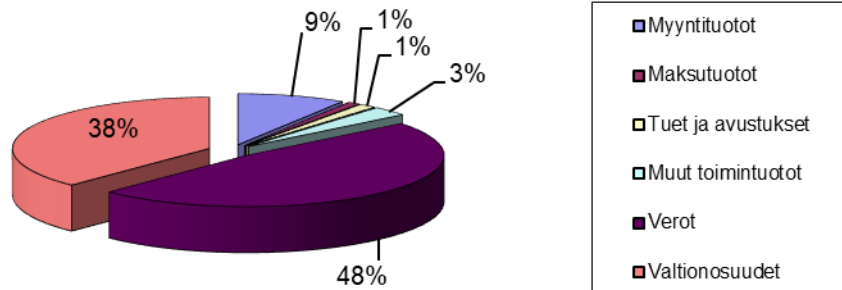
Kaupungin toimintakulut 117 miljoonaa euroa jakaantuivat seuraavasti:

Palvelujen ostojen osuus on noussut 67 %:iin toimintakuluista.

Kaupungin tulorahoitus yhteensä 128 miljoonaa euroa jakaantui seuraavasti:

Forssan kaupungin tulorahoitus vuonna 2020 sis. liikelaitoksen

Vuosikatteen kehitys

Vuosikate tuplaantui edellisvuodesta ja oli 10,9 miljoonaa euroa, edellisvuonna 5,5 miljoonaa euroa. Asukasta kohden vuosikate oli 647 euroa. Kaupungin vuosikate on viimeisen kymmenen vuoden aikana vaihdellut 180 eurosta 525 euroon asukasta kohden.

Valtionosuuksien voimakas kasvu vuonna 2020 nosti niiden osuuden tulorahoituksesta 38 %:iin. Verotulojen osuus putosi alle puoleen eli 48 %:iin.

Koronapandemian vaikutuksia talouteen

Kaupungin seurannan mukaan koronakustannuksia kirjattiin seuraavasti:

Henkilöstökulut	-55460
Palvelujen ostot	-515800
Aineet tarvikkeet tavarat	-87542
Muut toimintakulut	-23904
	-682706

Koronakustannuksia korvattiin Forssan seudun hyvinvointiyhtymälle 461.600 euroa, joka sisältyy em. palvelujen ostoihin.

Myös kustannusten säästöjä kertyi esimerkiksi koulutus-, matka- ja kokouskustannuksissa johtuen laajasta siirtymisestä etäkokouksiin ja etäkoulutuksiin.

Tuloslaskelma €

Koko kaupunki	tammikuu- joulukuu 2019	tammikuu- joulukuu 2020	erotus
Palkkiot	-213 660	-210 702	-2 958
Majoitus- ja ravitsemuspalvelu	-1 803 289	-1 660 758	-142 531
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-1 222 893	-1 014 550	-208 343
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-184 468	-150 466	-34 002
			-387 834

Kuten edellä on kerrottu kaupungin valtionosuudet kasvoivat 4 miljoonalla eurolla valtion koronatukipäätösten johdosta. Yhteisöveron kuntien jako-osuuden nosto kasvatti yhteisöverokertymää noin 0,8 miljoonalla eurolla. Koronavaikutusten johdosta verotulot myös vähenivät. Koronan vaikutuksesta kaupungin menot kasvoivat ja myös vähenivät, samoin verotulot eli vaikutukset olivat moninaiset ja tarkka arviointi on vaikeaa. Vapaa-aikatoimen tulot vähenivät koronavaikutusten johdosta noin 0,35 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja niiden rahoitus

Bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 5,7 miljoonaa euroa, josta vesihuoltoliikelaitoksen investointien osuus oli 0,7 miljoonaa euroa.

Vesihuoltoliikelaitoksen investointien lisäksi kunnallistekniikan kuten katujen ja teiden sekä puistojen ja ulkoilualueiden rakentamiseen käytettiin yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Rakentaminen 2,9 miljoonaa euroa ja irtaimistoinvestoinnit olivat yhteensä vajaa 0,3 miljoonaa euroa.

Monikylä-monitoimikeskuksen rakentaminen alkoi. Hankkeen nettokustannusarvio on 24,2 miljoonaa euroa.

Investointien tulorahoitusprosentti on 191,1 %.

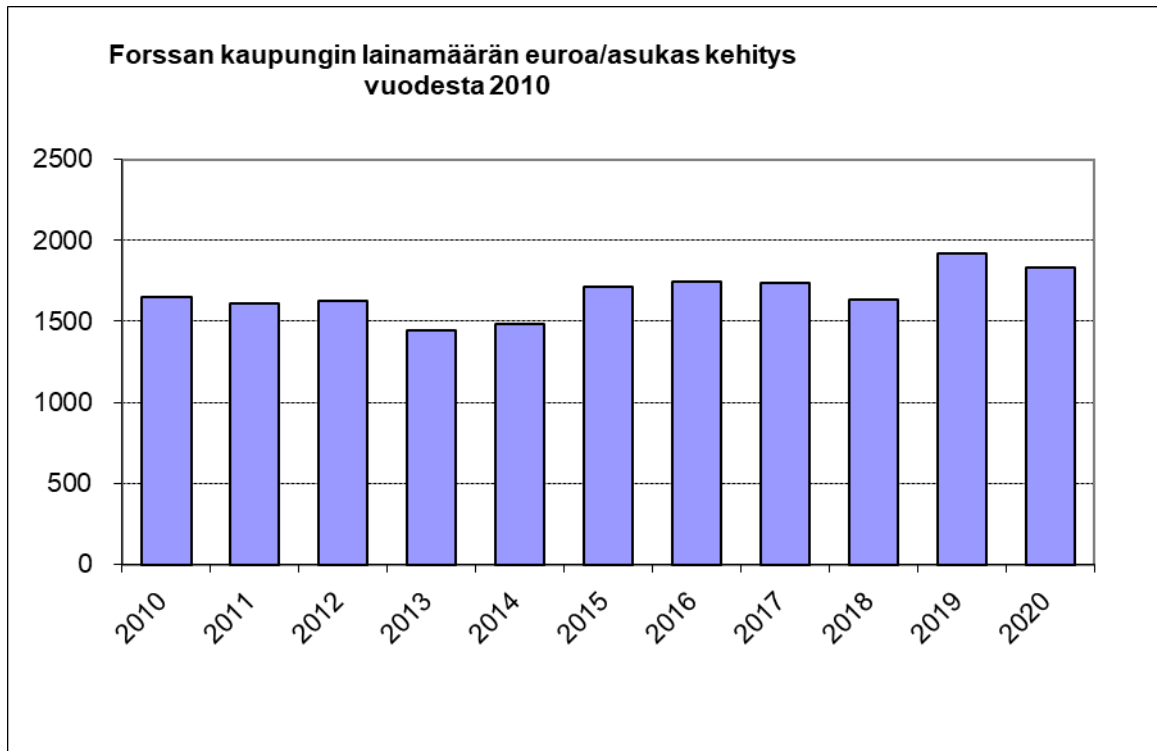
Vuoden 2020 lopussa kaupungin lainamäärä oli 30,8 miljoonaa euroa ja konserniin kuuluvien yhteisöjen konsernitilillä olevien rahavarojen yksikkötilien saldot mukaan lukien 52,8 miljoonaa euroa. Asukasta kohti lainaa oli 1.834 euroa ja konsernitilin saldot mukaan lukien 3.144 euroa.

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 10 miljoonaa euroa Monikylä-monitoimikeskuksen rakentamisen rahoittamiseen. Vanhoja lainoja lyhennettiin 3,6 miljoonalla eurolla. Lyhytaikainen 8 miljoonan euron luotto kuntatodistuksella erääntyi marraskuussa, eikä sitä uusittu. Kaupungin lainasalkun keskikorko oli 1,24 %.

Kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 2,6 eli hyvä.

Kaupungin maksuvalmius parani ja oli vuoden 2020 lopussa 27 päivää.

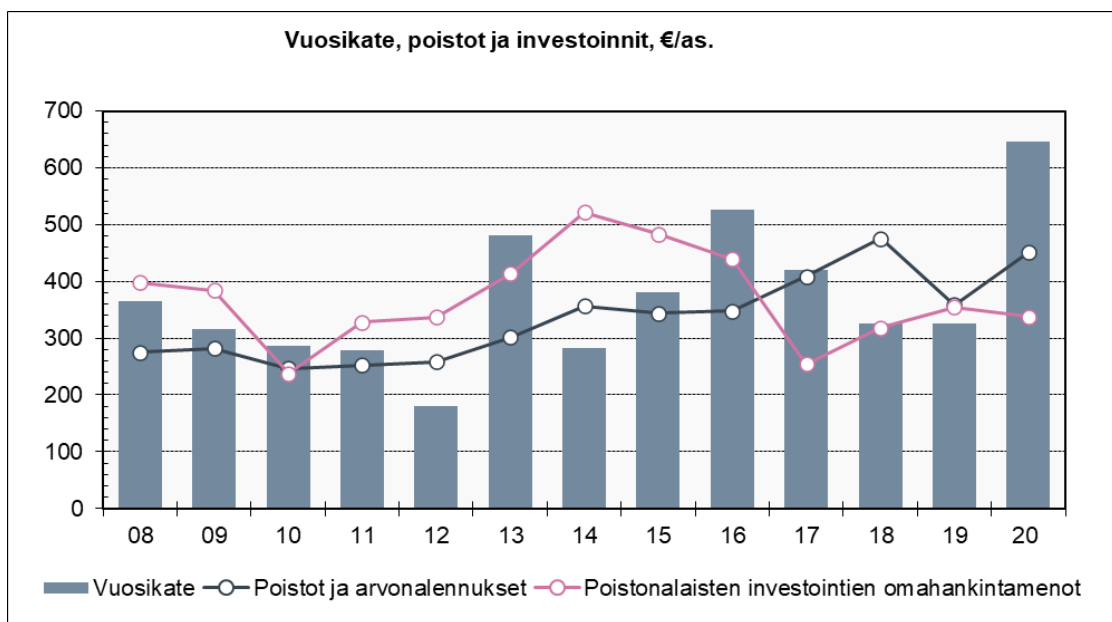
Kaupungin lainamäärän kehitys asukasta kohden vuodesta 2010 on ollut seuraava:

taulukko ilman konsernitilin alatilien saldoja

Oheisena vuosikatteen, poistojen ja investointien omahankintamenojen kehitys vuosina 2008 - 2020.

Vuosikate ei ole menneinä vuosina riittänyt kattamaan investointien omahankintamenoja. Vuodesta 2016 lähtien vuotta 2019 lukuun ottamatta vuosikate on riittänyt kattamaan investointien omahankintamenoja. Kaupungin investointitaso on ollut viime vuosina alhainen. Vuoden 2020 vuosikate nousi poikkeuksellisen suureksi.

Kaupungin vastuut

Kaupungin vuokravastuut kasvoivat merkittävästi, kun kaupunki antoi sitoumuksen uuden keskuskeittiön vuokrien maksamisesta 20 vuoden ajaksi. Vuokrakausi on 1.1.2021 -31.12.2041. Uusia takauksia ei myönnetty.

Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista.

Kaupungilla ei ole erillistä ohjetta korruption ja lahjonnan torjumiseksi, mutta asiasta on huolehdittu mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeella ja kaupungin hankintaohjeistuksella. Kaupungin konserniohjeeseen sisältyy myös tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa, jossa on käsitelty mm. lahjoman vastaisia periaatteita.

Luottamushenkilöt ja kaupungin johtavat viranhaltijat ovat antaneet kuntalain mukaiset sidonnaisuusilmoitukset.

2.4 OLENNAISET TAPAHTUMAT KAUPUNGIN TOIMINNASSA TOIMIALOITTAIN

Keskushallinto

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronavuosi, joka aiheutti omat haasteensa mm. etätöiden tekemiselle ja tietojärjestelmien ja -verkkojen toimivuudelle. Keskushallinnon henkilökunta siirtyi laajasti etätöihin maaliskuussa. Etätöihin siirtyminen tapahtui yllättävän jouhevasti tietohallinnon hyvällä tuella.

Koronapandemia aiheuttikin maaliskuusta lähtien merkittävästi varautumista, toimenpiteitä, ohjeiden laatimista ja suojautumistoimien tekemistä kaupunkiorganisaatiossa. Valmiuslaki siirsi kaupungin työntekijöitä merkittävästi etätöihin. Kokoontumisia, liikkumista ja julkisia toimintoja suljettiin ja rajoitettiin. Toteutettiin koronaviruksen vaikutusten arviointi työpaikoilla.

Keväällä käytiin henkilöstöjärjestöjen kanssa yhteistoimintaneuvottelut lomautuksista toiminnallisin perustein. Työtä ja tehtäviä järjesteltiin kaupungin sisäisin toimenpitein sekä yhteistyössä Forssan seudun kuntayhtymän kanssa siten, että lomautuksiin ei ryhdytty.

Yhteistyössä Forssan Yrityskeskuksen kanssa jaettiin 153 yksinyrittäjälle valtion kustantamaa koronataukea yhteensä 306.000 euroa.

Kaupungin asian- ja tiedonhallinnan kehittämissuunnitelma valmistui ja uusi Dynasty10 asianhallintaohjelmisto otettiin käyttöön keväällä. M365 käyttöönottoon liittyvä keväällä 2019 käynnistynyt poikkihallinnollinen projektin Pelikirja valmistelu jatkui. Pelikirjassa selkiytetään Microsoft 365 työkalujen käyttöä, dokumenttien hallintaa ja tallentamista sekä viestintää.

Forssan Intranet oli myös vuonna 2020 kaupungin aktiivisten työntekijöiden käytössä. Viikon aikana yksilöllisiä kävijöitä on noin 182 ja sivustovierailuja noin 1800 ja uutisen tai tiedotteen katsomiseen käytetään aikaa keskimäärin 5 minuuttia. Intra-sa vierailleita henkilöitä on ollut käyntikerroista riippumatta noin 626.

Kunta-alalla otettiin käyttöön uudet virka- ja työehtosopimukset ja toteutettiin niiden mukaiset yleis- ja järjestelyeräkorotukset. Työajan pidennykset poistuivat 31.8.2020 lukien.

Kaupungin työajanseurantajärjestelmä uudistettiin kulkukorteilla, pöytäkoneilla ja mobiililaitteilla toimivaksi järjestelmäksi. Liukuajan työajan käyttöä organisaatiossa laajennettiin. Tuntipalkkaisilla otettiin käyttöön työaikapankki, johon voi merkitä ylityöt myöhemmin vapaana pidettäväksi.

Toimistopalveluyksikkö kehitti edelleen sähköisiä työtapoja, perustettiin uusia yhteydenottokeinoja: painatuskeskuksen ja toimistotarvikevaraston palvelupyynnöt hoidetaan pääsääntöisesti sähköpostilla. Myyntilaskutus-prosessin kehittäminen jatkui ja 70 % laskutustyöpyynnöistä toimitetaan sähköisesti. Työtä jatketaan edelleen kaupungin eri yksiköiden kanssa. Suurin osa toimistopalveluiden henkilöistä siirtyi etätöihin maaliskuussa 2020. Yksi toimistos sihteeri rekrytoitiin irtisanoutuneen tilalle ja kaksi toimistos sihteeriä eläköityi, joista toista toimea ei täytetty, vaan tehtä-

vät jaettiin toimistopalveluyksikön henkilökunnan kesken. Toimistopalveluyksikkö aloitti säännölliset yksikön Teams-kokoukset viestinnän tehostamiseksi etätyöaika-

na. Kaupunki oli mukana Uuden Sukupolven Organisaatiot (USO) - verkostossa jo neljännellä kaudella 2019- 2020. Pärjäävä Forssa talouden tasapainottamisohjelman v 2019-2021 toteuttaminen jatkui. Osana USO työpajoja ja vuoden 2021 talousarvion valmisteluprosessia Eero Laesterä kävi esittelemässä kaupungin talouden painelaskelmia.

Forssan kaupungin matkailusihteeri on työskennellyt seutukoordinaattorina maakunnallisessa Western Lakeland Kanta-Häme -hankkeessa. Vuoden 2020 toimenpiteinä järjestettiin yrittäjille oma seudun tuotekehityspäivä Forssassa, verkkovalmennuksia liittyen digitaalisuuteen, vastuullisuuteen sekä ruokamatkailun ja saunaelämysten tuotteistamiseen. Lisäksi hankkeessa tuotettiin sisältöä Visit Häme -sivuston kotimaisille matkailijoille. Seudulliset matkailupalvelut esittäytyivät tammikuussa Hämeen yhteisellä osastolla Helsingin Matka 2020 messuilla, jonne tuotettiin markkinoinnin erillismateriaalia. Kevään epävarman yritys- ja tapahtumatilanteen vuoksi Matkailijan Opas 2020 ei julkaistu. Uusina markkinointimuotoina tuotettiin seudulta viisi teemottaista matkailuvideota sosiaaliseen mediaan ja uudelle Visit Forssaregion YouTube -kanavalle. Matkailuyrittäjien käyttöön rakennettiin oma seudullinen elämysverkkokauppa-alusta Doerz Local -palvelussa. Forssan kauppatorilla sijaitseva matkailuneuvonta palveli 2.6.-8.8.2020 asiakkaita kolmena päivänä viikossa.

Forssan kaupungin brändikäsikirja valmisteltiin keväästä alkaen ja se valmistui joulukuussa 2020. Brändikäsikirjan valmistelussa yhteistyökumppanina toimi mainostoimisto Neljä Ulottuvuutta Oy. Valmistelussa hyödynnettiin selvityksiä, tehtiin haastatteluja ja kyselyjä valituille sidosryhmille sekä toteutettiin työpajoja sisäisesti ja kaupunkilaisille. Loka-marraskuussa toteutettiin "Kaiken keskellä - Forssa"-markkinointikampanja, jonka näkyvimpänä osiona oli MTV3 -kanavan Uudenmaan katselualueella esitetty TV-mainos. Muina toimenpiteinä markkinointikampanjassa olivat kaupungin asumisen palveluja esittelevä, nettisivuille koostettu Asukkaaksi -laskeutumissivusto, Facebook-kampanja sekä mainos Forssan Lehden digilehdessä. Keväällä toteutettiin Forssan kansallista kaupunkipuistoa esittelevä somekampanja ja syksyllä Vesihelmen kilpailukampanja. Myös palveluyksiköt julkaisivat kaupungin some-tileillä viikkokampanjoitaan. Valtatie 2:n varrelle toteutettiin uusi valaistu valtatiemainos sekä nykyistä bussipysäkki- ja viirimainontaa uusittiin. Kaupungin tiedotuslehdet julkaistiin ja jaettiin huhti- ja lokakuussa. Muina esitteinä tuotettiin Opaskartta 2020 ja Lasten kartta 2020. Forssaan muuttaneille lähetettiin perhekohtaiset muuttajainfopaketit postitse.

Toukokuussa aloitettiin markkinoinnin ja viestinnän toimesta viihdeuimala Vesihelmen markkinointi-ilmeen uudistus yhdessä mainostoimisto MakMedian kanssa. Tonttimarkkinointia toteutettiin pääosin printti-ilmoittelulla paikallisesti ja valtakunnallisesti esim. Asuntomessujen yhteydessä. Tonttimarkkinointia toteutettiin myös mm. sivustomarkkinointina. Koronapandemian ajan kaupungin sisäistä sekä ulkoista tiedotusta ja viestintää toteutettiin markkinointi- ja viestintähenkilöstön toimesta. Lisäksi toimialojen markkinointiin ja viestintään osallistuville järjestettiin somekoulutuksia.

Valtuusto kokoontui 8 kertaa ja kaupunginhallitus 30 kertaa.

Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut

Talous- ja hallintopalvelut

Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta kokoontui vuoden aikana 15 kertaa. Lautakunnan iltakoulu pidettiin 4.2.2020. Yläkouluikäisten ja toisen asteen opiskelijoista koostuva nuorisovaltuusto kokoontui yhdeksän kertaa. Peruskouluikäisten LastenForssa – valtuusto kokoontui kerran.

Merkittäviä asiakokonaisuuksia on, että lapsiystävällinen päätöksentekomalli on vakiintunut lautakunnan päätöksenteossa. Lisäksi merkittävää oli Monikylä eli uuden monitoimikeskuksen rakentaminen alkoi 16.10.2020. Hankkeen pedagoginen suunnittelu aloitettiin jo vuonna 2018.

Unicefin lapsiystävällinen kunta -tunnustus saatiin vuonna 2020 toisen kerran. Tunnustus on voimassa nyt 4 vuotta.

Perusopetus

Perusopetuksessa oli 20.9. (tilastointipäivänä) 1417 oppilasta. Perusopetusryhmien oppilasmäärä vaihteli 9 ja 24 välillä. Vuosiluokkien 1–6 yleisopetusryhmiä oli syyslukukaudella 42 opetusryhmää. Yläkouluissa opetusryhmiä oli 24. Tölön koulussa pienryhmiä oli 12. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oli tilastointipäivänä oppilaita 6. Luokkamuotoista valmistavaa opetusta järjestettiin Kuhalan koululla.

Tölön koululla erityisluokilla olevien oppilaiden määrä oli 131 (20.9.), joista vieraskuntalaisia oli 37.

Koulukuljetuksissa olevia oppilaita oli syyslukukaudella 210 oppilasta (205 oppilasta v. 2019).

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestettiin 1.-2. -luokkalaisille esiintyvän tarpeen mukaisesti kaikilla kouluilla. Aamupäivätoimintaa järjestettiin syyslukukaudella.

Tölön koululla järjestettiin 1.-9.-luokkalaisten erityisoppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Koronaepidemia leimasi toimintaa vuonna 2020. Forssassa keskuskoulu siirtyi koronataartunnan vuoksi etäopetukseen tiistaina 12.3. Kaupungin muut koulut aloittivat etäopetuksessa 19.3. valtakunnallisen linjauksen mukaisesti. Kouluihin palattiin 14.5. 2020. Erityistä tukea tarvitsevilla oppilailla oli mahdollista etäopetusjakson aikana käydä koulussa ja saada lähiopetusta.

Etäopetuksessa oleilla oppilailla on mahdollisuus käydä kouluruokailussa omalla koululla tai vaihtoehtoisesti noutaa Tölön keskuskeittiöltä itse lämmitettävä ateria. Näitä aterioita noudettiin 15 171 kappaletta.

Etäopetusjakso sujui opetuksellisesti varsin kohtuullisesti. Etäopetukseen oli varauduttu ja siirtymistä helpotti se, että kaikilla oppilailla on Forssassa oma älylaite ja se, että niitä oli totuttu käyttämään. Kaikki perusopetuksen oppilaat tavoitettiin etäopetusjakson aikana ja oppilaat osallistuvat etänä opetukseen. Oppilashuollollisesta näkökulmasta muutamien oppilaiden osalta etäjakson aiheutti huolta ja näitä oppi-

laita on tuettu ja tuetaan voimakkaasti lukuvuoden 2020-2021 aikana. Forssan kaupungin valtiolta saatujen ylimääräisillä korona-avustuksilla oppilashuolto- ja opetushenkilöstön määrää on lisätty.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluiden uusi palvelualue aloitti 1.6.2020. Palvelualueeseen siirtyivät Viihdeuimala Vesihelmi, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut (lukuun ottamatta nuorten työpajatoimintaa), kirjastopalvelut, yleinen kulttuuritoiminta sekä museopalvelut. Palvelualueen tilivelvollisena toimii kirjastotoimenjohtaja (oto).

Koronapandemian vuoksi ei voitu järjestää vuotuisia perhelauantai- tai ehtooritapahtumia. Em. syystä LEKA-verkostomaisen lastenkulttuurikeskuksen kautta järjestettiin forssalaisille lapsille ja nuorille kevätkaudella vain yksi tapahtuma. Syksyllä tapahtumia oli useita, mutta kaikki järjestettiin verkossa. Muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa yhteistyössä järjestettiin vain Tyykijazzit keväällä ja yksi konsertti syksyllä. Näyttelytila Vinkkelissä oli 10 näyttelyä.

Vesihelmi

Vuonna 2020 Vesihelmi oli avoinna 261 päivää. Vesihelmi oli suljettu koronapandemian vuoksi 93 päivää. Kokonaiskävijämäärä pieneni, ollen nyt 111 640 kävijää, toimintatuotot laskivat selvästi edellisestä vuodesta ja menot pysyivät annetussa raamissa. Matkailu- ja markkinointiyhteistyötä jatkettiin seudun toimijoiden kanssa. Vuosihuolto tehtiin kevään koronasulun aikana.

Liikuntatoimi

Liikuntaryhmiä järjestettiin erityisryhmille, ikäihmisille, työikäisille ja työttömille yhteensä 101 kpl. Korona lopetti ryhmätoiminnan 16.3. Pari ryhmää vedettiin etänä, mutta muuten tuotettiin jumppaohjeita, jumppavideoita ja muuta liikuttavaa materiaalia nettiin, Youtubeen ja sähköpostijakelulla. Syksyn ryhmäliikuntakausi aloitettiin poikkeuksellisesti jo elokuun alussa. Loput ryhmistä aloitti normaaliin tapaan 24.8. Syksy saatiin vedettyä 7 (kuntosalit) ja 20 (Vesihelmi) henkilön rajoituksilla 1.12. asti, jolloin ryhmät jäivät taas koronatauolle.

Liikuntaneuvontaa annettiin ympäri vuoden, korona-aikana toiminto muutettiin puhe-linkontakteiksi

Liikuntapaikat suljettiin koronan myötä loppukevääksi, mutta aukaistiin käyttäjille taas 1.6. Loppuvuoden rajoitukset katkaisi liikuntasalien ja jäiden käytön harrastelikuunnalta. Lasten ja nuorten ryhmät saivat toimia 10 hlön pienryhmissä sekä SM- ja divaritason aikuisseurat saivat harjoitella ja pelata ilman katsojia.

Jäähallissa merkittävin asia oli kiekkokaukalon vaihtaminen joustokaukaloksi kesälä 2020 jotta FPS:n mestispelit saatiin käyntiin.

Korona teki suuren loven liikuntatoimen tuloihin. Keväältä tuloja tuli ryhmistä ja liikuntapaikoista vain puolet normaalista. Syksyllä ei ollut tapahtumia, konsertteja, turnauksia ja vain osa vuoroista sai toimia. Myös vähemmän väkeä kävi ryhmissä ja kausi oli paljon lyhempi kuin normaalisti.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimen toiminta nuorille painottui Kehräämön nuorisotilalle. Toiminta oli suunnattu yli 13- vuotiaille nuorille. Vuoden 2020 kävijämäärä oli nuorisotilan osalta 3 607 nuorta.

Keväällä nuorisotila sulkeutui koronan takia 2 ½ kuukaudeksi. Nuorisotyö siirtyi verkkoon.

Nuorten tavoittaminen oli haastavaa.

Tämän lisäksi nuorisotoimi järjesti lapsille, nuorille ja lapsiperheille tapahtumia ja toimintaa, joihin viime vuonna osallistui 3 350 henkilöä.

Kesällä Forssa tutuksi - päiväleirejä järjestettiin Kehräämön nuorisotilalla kolmen viikon mittaisina, joihin osallistui 71 lasta. Kesäleirit olivat maksuttomia. Yön yli leirejä ei järjestetty koronan takia.

Liikennepuistossa kävi kesän aikana 5 524 lasta ja aikuista.

Nuorisotoimessa työskenteli 2 hanketyöntekijää etsivässä nuorisotyössä. Etsivät nuorisotyöntekijät työskentelivät Viltterissä tehden asiakastyötä. Etsivät nuorisotyöntekijät työskentelivät myös Kuhalan ja Tölön kouluilla yhtenä päivänä viikossa. Ohjaamon ja Viltterin yhteispäivystystä suunniteltiin, mutta sen aloittaminen siirtyi koronan takia myöhäisempään ajankohtaan. Etsivän nuorisotyön PARent tilastointiin kirjattiin 97 nuorta.

Toinen etsivä nuorisotyöntekijä nimettiin Forssan kaupungin ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöksi 1.8. alkaen tehden ehkäisevää päihdetyötä yhden työpäivän. Vastaavasti yksi nuorisotyöntekijä siirrettiin tekemään etsivää nuorisotyötä yhden työpäivän verran.

Koronan tuomat rajoitukset vaikuttivat kävijämäärien vähenemiseen kaikessa muussa toiminnassa paitsi etsivässä nuorisotyössä. Etsivän nuorisotyön asiakkaat lisääntyivät hieman.

Kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjasto oli kokonaan tai osittain suljettuna koronapandemian vuoksi 18.3.-31.5.2020. Sen jälkeenkin mm. tapahtumatuotantoa, ryhmäkäyntejä, kouluyhteistyötä rajoitettiin vahvasti tai palvelut olivat kokonaan tauolla. Syksyn kirjallisuustiloja ja satutunteja siirrettiin osin tai kokonaan verkkoon. Kirjastoautossa saattoi kesäkuusta alkaen asioida vain 2-3 henkilöä yhtäaikaisesti koronapandemian vuoksi. Em. syistä kirjaston toiminnalliset tavoitteet eivät toteutuneet täysimääräisesti ja myös määrärahoja jäi käyttämättä.

Aukiolotunteja pääkirjastolle ja kirjastoautolle kertyi yhteensä 2 212. Kirjaston kokoelma käsitti 129 684 nidettä, joista 5 085 hankittiin vuonna 2020. Lainaajia oli 6 939 ja kirjastokäyntejä 76 855. Fyysisen kokoelman lainaus oli 191 854 ja e-aineistojen lainaus 13 638. Kirjaston verkkopalveluille kertyi 99 051 asiointikertaa. Kirjasto järjesti 41 asiakastapahtumaa (osa verkossa) ja niissä oli 6 320 osallistujaa. Käyttäjäkoulutusta annettiin 71 kertaa ja osallistujia oli 1 271. Kirjastossa järjestettiin 2 näyttelyä.

Louna-kirjastoyhteistyötä jatkettiin, mm. kirjastojen yhteisen Finna-asiakasliittymän sisällön laajentamisen vuoksi lounakirjastot.fi-sivusto jäi pois käytöstä. Kirjasto osallistui Tammelan hallinnoimaan Kirjastopalveluita seudullisesti -yhteishankkeeseen,

jossa selvitetään mahdollisuutta perustaa seutukirjasto sekä tuottaa Forssan ja Tammelan kirjastoautopalvelut yhdellä uudella autolla.

Forssan museot

Forssan museo palveli yleisöä vuoden aikana kahdessa kohteessa: Forssan museossa ja Ronttismäen tehtaalamuseossa. Alkuvuonna valmisteltiin laaja Finlayson 200 -kiertonäyttely Japaniin lähteväksi. Näyttelyn japanilaisen sopimuskumppanina on TOEI-yhtiö, ja suomalaisina kumppaneina Museokeskus Vapriikki ja Finlayson Oy.

Vuoden aikana alkoivat Kuosikeskuksen rakennustyöt.

Museot olivat avoinna yhteensä 1 312 tuntia ja kävijöitä oli yhteensä 5 698. Arkistot palvelivat tutkijoita ja lehdistöä paikan päällä ja piipunjuurella.finna.fi –tietokannan kautta. Henkilökuntaa oli 5,3 htv, joista kaksi vakituisia ja muut määräaikaista. Museon verkkosivuilla oli 58 700 käyttäjää. Lisäksi museon some-tilejä seurasi 3 973 käyttäjää. Museolla on seitsemän säilytystilaa, joiden pinta-ala on noin 600 m². Koelmiin kuuluu noin 25 000 esinettä, n. 200 000 valokuvaa, 500 hyllymetriä tekstiiliteollisuuden materiaalia ja kymmeniä arkistokokonaisuuksia.

Koronatilanteen takia museo oli suljettuna yleisöltä 18.3.-1.6.2020. Sinä aikana museo lisäsi tarjontaansa sähköisessä mediassa. Kesästä lähtien museo oli normaalisti auki sillä rajoituksella, että ei järjestetty sisätilaisuuksia ja kävijämäärät rajattiin 10 henkilöön kerralla. Myös puhtaanapitoa lisättiin. Kaikki ryhmämatkat peruttiin ja kävijämäärä jäi noin 30 % edellisvuotta pienemmäksi. Japanin kiertonäyttely ei päässyt matkaan matkustusrajoitusten takia, ja näyttelykiertoa lykättiin vuodelle.

Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö

Vuoden 2020 aikana luotiin uusi palvelualue, johon kuuluvat kansalaisopisto, kuvataidekoulu, musiikkiopisto ja lukio.

Koronaepidemia vaikutti opetukseen siten, että keväällä 2020 osa opetuksesta siirrettiin etäopetukseen ja osa kursseista peruttiin sekä osa opetuksesta siirrettiin myöhemmin toteutettavaksi. Epidemian aiheuttamista haasteista selvitettiin hyvin. Kaikki palvelualueen oppilaitokset hakivat ja saivat valtiolta (OPH/OKM) koronavastusta (yhteensä noin 203 000 euroa).

Kansalaisopisto

Wahren-opistossa järjestettiin lukuvuoden aikana 228 (v. 2019: 272) kurssia, yhteensä 5713 (6687) tuntia. Opistolla oli 1729 (1910) opiskelijaa ja 63 (60) opettajaa. Opisto järjesti valtionosuuden alaista koulutusta maahanmuuttajille. Tunteja pidettiin yhteensä 500 (520). Tämä koulutus järjestettiin yhteistyössä Faktian kanssa. Opisto välitti Jyväskylän yliopistojen verkkoluentoja (9, yhteensä n. sata osallistujaa). Opiston oma internetissä toimiva uutiskanavalla (Forssa.tv) oli toinen toimintavuosi. Forssa.tv tuotti 161 lähetystä, ja ohjelmilla oli vuoden aikana yhteensä 52 847 katsojaluokkaa. Lisäksi julkaistiin kuusi muiden tuottamia videoita, ja niillä oli katsojia kaikkiaan 1 078. OPH rahoitti Forssa.tv:n kehittämistä.

Lounais-Hämeen musiikkiopisto

Oppilaita musiikkiopiston kaikilla osastoilla oli kevätlukukaudella 2020 yhteensä 475, joista perus- ja syventävissä opinnoissa 215, musiikkileikkikoulussa 200, soitinvalmennuksessa 12 ja avoimessa musiikkiopistossa 48. Koronan vuoksi lasten

määrä musiikkileikkikoulun puolella putosi syyslukukaudella 130:een. Soitinvalmennukseen osallistui 11 lasta, avoimen musiikkiopiston puolella opiskeli 46 opiskelijaa. Perusopetuksen puolella oppilasmäärä pysyy kuntapaikkojen ansiosta vakaana. Syyskaudella oli muutama paikka avoinna oppilaiden keskeyttämisten takia, mutta niille saatiin uudet oppilaat tammikuussa 2021 pidetyissä täydennystesteissä. Edellinen testitilaisuus pidettiin koronan takia poikkeuksellisesti elokuussa 2020. Paikkajakauma yhteistyökunnittain vuoden 2021 alussa: Humppila 7, Jokioinen 33, Koski 5, Somero 36, Tammela 36, Urjala 8, Ypäjä 1.

Valtion korona-avustuksen turvin opetusta voitiin järjestää aiempaa pienemmille ryhmille. (Kokonaistuntimäärän muutos vuoteen 2019 verrattuna -308.)

Avoimessa musiikkiopistossa opetustunteja vuoden 2020 aikana oli 1880. Syksyllä 2020 Forssassa käynnistettiin varhaiskasvatuksen ja musiikkiopiston yhteistyönä viisivuotiaiden päiväkotimuskari. Se on koko ikäluokalle, joka on suuruudeltaan n. 100 lasta, suunnattua maksutonta toimintaa. Musiikkiopistossa työskenteli syksystä 2020 lähtien 11 viranhaltijaa, neljä päätoimista ja 11 sivutoimista tuntiopettajaa.

Lasten ja nuorten kuvataidekoulu

Koulumme oli LUMA2020 kehittäjäkoulu. Tarkoituksenamme on kokeilla ja yhdistää eri tieteen aloja taiteen opettamiseen.

Osallistuimme kahdella oppilasprojektilla StarT festareille, jossa koruryhmämme palkittiin "Superpallomassasta" tehdyllä korusarjalla luovimman projektin palkinnolla. Kuvataidekoulu osallistui "Kansanedustajat kuvataidekoululaisten silmin" tempaukseen. Muotokuvanäyttelyn piti avautua Eduskunnan kirjastoon 20.3.20 mutta korona on siirtänyt näyttelyn pitämistä.

Etäopetusjakso oli alk. 14.3. kevään loppuun.

Kesäkuun alussa, koronarajoitusten vähän höllennettyä pystyimme pitämään Lopputyönäyttelymme Galleria Moletissa.

"Roskan uusi elämä" -kilpailussa koulumme oppilaat keksivät ja toteuttivat muoviroskille uuden elämän. Kilpailu tehtiin yhteistyössä LHJ:n kanssa. Lokakuussa julkaistiin "Tehdään roska näkyväksi" taideteos LHJ:n neuvottelutilassa.

Syksyllä kokeilimme kuvataidekoulun KOTONA-etäkursseja, jossa oppilaat työskentelivät etäyhteyden välityksellä, kuvataidekoulun opettajan laatimilla ohjeilla ja täältä saaduilla materiaaleilla.

Teimme yhteistyötä Forssan yhteislyseon edelleen. Kuvataide- ja muotoilulinjan oppilaista tällä hetkellä 7 suorittaa kursseja kuvataidekoulussa. Myös yhteistyö kemian oppilaiden ja kuvataidekoulun välillä on kehitteillä.

Opettajia koulussa oli 1+8. Oppilaita oli 313.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen ehdottomasti suurimmat haasteet aiheutti Covid-19 -pandemia ja siihen liittyvät turvallisuuden ja terveyden turvaamiseen liittyvät rajoitus- yms. toimet. Pandemia toi muutoksia sekä arjen toimintatapoihin että resurssien kohdentamiseen.

Ensi kertaa vuoden aikana koettiin myös pandemiasta johtuen järjestelyt, joiden seurauksena varhaiskasvatuksen henkilöstöä siirtyi keväällä määräaikaisesti sosi-aali- ja terveydenhuollon tehtäviin FSHKY:lle.

Varhaiskasvatuspalveluihin osallistuminen kasvoi edelleen vuonna 2020 ja palvelujen oikea-aikaisen resurssien ohjaamisen takia osallistumisprosenttia seurattiin kuukausittain.

Haasteita osallistumisasteen kasvussa aiheutti ennen kaikkea kesken toimintavuoden palvelujen piiriin tulevien lasten ikä eli suurin osa tulijoista oli alle kolmevuotiaita ja siten sekä henkilöstö- että tilaresurssien osalta haasteita runsaimmin haasteita asettavia. Em. haasteet konkretisoituivat etenkin syystoimintakaudella 2020, jolloin alle kolmevuotiaiden lasten varhaiskasvatuspaikkoja ja edelleen henkilöstöä lisättiin varhaiskasvatuksen kysynnän mukaisesti eri päiväkoteihin runsaasti. Valtakunnallisesti huolestuttava tilanne varhaiskasvatuksen kelpoisen henkilöstön rekrytoinnissa alkoi vuonna 2020 näkyä myös Forssassa.

Viisivuotiaiden maksuttoman 20 viikkotunnin kokeilussa jatkettiin mukana valtakunnallisen hankkeen kolmantena toimintavuonna. Ko. ikäryhmän pedagogiassa painotettiin lasten oman toiminnan ohjauksen ja tunne- sekä vuorovaikutustaitojen edistämistä. Valtakunnallisiin kehittämistoimien todentuessa varhaiskasvatus- esiopetus-perusopetus -jatkumon osalta (vrt. kaksivuotisen esiopetuksen hanke) aloitettiin valmistautuminen esiopetuksen tulevia organisointimalleja tutkimalla. Valmisteluun päätyi malli, jossa esiopetuksen järjestämistä myös Monikylässä aikaistetaan ja jo toimintavuoden 2021-2022 alusta esitetään Kurjenpesän päiväkodissa järjestettäväksi esiopetusta ja kehitettäväksi 5-6-vuotiaiden pedagogiaa.

Avoimen varhaiskasvatuksen järjestämistä jatkettiin Kehräämön alueella, mutta palvelun kysyntä puolittui edelliseen toimintavuoteen verrattuna.

Tuen tarpeisten lasten määrä pysyi suuruusluokaltaan ennallaan, mutta haasteellisuus yksittäisten lasten tuen osalta kasvoi ja erityisesti lasten ns. olemisen haasteet lisääntyivät. Varhaiserityiskasvatuksessa aloitettiin normaaliin henkilöstöpolitiikkaan liittyen valmistautuminen luonnollisen poistuman kautta tapahtuviin avainhenkilömuutoksiin tulevat haasteet huomioivalla tuen kokonaisuuden kehittämisellä.

Vanhemmuuden tukemiseen ja lasten kielellisten valmiuksien tukemiseen fokusoi- tunut positiivisen diskriminaation hanke jatkui vuoden loppuun saakka. Sen erilaisista toiminnallisista interventioista ja toimintatavoista saatiin arvokasta tietoa ja koke- musta lasten ja perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen sekä vuoden 2030 henkilöstörakenteen mukaisen varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuvan laatimiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ns. koronavaikutuksiin myöntämää avustusta saatiin sekä varhaiskasvatuksen että esiopetuksen osalta, mutta sen vaikutuksen hanke- työntekijöineen kohdistuu vasta vuoteen 2021.

Monikylä-rakennushankkeen valmisteluun osallistuttiin edelleen aktiivisesti.

Työllisyyspalvelut

Suurin osa vuoden tavoitteista saavutettiin ja kaikissa päästiin etenemään mutta ei aivan suunnitellulla tavalla. Näiltä osin työtä jatketaan vuonna 2021. Kokonaisuute- na onnistuneen toimintaohjelmakauden 2017-2020 viimeisenä toteuttamisvuonna kehittämistä toteutettiin osaavaa työvoimaa -kärjellä. Osaamisen vahvistamisen ympäristöt työpajoilla kartoitettiin, tiivistettiin ohjausyhteistyötä opetuksen järjestä- jien kanssa, käynnistettiin Pajalta töihin -hanke ja lisättiin asiakkaiden tietoisuutta eri

osaamisen vahvistamisen keinoista. Palveluratkaisuja järjestettiin joustavasti, monialaiset yrityskäynnit aloitettiin, uusi toimintaohjelma ”Kohti saavutettavaa työelämää ja kestävää elinvoimaa 2025” kaudelle 2021-2024 valmisteltiin ja lisäksi kehitettiin monialaisesti verkoston kanssa seudullisen työllisyydenhoidon konseptia eteenpäin. Työvoitto-brändi täytti viisi vuotta.

Tekijä2020 -messut ehdittiin toteuttamaan Hämeen Kauppakamarin ja muiden toimijoiden kanssa ennen koronapandemian vaikutuksia. Ohjaamo Forssassa ja Työvoitto-pisteissä siirryttiin etäohjaukseen koronan vaikutuksesta johtuen ja osa palvelutoiminnoista suljettiin määräajaksi keväällä.

Nuorten Työpaja yhdistettiin kokonaisuudessaan palvelualueeseen kesäkuusta alkaen ja muutosta valmisteltiin ennakkoon hyvissä ajoin henkilöstön kanssa. Yhdistyminen tapahtui sujuvasti ja toiminnot jatkuivat saumattomasti koronan aiheuttamia palvelusulkuja lukuun ottamatta. Työpaja otettiin hienosti mukaan Työllisyyspalveluihin jo kevään aikana. Henkilöstön perehdyttämistä jatkettiin muutoksen edellyttämällä tavalla ja samalla siirryttiin tiimimalliin, lisättiin tiedonkulkua ja tutustuttiin eri toimintoihin. Kasvomaskoja valmistettiin eri kuntien yksiköihin yhteensä yli kymmentuhatta kappaletta.

Vuoden aikana työllisyystilanne heikkeni ja työmarkkinoilla koettiin myös koronapandemian kiihdyttämää murrosta. Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys kasvoivat jonkin verran ja toisaalta ne ehtivät palautumaan hieman vielä loppu vuonna. Työttömyyksien keskimääräinen kesto kasvoi ja aktivointiaste laski hieman pysyen kuitenkin suhteellisesti korkealla. Monipuolinen toimialarakenne pienensi negatiivisia vaikutuksia työllisyyteen Forssassa ja seudulla. Taloudellisesti kulunut vuosi aiheutti suuria haasteita esimerkiksi tuottojen vähentymisen ja työmarkkinatu- en kuntaosuuden kasvun vuoksi. Toteumaa seurattiin aktiivisesti ja kompensoitiin olemassa olevin keinoin, minkä seurauksena toimintakate lähes toteutui. Loppuvuodesta toteutettiin paja- ja ohjausyksikkörakenteen uudistuksen suunnittelu koko työllisyyspalveluiden henkilöstön voimin.

Työvalmennuskeskus Aktiivissa vuosi käynnistyi suunnitelmallisesti ja odotukset olivat suuret esimerkiksi Starttiryhmän kehittämiseksi. Maaliskuussa koronan vaikutuksesta ryhmätoiminnot keskeytettiin ja työpajojen asiakkaat jäivät ilman palvelua. Toukokuun aikana käynnistettiin uusi etäpaja ja kesäkuun alusta asiakkaat palasivat ryhmätoimintoihin vähennetyillä toimintapäivillä. Kehitysvammaisten työtoiminnan osalta vähennetyt toimintapäivät jatkuivat ja työpajalaisten osalta päästiin normaaliin toimintatapaan syksyllä. Myyntituottotavoitteet saavutettiin alihankinnassa.

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut ostettiin Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä.

Palvelujen ostot Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä olivat 65,7 miljoonaa euroa.

Tekninen ja ympäristötoimi

Yhdyskuntalautakunta kokoontui 10 kertaa vuoden aikana.

Tekninen toimi saavutti pääosin vuodelle 2020 talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet. Covid-19 pandemiasta johtuen osa toimialan henkilöstöstä on työskennellyt myös etätöissä vuoden 2020 aikana.

Merkittävimmät 2020 käynnissä olleet infrapalveluiden investointihankkeet olivat Kauppakadun, Esko Aaltosen kadun ja Oikokadun saneeraus ja Lamminrannan parkkipaikan rakentaminen. Lisäksi toteutettiin useita pienempiä rakentamis- ja kunnostustoimenpiteitä yhdyskuntalautakunnan päätösten mukaisesti. Vuonna 2019 aloitettu Kuhalankosken padon kunnostus valmistui juhannukseksi 2020.

Tilapalvelu käynnisti Monitoimikeskuksen rakentamishankkeen syksyllä 2020. Lisäksi toteutettiin useita pienempiä rakentamis- ja kunnostustoimenpiteitä yhdyskuntalautakunnan päätösten mukaisesti.

Kiinteistöjen, katu- ja puistoalueiden ylläpito on tapahtunut suunnitellun mukaisesti ja toiminnalla on varmistettu hyvät, viihtyisät ja turvalliset olosuhteet käyttäjille.

Maankäyttöpalvelut valmistelivat maapoliittisen ohjelman päivityksen päätöksentekoon vuoden 2020 aikana.

Metsäohjelma asetettiin nähtäville vuoden 2020 lopulla.

Kanta-Hämeen pelastuslaitos tuotti Forssan kaupungin pelastuspalvelun osakuntien tekemän palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Teknisen toimen hallinnon alaisuuteen kuuluvat maaseutupalvelut on tuotettu Someron kaupungin toimiessa isäntäkuntana.

Maankäytön suunnittelun tehtäväkentästä on vuoden 2020 aikana tehty Haudankorva III E ehdotus maankäyttösopimuksia varten, Hevossilta osayleiskaavan alustava versio maanomistajan neuvotteluja varten, Kojo osayleiskaava on valmisteltu ehdotusvaiheeseen ja toiseen kertaan alustavasti neuvottelujen pohjaksi kaupunginhallituksen tehtyä uuden linjauksen koululle tulevan yhteyden sijainnista. Vuoden aikana on hyväksytty Uusikylä II N, Linikkala IV, lisäksi tehtiin ns. pikakaavana Pilvenmäki II C alusta hyväksyntään saakka. Yhteistyössä teknisen viraston muiden toimijoiden kanssa on tehty hakemus kansallisen kaupunkipuiston valtion avustusta varten, johon valmisteltiin hakemuksen kansallisen kaupunkipuiston edellyttämää luonnon monimuotoisuuden ja kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vaatimusten sisältöä erityisesti ympäristöpuolen kanssa sekä muun muassa alustavia suunnitelmia avustusrahalla tehtäviin toteutuksiin. Lisäksi on tehty useita selvityksiä tekeillä oleviin kaavoihin liittyen muun muassa Uusikylä III B kaupunkirakenteellinen selvitys ja inventoinnin täydennys. Myös ohjattaviin rakennuslupiin liittyen on tehty selvityksiä muun muassa voimalarakennuksen viereen rakennettavan liikerakennuksen maisemaan ja historialliseen ympäristöön sovittamiseksi. Ajantasakaava on valmistunut netissä julkaistavaksi.

Rakennusvalvonta ja ympäristöpalvelut

Forssan kaupunki on vastannut rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävistä Forssan kaupungissa sekä Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kunnissa vuoden 2019 alusta lähtien. Yhteistoimintasopimuksen mukainen seurantar ryhmä on kokoontunut kahdesti vuoden 2020 aikana.

Lähes koko vuoden toimintaan on vaikuttanut maailmanlaajuinen pandemiatilanne. Asiakaspalvelua ja työntekotapoja on kehitetty. Etätyötä on tehty mahdolli-

suuksien mukaan ja mm. asiakkaiden kanssa on neuvoteltu videopuheluiden avulla.

Asiakaspalvelun kehittämistä yhtenäisemmäksi, kuntarajat ylittäväksi, on jatkettu. Ohjeistusta, lomakkeita ja nettisivuja on päivitetty ja yhtenäistetty. Kaikkien viiden kunnan ympäristönsuojelumääräyksiksi laadittiin päivitetty yhteinen luonnos. Kuntien päätöksenteossa määräykset kuitenkin jonkin verran muuttuivat. Niin ikään ympäristönsuojeluviranomaisen taksa ja maa-ainestaksa uudistettiin seudullisesti.

Seudullisessa rakennusvalvonnassa tehtiin rakennus- ja toimenpidelupa- sekä muita maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia päätöksiä sekä ilmoitusmenettelynä käsiteltyjä ratkaisuja yhteensä 609 kappaletta. Rakennuslupien määrissä sekä laajuudessa esiintyy usein merkittäviäkin vuosittaisia kuntakohtaisia vaihteluita. Kokonaisuutena arvioiden aiempaan vuoteen verrattuna lupakäsittelyitä oli n. 60 kpl enemmän.

Rakennuslupatoimenpiteistä aiheutuvia katselmuksia suoritettiin yhteensä 1.143 kpl. Merkittävä kasvu viime vuoteen verrattuna johtuu mm. Jokioisten ja Ypäjän keskeneräisten lupien selvitystyöstä.

Rakennusvalvonnan suoritteet vuodelta 2020 ovat:

Rakennusluvut 2020							
Mittarit ja tunnusluvut		Forssa	Tammela	Jokioinen	Ypäjä	Humppila	Yhteensä
Rakennus- ja maisematyöluvut	kpl	123	94	34	24	19	294
Toimenpideluvat	kpl	73	48	38	22	8	189
Toimenpideilmoitukset	kpl	22	44	10	7	17	100
Muut luvat	kpl	3	12	6	2	3	26
Yhteensä/ Kunta	kpl	221	198	88	55	47	609
Suoritettuja katselmuksia	kpl	377	310	210	180	66	1143

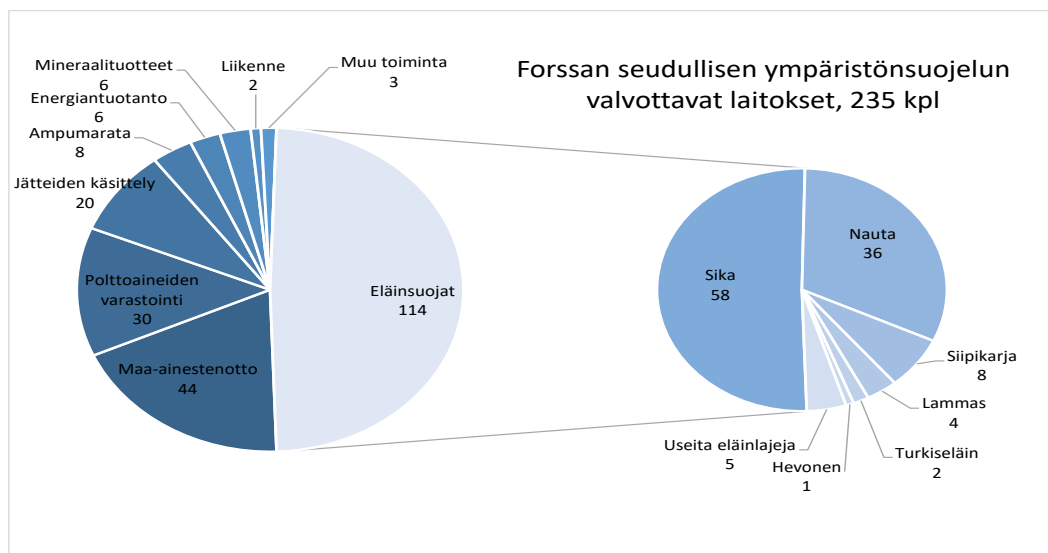
Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien lainmukaisen tilan selvittämistä jatkoivat ympäristönsuojelun harjoittelija ja projektityöntekijä yhdessä ympäristötarkastajien kanssa. Vuoden 2020 aikana lähetettiin kysely kahdeksalle pohjavesi- ja kahdelle ranta-alueelle yhteensä 203 kiinteistölle (suurin osa Tammelassa). Lisäksi otettiin yhteyttä niihin kiinteistöihin, jotka aiemmin eivät olleet kyselyyn vastanneet.

Ympäristönsuojelun numeerinen toiminnan tarkkailu ei kuvaa koko toimintaa, mutta alla olevassa taulukossa on esitetty tiettyjä mitattavia ominaisuuksia. Vaikka mitattavat toiminnot eivät ole keskenään vertailukelpoisia, niin kokonaisuutena voi arvoida, että toimintojen lukumäärä on kasvanut vuodesta 2019. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluun on kuulunut koko joukko neuvontaa ja opastusta sekä osallistumista laajasti pinta- ja pohjavesien suojelutoimiin. Mukana on oltu mm. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojelu ry:n vetämässä Loimijokea koskevassa vedenlaadun parantamiseen tähtäävässä hankkeessa.

Seudullinen ympäristönsuojelu toteutuma 2020	Forssa	Humppila	Jokioinen	Tammela	Ypäjä		Yht. 2020	Yht. 2019
Ympäristölupa, -ilmoitus tai rekisteröinti	12	9	2	4	3		30	25
Maa-aineslupa tai yhteislupa	1	1	2	0	0		4	5
Jätelain 100 § mukainen päätös	1	1	1	1	1		5	3
Vesihuoltolain muk.vap.päätökset	1	25	0	42	1		69	10
YSL:n muk. Jätevesipäätökset	2	1	4	9	4		20	0
YS-määräysten soveltamispäätös	0	0	0	0	0		0	7
Nitraattiasetuksen mukaiset ilmoitukset	6	4	4	8	7		29	29
Maastoliikennelain mukainen asia	1	0	0	2	0		3	0
Koeluontoinen toiminta	1	0	0	0	0		1	0
Lausunnot ESAVI	5	0	0	0	0		5	13
Lausunnot muut viranomaiset, mm. kaavalausunnot	1	1	1	1	0		4	24
Ymp.taksa, maa-ainestaksa päätös	2	3	2	2	2		11	
Ympäristönsuojelumääräykset päätös	3	3	3	4	3		16	
Muu ymp.suojelun valmistelema asia	9	5	5	9	4		32	
YSL lupavelvollisten yritysten tarkastukset	15	10	2	4	9		40	32
Maa-aines-lupavelvollisten kohteiden tarkastukset	0	0	1	19	0		20	17
Muut tarkastukset, mm. roskaantumiset	8	7	1	9	8		33	21

Kunnan myöntämien ympäristölupa, -ilmoitus ja rekisteröintikohteiden kokonaismäärässä on selvää kasvua vuoden takaiseen. Vuonna 2019 kokonaismäärä oli 163.

Valvottavat laitokset 31.12.2020	Forssa	Jokioinen	Humppila	Tammela	Ypäjä	Yhteensä
Ympäristölupa tai -ilmoitus tai rekisteröinti -kohde	51	39	27	43	32	192
Maa-ainestenotto	5	5	12	19	2	43
Valtion ympäristölupakohde	18	4	5	7	3	37
yhteensä	74	48	44	69	37	272

2.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin talousnäkymät ovat tulevalla taloussuunnittelukaudella kireät johtuen verorahoituksen heikosta kehityksestä, johon vaikuttavat mm. kaupungin väkiluvun jatkuva aleneminen ja työssäkäyvien määrän pienentyminen, sekä väestön ikääntymisestä johtuvat palvelutarpeiden muutokset. Epävarmuus sote-uudistuksen osalta jatkuu.

Vaikka Suomen kansantalouden pudotus oli vuonna 2020 pienempi kuin odotettiin niin talouden elpyminen on ottanut viime kuukausina takapakkia. Myös Forssan työttömyysaste on ollut nousussa viime vuoden maaliskuusta lähtien.

Talouden kehitys on ollut heikkoa erityisesti palvelusektorilla. Kehitystä on vaikeuttanut vakavana pysynyt tautitilanne niin Suomessa kuin monissa muissakin maissa, minkä vuoksi rajoitustoimia on jouduttu tiukentamaan ympäri maailmaa. Maaliskuun alussa valtioneuvosto totesi Suomen olevan toistamiseen poikkeusoloissa koronavirus-tilanteen vuoksi, minkä lisäksi uusia tiukennuksia suunnitellaan yhä lisää pandemiasta voimakkaimmin kärsiville alueille.

Koronaviruksella ja poikkeusoloilla on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia Forssan kaupungille, alueen elinkeinoelämälle ja kolmannen sektorin toimijoille ja asukkaille. Tällä kaikella on vaikutusta kaupungin menoihin ja tuloihin ja kuluvan vuoden talousarvion toteutumiseen. Ennustettavissa on, että terveydenhuoltoon tarvitaan lisää resursseja tulevina vuosina hoitovelan kiinni kuromiseksi. Kaupungin verotuloihin pandemialla on vaikutusta, kuinka paljon ja millä aikavälillä on vaikeaa arvioida.

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronakorvausten vuoksi, sitä ennen kaupunki teki kahtena vuonna alijäämäiset tilinpäätökset. Painelaskelmien mukaan on vaarana, että kaupungin talous kääntyy uudelleen alijäämäiseksi. Kaupunki on käynnistänyt Pärjäävä Forssa 2 talouden tasapainottamisohjelman valmistelun vuosille 2022-2025.

2.6 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä, mukaan lukien vesihuoltoliikelaitos oli vuoden lopussa 674 henkilöä. Ilman vesihuoltoliikelaitosta kaupungin henkilöstömäärä oli 656.

Kaupungin henkilöstön määrä 31.12.2019 ja 31.12.2020

Toimiala	Vakinaiset		Sijaiset ja määräaik.		Yhteensä		Joista osa-aikaisia	
	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v.2020	v.2019	v. 2020
Keskushallinto	35	34	2	1	37	35	0	0
Sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimiala	338	335	235	217	573	552	138	135
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala	65	67	3	2	68	69	0	0
Yhteensä	438	436	240	220	678	656	138	135

Vesihuoltoliikelaitoksen henkilöstön määrä 31.12.2019 ja 31.12.2020

Liikelaitos	Vakinaiset		Sijaiset ja määräaik.		Yhteensä		Joista osa-aikaisia	
	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v. 2020
Forssan vesihuoltoliikelaitos	18	18	1	0	19	18	0	0

Kaupungin ja vesihuoltoliikelaitoksen henkilöstön määrät yhteensä 31.12.2019 ja 31.12.2020

	Vakinaiset		Sijaiset ja määräaik.		Yhteensä		Joista osa-aikaisia	
	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v. 2020
Yhteensä	456	454	241	220	697	674	138	135

Kaupungin henkilöstön keski-ikä (ei sisällä vesihuoltoliikelaitosta)

Palvelussuhteen luonne	Keski-ikä		Henkilömäärä	
	v. 2019	v. 2020	v. 2019	v. 2020
Vakinainen	49,1	49,3	438	436
Sijaiset ja määräaikaiset	42,7	42,1	240	220
Yhteensä	46,8	46,9	678	656

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12. tilanteen mukaan, ilman vesihuoltoliikelaitosta on vähentynyt 21 työntekijällä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

HTV 1 määrittelyn mukaiset henkilötyövuodet ovat vähentyneet 17,81 henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna.

Palaa raporttiin		HENKILÖTYÖVUOSIEN MÄÄRÄ KUM.		
KP-taso 4	HTV1_tot_kum	HTV1_ed_vuosi_kum	HTV1_tot_kum_vs_ed vuosi_kum (lkm)	
20_KP4 Kasvatustoimi	505,92	520,99	-15,07	
50_KP4 Tekninen ja ympäristötoimi	71,65	74,39	-2,74	
10_KP4 Keskushallinto	36,67	36,66	0,00	
Yhteensä	614,23	632,04	-17,81	

Pärjäävä Forssa talouden tasapainottamisohjelmassa oli yhtenä tavoitteena vähentää kaupungin henkilöstömäärää ja henkilötyövuosia noin 30 HTV:tta vuosina 2019-2021. Vuosi 2020 toteutui tältä osin hyvin.

Sairauspoissaolot ovat nousseet 9,71 kalenteripäivästä 11,75 kalenteripäivään henkilöä kohden. Henkilötyövuotta (HTV 1) kohden sairauspoissaolot ovat nousseet 10,40 kalenteripäivästä 12,55 kalenteripäivään. Sairauspoissaoloprosentti on 3,44 %.

Työkyvyttömyyspoissaolot poissaolojen pituuden mukaan ryhmiteltynä.

Poissaoloryhma	Poissaolopäivien Lkm	KS% Poissaolopäivien Lkm	Poissaolopäivät_ed vuosi	KS% Poissaolopäivät_ed vuosi
▲				
1-3 päivää	1655	21,47%	1879	28,58%
4-7 päivää	1458	18,91%	967	14,71%
8-29 päivää	2750	35,67%	1804	27,44%
30-60 päivää	1161	15,06%	1154	17,55%
61-90 päivää	290	3,76%	303	4,61%
91-180 päivää	395	5,12%	223	3,39%
yli 180 päivää			245	3,73%
Yhteensä	7709	100,00%	6575	100,00%

Työkyvyttömyyspoissaolokustannukset ovat kasvaneet noin 108.000 euroa.

Poissaolokustannusten erittely						
Poissaolosyytaso 1	Kustannus_kum	KS% Kustannus_kum	Kustannus_ed vuosi_kum	KS% Kustannus_ed vuosi_kum	Kustannus_kum_vs_ed vuosi_kum (€)	Kustannus_kum_vs_ed vuosi_kum (%)
☒ Sairaus	615 647	96,3%	517 530	97,4%	98 118	19,0%
☒ Työtapaturma	23 939	3,7%	13 948	2,6%	9 991	71,6%
Yhteensä	639 587	100,0%	531 478	100,0%	108 109	20,3%

Palkat ja palkkioiden kokonaissummat olivat 21,6 miljoonaa euroa.

Kaupungissa laaditaan erillinen henkilöstökertomus.

2.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä. Kunnan toimintaan vaikuttavat mm. strategiset riskit, toiminnalliset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit.

Kaupungin lainamäärä vuoden 2020 lopussa oli 30,8 miljoonaa euroa. Kaupungin nykyinen lainasalkku on suojattu hyvin. Haasteena on tulevien investointien rahoitus ja riskeiltä suojautuminen. Epävarmuutta rahoitusmarkkinoilla lisää menossa oleva koronavirus-pandemia ja sen vaikutukset.

Vuonna 2020 kaupungin nettomenoista 78,6 miljoonaa euroa eli 67 % on ostopalveluita joko konserniin kuuluvilta tai ulkopuolisilta palvelujen tuottajilta. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän palvelujen osuus palvelujen ostoista on yksinään jo yli 80 %. Väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen sekä koronapandemian aiheuttama hoitovelka kasvattavat kaupungin kustannuspaineita tulevaisuudessa. Sote-uudistuksen vaikutukset kaupunkikonsernissa aiheuttavat epävarmuutta.

Kaupungin väkiluvun jo vuosikymmeniä jatkunut väheneminen ja heikko työpaikka-kehitys näivettävät kaupungin elinvoimaa ja suuri riski onkin, ettei keinoja katkaista tätä kierrettä löydetä. Riskinä on myös, ettei kaupungin talouden sopeuttamiseen ja

palvelutarpeiden muutokseen liittyviä palveluverkko- yms. ratkaisuja kyettä teemmään tarpeeksi etupainotteisesti.

2.8 Ympäristöasiat

Forssan kaupunki on varautunut pakollisella varauksella Viksbergin kaatopaikan ennallistamistöiden kustannuksiin. Kaatopaikan ennallistamistö valmistui marraskuussa 2019. Kaatopaikkakaasujen koepumppaukset on suoritettu ja tulosten myötä kaupunki hankkimaan aiemmin vuokralla olleen soih tupolttimen itselleen. Loput kaatopaikkavarauksesta 0,7 miljoonaa euroa tuloutettiin. Kaupunki oli asettanut Hämeen ELY-keskukselle 1,38 miljoonan euron pankkivakuuden kaatopaikan asianmukaisen hoidon varmistamiseksi. Vakuussummasta 0,37 miljoonaa euroa koskee kaatopaikan jälkitarkkailua (Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös Nro 208/2018/1 annettu 26.10.2018). Vakuus voitiin palauttaa lukuun ottamatta jälkitarkkailun osuutta.

Forssan vesihuoltoliikelaitoksella valmistui v. 2016 iso jätevedenpuhdistamoinvestointi. Kustannukset olivat loppuselvityksen mukaan 9,3 miljoonaa euroa. Lainaa oli ko. investointiin jäljellä vuoden lopussa noin 5,7 miljoonaa euroa. Vesihuoltoliikelaitos investoi Vieremän vedenkäsittelylaitoksen rakentamiseen vuosien 2017- 2018 aikana yhteensä noin 2,6 miljoonaa euroa.

Kaupungin viimeisin uudisrakennus eli Koijärven koulu- päiväkotia on varustettu maalämmityksellä ja aurinkovoimalla. Kaupunki on liittynyt Kuntien energiatehokkuus- sopimukseen elokuussa 2017. Kaupungin sähköenergia on 100 %:sti uusiutuvalla energialla tuotettua.

Kaupunki on saavuttanut energiatehokkuussopimuksen mukaiset tavoitteet.

Forssan monitoimikeskuksen rakentaminen alkoi marraskuussa 2020. Rakennus tehdään nykyisiä energiatehokkuusnormeja paremmaksi. Lämmitys toteutetaan alkuperätakuilla 100 %:sti vihreäksi todennetulla kaukolämmöllä ja rakennuksessa pilotoidaan myös kaukolämpöön yhdistetyn viilennysratkaisu. Hukkalämpö syötetään kaukolämpöverkkoon eikä lämpöä haaskata ohjaamalla sitä pois rakennuksesta. Monitoimikeskuksen valmistumisen myötä syksyllä 2022 kaupunki pystyy luopumaan neljän vanhan kiinteistön noin 12.500 neliöstä ja siirtämään toimintoja uuteen ja energiatehokkaaseen noin 9.000 neliön yksikköön. Monitoimikeskukselle on myönnetty Kuntarahoituksen vihreää rahoitusta.

Kaupungin hankintaohjeistuksessa painotetaan ympäristönäkökohtien huomioimista kaupungin ja konsernin hankinnoissa.

2.9 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §). Kunnanhallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot:

- Miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- Miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisynä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen:

Kunnanhallitus vastaa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnanvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden pohjalta (KuntaL 14§, 39§). Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Kaupunkikonsernin riskienhallintapolitiikka on hyväksytty valtuustossa 12.12.2011. Toimivallan ja vastuun jako sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on esitetty kaupungin hallintosäännössä. Uusi hallintosääntö hyväksyttiin valtuustossa 29.5.2017.

Hallinto- ja johtamistapa, toimintaympäristö

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen on pääsääntöisesti hyvin. Muutamia reklamaatioita, oikaisuvaatimuksia ja valituksia on tullut. Kokouksessa 22.6.2020 valtuusto hyväksyi monitoimikeskuksesta laaditut suunnitelmat urakkalaskentaa ja toteutusta varten sekä monitoimikeskusta koskevan investoinnin nettokustannusten enimmäismäärän. Valtuuston päätöksestä valittiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusperusteena oli päätöksen syntyminen virheellisessä järjestyksessä. Monitoimikeskuksen toteutuminen valtuuston päätöksessä mukaisesti aikataulussaan on kaupungin etu. Tämän mahdollistamiseksi valtuusto kumosi seuraavassa kokouksessa 17.8.2020 valituksenalaisen päätöksensä. Tämän jälkeen valtuusto käsitteli asian uudelleen ja teki asiassa kaupunginhallituksen esityksen perusteella uuden päätöksen.

Forssan kaupungin tilaaman tietosuojan (GDPR) alkukartoituksessa ilmenneitä kehitystarpeita on pyritty ratkaisemaan systemaattisesti vuodesta 2018 alkaen. Vuonna 2020 SIEM-SOC palvelua kehitettiin eteenpäin lisäämällä palvelun piiriin uusia lokilähteitä. Palvelun huomaamat poikkeamat on aina käyty läpi. Monivaiheinen tunnistautuminen (MFA) otettiin käyttöön Microsoftin pilvipalveluissa sekä Lounean VPN palvelussa. Käyttöoikeuksien hallintaan liittyen Populus – AD integraation toteuttaminen aloitettiin 2020. Järjestettiin Office365 ja pilvessä toimimiseen liittyvää koulutusta. Kaupunki osallistui marraskuussa digi- ja väestötietoviraston järjestämään TAISTO2020 harjoitukseen. Harjoituksessa harjoitettiin organisaation toimintakykyä erilaisissa tietoturva- ja tietosuojaloukkaustilanteissa. Harjoitusta käytiin läpi kaupungin riskienhallintaryhmässä ja koottiin tarvittavat kehittämistoimenpiteet.

Vuoden 2020 aikana Forssan kaupungilla tapahtui viisi tietosuojaloukkausta, joista kaikki johtuivat tietojenkalasteluviesteistä.

Kaupungin asian- ja tiedonhallinnan kehittämissuunnitelma valmistui ja uusi Dynasty10 asiantuntijajärjestelmä otettiin käyttöön keväällä. Hallintosäännön muutos liittyen tiedonhallintalain vastuisiin on tulossa päätöksentekoon, samoin tiedonhallintaryhmän perustaminen. Tiedonhallintalain toteutusta ja tarvittavia toimenpiteitä on arvioitu ja ajoitettu. Tietoturva- ja tietosuojatoimien toteutusta on tarpeen uudistaa/ tarkentaa ja järjestää koulutusta henkilöstölle.

O365 käyttöönottoon liittyvä keväällä 2019 käynnistynyt poikkihallinnollinen projektin Pelikirja valmistelu jatkui, joskin hieman kangerrellen osittain koronapandemian vuoksi. Pelikirjassa selkiytetään Microsoft 365 työkalujen käyttöä, dokumenttien hallintaa ja tallentamista sekä viestintää. Pelikirjan viimeistely, verkkolevyjen siivoukset ja pelikirjan ”sisäänajo” ajoittuu kevästä 2021 eteenpäin ja on nyt hyvässä vauhdissa. Samassa yhteydessä uudistetaan kaupungin intranetti.

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronavuosi, joka aiheutti omat haasteensa mm. etätöiden tekemiselle ja tietojärjestelmien ja -verkkojen toimivuudelle.

Kaupungin johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöt:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.9.2019 vuoteen 2030 ulottuvan kaupunkistrategian.

Kaupungin talousarvion laadintaprosessi on vakiintunut ja toimiva, joskin paljon aikaa vievä. Valmistelun aloittamisen aikaistamista ja prosessin uudistamista harkitaan seuraavalla budjetointikierröksellä.

Keskeistä kaupunkistrategian toteuttamisessa on kiinteä yhteys talousarvioprosessiin ja talousarvioon. Kaupunkistrategia on kytketty suoraan talousarvion tavoiteasetteluun. Talousarviossa esitetään palveluittain (palvelualueittain) kaupunkistrategian tavoitteita toteuttavat toimenpiteet, niiden arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso. Valtuuston päätöksen mukaan jokaisella palvelualueella tulee suunnittelukaudella etsiä toimenpiteitä, joilla toteutetaan menestystekijän ”Vastuullinen johtaminen” tavoitteita.

Strategian tavoitteiden ja niistä johdettujen toimenpiteiden seuranta ja raportointia varten on alkuvuonna 2020 hankittu työkalu: LATO Strategy Tool SaaS-palveluna. Ensimmäinen uusimuotoinen tavoitteiden toteumaraportointi toteutettiin elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä. Vuoden 2022 talousarviokirjan rakennetta uudistetaan tavoitteiden sekä mittarien ja suoritteiden esittämisen osalta.

Kaupunginhallituksen itsearviointi toteutettiin joulukuussa 2019 ja siihen liittyvä kehittämistyöpaja pidettiin 2.3.2020.

Sivistys- ja tulevaisuustoimialan palvelualueisiin ja johtamiseen tehtiin muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.6.2020 lukien. Vesihuoltoliikelaitoksessa muutettiin muutama toimi viroiksi riskienhallinnan näkökulmasta. Kunnallistekniikan päällikkö vaihtui.

Kaupungin talousjohtaja jää eläkkeelle 1.5.2020. Seuraajan perehdyttäminen on aloitettu ja varauduttu noin kuukauden yhteisen työskentelyyn ennen eläkkeelle jäämistä.

Valvontatoimenpiteet (erilaiset kontrollit ja suojaukset) ja sopimusten hallinta:

Sopimusten hallinta tapahtuu Dynasty-asianhallintaohjelmistossa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että toimialoilla kaikki sopimukset tallennetaan sähköisinä ja lisätään mm. hälytykset sopimusten hallinnan ja valvonnan helpottamiseksi. Kun vuoden 2020 keväällä siirryttiin Dynasty10 käyttäjiksi, aiheutui tästä jonkin verran epäselvyyttä siitä, miten sopimusten hallinta tapahtuu. Tietokatkos ja tilanne korjattiin.

Sisäisen tarkastuksen palveluita ostetaan tarvittaessa tilintarkastus- ja muilta tarkastusyhteisöiltä.

Taloudellisten riskien minimoimiseksi tehtiin yksi uusi koronvaihtosopimus keväällä 2020. Kaupungin lainasalkusta on suojattuna noin 93 % vuoden 2020 lopussa. Suojausaste putoaa 50 %:iin vuonna 2022 ilman toimenpiteitä. Suojausaste pidetään hyvänä jatkossakin. Kaupungin suurimman investoinnin Monikylän rahoitus hoidetaan lainavaroin. Hankkeeseen on myönnetty Kuntarahoitukselta Vihreää rahoitusta. Osa investoinnin lainoista oli suojattuna jo etukäteen korkoriskeiltä koronvaihtosopimuksella. Myös loppuosaa tullaan suojaamaan markkinatilannetta seuraten kaupunginhallituksen 4.6.2018 tekemän päätöksen mukaisesti. Apuna suojauksissa käytetään Operandi Oy:n asiantuntemusta.

Ostolaskujen oikeellisuuden tarkistus (Recovery Audit) suoritetaan säännöllisesti kolmen vuoden välein. Seuraavan kerran tarkistetaan tilikaudet 2018-2020 toukuussa 2021. Tekijänä on Qvalia Oy.

Kaupunginvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja kaupunginhallituksen niiden soveltamiseksi antamat tarkemmat ohjeet ja niiden noudattaminen:

Kaupungilla on riskienhallintaryhmä, jonka tehtävänä on mm. kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallintapolitiikan valmistelu ja toteutus, riskienhallinnan kehittäminen, riskienhallintatyön järjestäminen ja koordinointi, henkilöstön motivointi ja koulutus sekä riskienhallinnan seuranta ja arviointi.

Voimassa ovat seuraavat ohjeet: Sisäisen valvonnan riskienhallinnan ohje (toimintatapa) KH 27.6.2016 ja Kaupungin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan prosessiohje (riskienhallintaryhmä 8.9.2017).

Kaupungin johtoryhmä ja vesihuoltojohtaja suorittavat vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin kaupunkikonsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti tammi-helmikuussa. Viimeisin arviointi on tehty 8.2.2020.

Riskienhallintaryhmän tavoitteena on kehittää raportointia ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttamista osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamista ja toimintaa. Apuna käytetään Graniten kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työkaluohjelmistoa.

Kaupungin kokonaisvaltaisen riskienarviointi tehdään seuraavilla organisaatiotasolla: keskushallinto, tekninen ja ympäristötoimi, perusopetus, lukiokoulutus, varhaiskasvatus, vapaa-ajan palvelut, työllisyyden hoidon palvelut ja vesihuoltoliikelaitos.

Kaupungilla on käytössä myös Graniten työturvallisuusosiot. Työn vaarojen ja riskien arviointi tapahtuu työpaikkatasolla.

Riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuutus ja asiantuntemuksen riittävyys:

Asiantuntemusta ja osaamista tulee vahvistaa ja yhteismitallisuutta lisätä riskienarvioinnissa. Sisäisen valvonnan koulutusta järjestetään esimiehille. Ulkopuolisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin toteuttamista harkitaan.

Kaupungin riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus:

Riskienkartoitus ja arviointi sekä riskien hallintakeinojen dokumentointi on osittain toimialoilla vielä kesken tai päivittämättä. Vuonna 2018 toteutettiin yhdessä OP-Vakuutus Oy:n kanssa yhteistyössä kokonaisvaltaisen riskienhallinnan projektit keskushallinnossa, perusopetuksessa ja vapaa-ajan palveluissa. Yhteistyö jatkuu keväällä 2021 mm. varhaiskasvatuksen palveluissa.

Riskinarvioinnin päivitys Granitessa ja toimenpiteiden seuranta ja raportointi tulee saada luontevaksi osaksi kaupungin toimintaa ja raportointia.

Merkittävimpien riskien ja niiden hallitsemiseksi tehtävien toimien dokumentointi, seuranta- ja raportointikäytännöt :

Talousarviokirjassa on esitetty palvelualueittainen riskianalyysi. Sen toteutumista on seurattu osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Graniten uuden ohjelmiston käyttöä ja raportointia tulee kehittää. Ohjelmisto mahdollistaa mm. eri organisaatiotasojen riskikarttojen raportoinnin kaupunginhallitukselle ja lautakunnille.

Tieto ja tiedonvälitys (avoimuus ja hyvä tiedonhallintatapa, raportointi, viestintä)

Kuntaviestintä menestystekijänä ja osana jokaisen toimijan työn kokonaisuutta on nostettu kaupunkistrategian yhdeksi tavoitteeksi osana vastuullista johtamista. Vuoden 2020 aikana toteutettiin kaupungin brändikäsikirjan valmistelu. Visuaalisen ilmeen päivitys, koulutukset ja ohjeistukset brändikäsikirjan pohjalta toteutetaan keväällä 2021.

Kaupungin raportointia uudistetaan. Alkuvuonna 2021 siirrytään PowerBi-pohjaiseen raportointiin talous- ja henkilöstötietojen raportoinnissa. Osavuosikatsaukset laaditaan vuodesta 2021 lähtien neljännesvuosittain.

Loppuvuonna 2020 otettiin käyttöön Siteimprove -työkaluohjelmisto kaupungin ja tytäryhtiöiden verkkosivustojen kehittämiseksi ja saavutettavuuden parantamiseksi. Koulutukset ajoittuvat helmikuulle 2021.

Avoimen hallinnon edistämiseksi ollaan ottamassa käyttöön Whistleblow-ilmoituskanava väärinkäytösten ilmoittamiseen.

2.10 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.10.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ulkoiset erät, kaupunki liikelaitoksineen)	2020 1000 euroa	2019 1000 euroa	Muutos %
Toimintatuotot	<u>18 363</u>	<u>18 319</u>	0,2
Myyntituotot	11 448	11 447	0,0
Maksutuotot	1 275	1 241	2,7
Tuet ja avustukset	1 821	1 681	8,3
Muut toimintatuotot	3 820	3 950	-3,3
Toimintakulut	<u>-116 977</u>	<u>-114 153</u>	2,5
Henkilöstökulut	-29 501	-29 784	-1,0
Palkat ja palkkiot	-22 622	-22 909	-1,3
Henkilösivukulut	<u>-6 878</u>	<u>-6 875</u>	0,0
Eläkekulut	-6 031	-6 104	-1,2
Muut henkilösivukulut	-847	-771	9,8
Palvelujen ostot	-78 558	-75 781	3,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 124	-4 959	3,3
Avustukset	-1 905	-1 711	11,3
Muut toimintakulut	-1 890	-1 917	-1,4
Toimintakate	-98 614	-95 834	2,9
Verotulot	61 562	60 706	1,4
Valtionosuudet	48 333	40 832	18,4
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-407</u>	<u>-184</u>	121,5
Korkotuotot	2	60	-96,6
Muut rahoitustuotot	34	94	-63,4
Korkokulut	-437	-304	43,8
Muut rahoituskulut	-7	-34	-78,7
Vuosikate	10 874	5 520	97,0
Poistot ja arvonalentumiset	<u>-7 583</u>	<u>-6 058</u>	25,2
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 203	-6 058	2,4
Kertaluonteiset poistot	-1 380	0	
Satunnaiset erät	<u>664</u>	<u>-24</u>	
Satunnaiset tuotot	0	100	
Satunnaiset kulut	664	-125	
Tilikauden tulos	3 955	-563	-802,9
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	88	94	-5,8
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-3 000	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>1 043</u>	<u>-469</u>	-322,4
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019	
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,7	16,0	
Vuosikate/poistot %	143,4	91,1	
Vuosikate, euroa/asukas	647	327	
Asukasmäärä	16 800	16 901	

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista= 100 x Toimintatuotot/(Toimintakulut-valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista = 100 x vuosikate / poistot

2.11 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.

(kaupunki liikelaitoksineen)

VASTAAVAA	2020	2019
	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	<u>112 839</u>	<u>114 960</u>
Aineettomat hyödykkeet	<u>151</u>	<u>25</u>
Aineettomat oikeudet	151	16
Muut pitkävaikutteiset menot	0	8
Aineelliset hyödykkeet	<u>78 900</u>	<u>81 025</u>
Maa- ja vesialueet	14 109	14 021
Rakennukset	32 781	36 253
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 555	28 374
Koneet ja kalusto	1 264	1 311
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 191	1 067
Sijoitukset	<u>33 788</u>	<u>33 911</u>
Osakkeet ja osuudet	33 323	33 323
Muut lainasaamiset	394	517
Muut saamiset	71	71
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	<u>11</u>	<u>29</u>
Valtion toimeksiannot	0	18
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11	11
VAIHTUVAT VASTAAVAT	<u>35 535</u>	<u>30 545</u>
Vaihto-omaisuus	<u>373</u>	<u>340</u>
Aineet ja tarvikkeet	373	340
Saamiset	<u>6 784</u>	<u>7 457</u>
Pitkäaikaiset saamiset	<u>117</u>	<u>117</u>
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	109	109
Muut saamiset	8	8
Lyhytaikaiset saamiset	<u>6 667</u>	<u>7 340</u>
Myyntisaamiset	1 668	2 302
Lainasaamiset	2 958	3 325
Muut saamiset	275	48
Siirtosaamiset	1 766	1 665
Rahoitusarvopaperit	<u>168</u>	<u>168</u>
Osakkeet ja osuudet	168	168
Rahat ja pankkisaamiset	28 209	22 580
	<u><u>148 385</u></u>	<u><u>145 534</u></u>

VASTATTAVAA	2020	2019
	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
OMA PÄÄOMA	<u>74 715</u>	<u>73 671</u>
Peruspääoma	65 532	65 532
Edellisten tilikausien ylijäämä	8 139	8 608
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 043	-469
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	<u>11 259</u>	<u>8 347</u>
Poistoero	1 759	1 847
Vapaaehtoiset varaukset	9 500	6 500
PAKOLLISET VARAUKSET	<u>0</u>	<u>1 058</u>
Muut pakolliset varaukset	0	1 058
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	<u>264</u>	<u>259</u>
Valtion toimeksiannot	0	18
Lahjoitusrahastojen pääomat	256	232
Muut toimeksiantojen pääomat	8	9
VIERAS PÄÄOMA	<u>62 147</u>	<u>62 200</u>
Pitkäaikainen	<u>27 176</u>	<u>20 812</u>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 174	20 810
Muut velat	2	2
Lyhytaikainen	<u>34 971</u>	<u>41 388</u>
Joukkovelkakirjalainat	0	8 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 636	3 634
Lainat julkisyhteisöiltä	19 826	19 041
Lainat muilta luotonantajilta	2 178	2 165
Saadut ennakot	14	17
Ostovelat	3 364	2 840
Muut velat	699	668
Siirtovelat	5 254	5 023
	<u>148 385</u>	<u>145 534</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste	57,9 %	56,4 %
Omavaraisuusaste ilman kons. yksikkötilejä	66,5 %	64,3 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	48,4 %	51,9 %
Suht. velkaantuneisuus ilman kons. yksikkötilejä	31,3 %	34,2 %
Kertynyt ylijäämä, 1.000 euroa	9 182	8 139
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	547	482
Lainakanta 31.12., 1.000 euroa	52 814	53 649
Lainakanta 31.12., 1.000 euroa, ilman kons. yks.tilejä	30 810	32 444
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	3 144	3 174
Lainakanta 31.12., euroa/asukas, ilman kons. yks.tilejä	1 834	1 920

Lainat ja vastuut 31.12., 1.000 euroa	53 590	54 141
Lainat ja vastuut 31.12., 1.000 euroa, ilman kons. yks.tile	31 586	32 936
Lainat ja vastuut, euroa/asukas	3 190	3 203
Lainat ja vastuut, euroa/asukas, ilman kons. yks.tilejä	1 880	1 949
Lainasaamiset, 1.000 euroa	394	517
Asukasmäärä	16 800	16 901

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT:

Omaraisausaste, % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas = $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat euroa/asukas

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

2.13.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupungissa konserniohjaus on toteutettu hyväksytyn konserniohjeistuksen mukaisesti. Syyskuussa 2018 valtuusto hyväksyi Forssan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset ja tarkistetun konserniohjeen. Tarkemmin kohdassa 2.13.4 Konsernivalvonnan järjestäminen.

2.13.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernin tulos kääntyi ylijäämäiseksi vuonna 2020. Konsernin tuloslaskelman ylijäämä on 3,9 miljoonaa euroa, edellisvuonna alijäämä oli - 0,9 miljoonaa euroa.

Konsernin lainakanta on 67,7 miljoonaa euroa eli 4.028 euroa/asukas. Laskennallinen lainanhoitokate on tyydyttävä 1,7. Edellisvuonna lainamäärä oli 4.081 euroa/asukas ja laskennallinen lainanhoitokate 1,0.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri ja sen jäsenkunnat ovat vuodesta 2015 alkaen kattaneet kertyneitä alijäämiä talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti. Talouden tasapainottamisohjelmaa aloitettaessa sairaanhoitopiirin taseessa oli alijäämää reilut 25 milj. euroa. Kuntalain mukaan vuodelta 2015 syntynyt alijäämä sekä kattamisaikana syntynyt uusi alijäämä tulee kattaa vuoden 2020 loppuun mennessä.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli taseen alijäämän määrä yhteensä 7,2 milj. euroa. Tästä alijäämästä noin 3,4 milj. euroa katetaan sairaanhoitopiirin taseessa olevan poistoeron määrällä, joten talousarviossa katettavan alijäämän määräksi jää 3,8 milj. euroa.

Lopullinen kunnilta laskutettava määrä oli 3,8 milj. euroa, jolla pystyttiin kattamaan taseen vanha alijäämä. Siitä Forssan kaupungin osuus oli 255.884 euroa.

Kaupungin tytäryhtiöiden toimitusjohtajat vaihtuivat. Riikka Riihimäki aloitti 7.1.2020 lukien Forssan Yrityskehitys Oy:n toimitusjohtajana ja Henna Linnala 1.4.2020 alkaen Forssa-asunnot Oy:n toimitusjohtajana.

Forssa Invest Oy sulautui sen 100 % omistamaan Forssan Yrityskehitys Oy:öön marraskuun alusta 2020 lukien.

Konserniyhteisöjen toiminnastaan antamat tiedot

Loimijoen Kuntapalvelut Oy

Loimijoen Kuntapalvelut Oy kuuluu Forssan kaupunki -konserniin, omistajinaan Forssan kaupunki (58,8 %), Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (40,0%), Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä (0,4%), Humppilan kunta (0,4%) ja Someron kaupunki (0,4%). Yhtiön tavoitteena on tuottaa kilpailukykyisesti tehokkaita tukipalveluita omistajilleen. Yhtiön hallinto ja taloushallintopalvelut sijaitsevat osoitteessa Turuntie 18, 30100 Forssa. Puhtauspalvelut toimivat asiakkaiden tiloissa Forssan kaupungin ja lähikuntien alueella. Toimimme kahdessa keskuskeittiössä, Korkeavahalla ja Tölöllä, minkä lisäksi moniosaajahenkilöstöämme työskenteli 15 palvelukeittiössä.

Kaksi merkittävää asiakokonaisuutta hallitsi kulunutta vuotta: keskuskeittiö ja korona. Uuden keskuskeittiön rakentaminen lähti käyntiin alkuvuonna ja rakentaminen kiihtyi vuoden loppuun niin, että rakennus valmistui tavoitteen mukaisesti vuodenvaihteessa. Tuotannon siirto alkaa Tölön keskuskeittiöstä. Korkeavahan keskuskeittiön tuotanto siirretään sen jälkeen, kun Tölön keskuskeittiön tuotanto on saatu kokonaisuudessaan siirrettyä uudelle keskuskeittiölle. Tuotantosiirtojen jälkeen vanhat keskuskeittiöt toimivat palvelukeittöinä.

Koronan vaikutukset näkyivät erityisesti ateriapalveluissa. Kohteita oli kiinni tai toimintaa supistettu, sairaalan asiakasmäärät pienentyneet, lapsia ja koululaisia siirtynyt kotiin. Vaikka toimitimme lounaita kotiin, jäimme ateriapalveluiden liikevaihtotavoitteesta. Puhtauspalveluissa lisäsiivoukset korvasivat liikevaihdon koronavaikutuksia.

Someron kaupunki tuli palkkapalveluasiakkaaksemme ja omistajaksemme syksyllä ja samalla myös heidän palkkasihteerinsä siirtyivät yhtiön palvelukseen. Korona toi lisähaastetta palkkaprojektin käyttöönotossa, kun koko taloushallinnon henkilöstömme oli siirtynyt etätöihin.

Muilta osin korona vaikutukset taloushallintoon jäivät vähäisiksi.

Henkilöstömme toimi joustavasti nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja oli valmis siirtymään kulloinkin tarvittaviin kohteisiin. Näin varmistimme, että asiakkaamme saivat sen palvelun, mitä he eri tilanteissa tarvitsivat. Tästä kaikesta suuret kiitokset henkilökunnallemme.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ovat:	2020	2019
Liikevaihto (tuhatta euroa)	7 592,9	7 835,0
Liiketulos (tuhatta euroa)	-67,5	77,0
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	- 7	7
Omavaraisuusaste (%)	40,3	44,9

Valtakunnallinen sote-tilanne, korona sekä lasten ja koululaisten vähenevät määrät tuovat epävarmuutta tulevaisuuden toimintaamme. Päätääkö valtiovalta sellaisista toimista, jolla on vaikutusta meille? Saadaanko korona kuriin rokotteilla ja päästään palaamaan normaaliin? Kasvavatko lapsiluvut tulevaisuudessa? Ulkoisiin uhkakuviin voidaan varautua vain kehittämällä edelleen omaa toimintaamme, erityisesti hyödyntää uuden keskuskeittiön mahdollisuuksia tuotannon tehokkuuden ja kilpailukyvyyn lisäämiseksi.

Henkilöstö	2020	2019
Henkilöstö keskimäärin	146	144
Maksetut palkat ja palkkiot (tuhatta euroa)	4 070	3 934

Yhtiön hallituksen 1.1.- 22.3.2020 puheenjohtajana on toiminut Tapio Talikainen, jäsenenä Timo Finning, Kirsi Laine-Mäki, Tanja Paassilta, Irmeli Vinnikainen ja Tapio Virtanen.

Hallitus 23.3.- 31.12.2019 puheenjohtajana Tapio Talikainen, jäsenenä Timo Finning, Kirsi Laine-Mäki, Tanja Paassilta, Mika Penttilä, Irmeli Vinnikainen ja Tapio Virtanen.

Yhtiön hallitus on kokoontunut 10 kertaa kalenterivuoden aikana.

Vapaa oma pääoma tilinpäätöksessä on 997.757,74 euroa, tilikauden tappion ollessa 76.653,87 euroa.

Forssa-asunnot Oy

Vuosi oli järjestyksessään yhtiön kahdeskymmeneskahdeksas toimintavuosi. Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 11.8.1993. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 7.4.2020, jossa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen mukaiset asiat.

Yhtiön liikevaihto oli tilikaudella 2 794 904 euroa. Vähennystä edellisen vuoden liikevaihtoon oli 74 628 euroa. Uusia vuokrasopimuksia solmittiin toimintavuoden aikana 113 kappaletta ja päättyneitä vuokrasopimuksia oli 122 kappaletta. Yhtiön asuntojen kokonaismäärä tilikauden päättyessä oli yhteensä 636 asuntoa sisältäen Rytynluhdin oppilasasuntolan ja kerrostalo Isoniityntie 51. Yhtiön vuokrahuoneistojen käyttöaste oli 79,3 %.

Yhtiö hoitaa Forssan kaupungin toimeksiantona kaupungin suorassa omistuksessa olevien 8 asunnon sekä Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän 315 asuntopaikan vuokraustoiminnan ja vuokranvalvonnan. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymälle vuokrasopimuksia solmittiin 53 kappaletta.

Yhtiön toiminta, omaisuus, kiinteistöt ja rakennukset on vakuutettu LähiTapiola Keskinäisessä Vakuutusyhtiössä.

Kiinteistö- ja rakennustoiminta

Saksankuja 5A:n kaksi kolmiota muutettiin neljäksi yksiöksi. Asunnot valmistuivat 29.1.2021. Kuluvana vuonna tullaan muuttamaan vielä yksi kolmio kahdeksi yksiöksi. Uusien yksiöiden vuokrauksesta on tehty esisopimus Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän kanssa. Asunnot tulevat Sataman tukiasunnoiksi. Sataman käytössä on tämän jälkeen 17 huoneistoa tukiasuntoina.

Kiinteistöjen jätekeräysastiat uusittiin ja samalla lisättiin jätelajitteluastioita muoville ja kartongille sekä osaan kiinteistöistä lasi- ja metallijakeille. Huoneistoja kunnostettiin vuokrattavuuden parantamiseksi 42 kpl ja lisäksi kohennettiin kiinteistöjen pihalueita ja yleisiä tiloja.

Kiinteistöjen ja rakennusten kunnostus- ja muutostöihin käytettiin toimintavuotena 584 493 euroa. Vähennystä edellisvuodesta oli 272 154 euroa. Näistä kuluista aktivoitiin taseeseen 103 628 euroa.

Yhtiölle on laadittu talouden kehittämissuunnitelma, jonka yhtenä osana on neljän kerrostalon purkaminen. Yhtiössä käynnistettiin purkuhanke, jota viedään eteenpäin kuluvana vuonna. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus myönsi 18.2.2021 luvat kiinteistöjen Siurilankatu 40, Siurilankatu 46 ja Ryttyntie 5 purkamiseen.

Yhtiöllä oli toimintavuonna omistuksessa As Oy Hakaniityn 180 kpl osakkeita numerot 141–230, jotka oikeuttavat 4 huonetta, keittiön, kylpyhuoneen ja saunan (90 m²) käsittävän huoneiston 3 hallintaan yhtiön omistamassa talossa, osoitteessa Hakakuja 2, 30100 Forssa. Forssa-asunnot Oy:n omistusosuus oli 63,78 %. Näistä osakkeista tehtiin kauppa 31.1.2020, jossa ostajina olivat nykyiset osaomistajat.

Taloudellinen tilanne

Yhtiö on sopinut rahoituslaitosten lainojen lyhennysvapaasta vuosille 2019-2020 lukuun ottamatta yhtä lainaa, jota lyhennettiin toimintavuonna 26 237,28 euroa. Korko- ja muut rahoituskulut olivat 132 469 euroa. Yhtiön taseen rahoituslaitoslainojen kokonaismäärä oli vuoden lopulla 10 487 171 euroa. Lisäksi yhtiöllä on käytössä Konsernitilin lainalimiitti, jonka saldo oli vuoden lopussa 724 745 euroa.

Vuokrasaamisten jälkiperintätuotot olivat 8 925 euroa ja korkotuotot 4 506 euroa. Vuokra- ja käyttömaksusaamiset tilinpäätöshetkellä olivat 155 579 euroa.

Yhtiö kirjasi toimintavuoden tuloksena poistojen ja luottotappioiden jälkeen 172 122 euroa tappion. Taseen loppusumma oli 13 826 781 euroa, josta oma pääoma oli 2 078 973 euroa. Omavaraisuusaste oli 15,0 %.

Organisaatio

Yhtiön hallituksessa ovat tilikautena toimineet Janne Korsi hallituksen puheenjohtajana, Sirke Wikström hallituksen varapuheenjohtajana ja hallituksen jäsenenä Sami Kotiniemi, Kaija-Leena Niemi, Irma Pulkkinen ja Matti Uutela. Hallitus kokoontui tilikauden aikana kymmenen kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana ja hallituksen sihteerinä on toiminut 31.3.2020 asti Seppo Hakamäki ja 1.4.2020 alkaen Henna Linnala.

Yhtiön palveluksessa konttoritoiminnoissa sekä kiinteistöjen korjaus-, huolto-, kunnossapidossa ja siivoustoiminnassa on toimintavuoden aikana ollut osa- ja kokopäiväisinä 4 työntekijää. Pääosin kiinteistöjen korjaus-, huolto-, kunnossapito ja siivoustyöt on hoidettu ulkopuolisella urakoinnilla.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana Seija Hakamäki HT, JHT. Kirjanpidon on hoitanut Loimijoen Kuntapalvelut Oy / kirjanpitäjä Airi Paija.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskitekijät voidaan yhtiön osalta jakaa henkilöriskeihin, toiminnallisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin ja vahinkoriskeihin.

Henkilöstöriskien vahvuustekijöitä ovat osaaminen ja ammattitaito, kokemus sekä toimintaympäristön tuntemus. Heikkouksia ovat pieni organisaatio ja vajavaiset resurssimahdollisuudet henkilökunnan mahdollisiin poissaolojen korvaamisiin (ns. varamiesjärjestelmä).

Toiminnalliset riskit on pääosin pyritty suojaamaan vakuutuksin. Toiminnallisiin riskeihin kuuluu myös tietoturva ja salassapito. Tietoturvaa on parannettu ulkoistamalla ja keskittämällä osa yhtiön datapalveluista.

Taloudellisten riskien merkittävimpiä tekijöitä ovat ulkoisen ympäristön muutokset. Yhtiön vieraan pääoman määrä on huomattava, joka on pyritty suojaamaan aiemmin pitkäaikaisilla kiinteillä lainakoroilla ja korkosuojauksilla. Yhtiöllä on ollut

31.1.2013 – 31.1.2020 korkosuojaus Osuuspankilta lainassa, jonka pääoma on 5 776 000 euroa. Yhtiössä on tehty päätös, että 25.2.2021 laina muutetaan 10 vuoden kiinteälle korolle. Korkomuutoksella varaudutaan lainakoron nousuun. Yhtiön vahinkoriskeistä on tehty oma riskikartoitusanalyysi, johon sisältyy kemiallisia aineita, tuotantoriskejä ja kiinteistöihin kohdistuvat riskit. Kuten toiminnalliset riskit myös vahinkoriskit on pyritty ennalta suojaamaan vakuutusturvalla, joka on viimeksi tarkistettu ja päivitetty vuonna 2019.

Yhtiön kiinteistökanta on ikääntynyt ja vuotovahinkojen riski kasvaa. Yhtiön kiinteistöihin on hankittu Fiksuvesi-etäseurantapalvelu, jolla seurataan kiinteistöjen vedenkulutusta, sen muutoksia sekä palvelu tekee kulutuspoikkeamista tarvittavat hälytykset välittömästi. Isojen vahinkojen varalle yhtiön kiinteistövakuutuksessa on myös keskeytysvakuutus, joka korvaa saamatta jääneitä vuokratuottoja vahinkojen korjauksen ajalta.

Yhtiöllä on myös asukkaiden aiheuttamien vahinkojen varalta erillinen vakuutus, joka korvaa lisäksi asukkaiden irtaimistoa vahinkotilanteissa.

Forssan Yrityskehitys Oy

Vuosi oli yhtiön kahdeskymmenesviides (25.) toimintavuosi. Yhtiön perustamiskokous pidettiin 19.3.1996 ja yhtiö merkittiin kaupparekisteriin 6.5.1996. Forssan kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 100 % ja yhtiö kuuluu Forssan kaupunkikonserniin.

Forssan Kehittämiskeskus Oy:öön sulautettiin Forssan Liike- ja teollisuuskiinteistö Oy vuoden 2016 aikana. Sulautumisen myötä vastaanottavan yhtiön nimi muuttui Forssan Yrityskehitys Oy:ksi ja sille tuli tytäryhtiöiksi Forssa Invest Oy sekä sen tytäryhtiö kiinteistö Oy Forssan Lastu. Sulautumisen jälkeen on perustettu tytäryhtiö Kiinteistö Oy Forssan Kassinkatu.

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 18.6.2020, jossa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen määräämät asiat.

Pääosin yritysneuvontatoiminta keskittyi yritysten neuvontapalveluihin, toimivien yritysten kehittämistoimintaan, koulutuksesta, tapahtumista ja julkisen rahoituksen tiedottamiseen. Toimintavuoden aikana yhtiö uusi strategiansa, jota toteutettiin jo vuoden 2020 syksystä. Yhtiö on edelleen kiinnittänyt huomiota näkyvyyden lisäämiseen.

Yhtiön käynnisti toimintavuoden aikana yhden oman hankeen; Technical Visits Häme, jonka tavoitteena on laatia maakunnallisesti toteutettava konsepti kansainvälisten matkailijoiden palvelemiseksi Kanta-Hämeessä sekä maakunnan osaamisen – erityisesti kiertotalouden ja elintarviketuotannon osalta – nostaminen kansainväliseksi vientituotteeksi. Hankkeessa ovat mukana Hämeenlinnan ja Riihimäen seutukunnat.

FRUSH – Järkivihreä toimintamalli. Hankkeessa ovat mukana Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä, Hevosopisto sekä Hämeen ammattikorkeakoulu. Hankkeelle osoitetaan olemassa olevista henkilöresursseista 50 %:n työaika.

Pääosin yritysneuvontatoiminta keskittyi yritysten neuvontapalveluihin, toimivien yritysten kehittämistoimintaan, koulutuksesta, tapahtumista ja julkisen rahoituksen

tiedottamiseen. Forssan Yrityskehityksessä kirjattiin vuonna 2020 yhteensä 834 yksittäistä, kirjattua tapaamista yrittäjien kanssa. Se tarkoittaa noin 70 tapaamista kuukautta kohden. Forssan Yrityskehityksen järjestämiin tilaisuuksiin osallistui yli 280 henkilöä. Yhdessä Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa järjestettävä kestävä kehityksen ja kiertotalouden tapahtuma FRUSH on siirretty vuodelle 2021 koronapandemiasta johtuen.

Vuoden 2020 alusta yhtiö on toiminut myös Tammelan, Humppilan, Ypäjän ja Joki-oisten kanssa, tuottaen kunnille yritysneuvontaa. Yhteistyö on tiivistynyt ja seudullinen matkailu siirtyy osaksi Fykkiä vuoden 2021 alusta lukien, tuottaen palveluja koko seudulle.

Fykin ja sen sidosryhmien keskinäinen yritystiimi on aktiivisesti vierailut yrityksissä ja edistänyt yrityksissä esille tulleita tarpeita. Fykki on aktiivisesti mukana myös seudullisen työllisyydenhoidon kehittämisessä.

Forssan Yrityskehitys toteutti vuoden 2020 aikana seudullista elinvoimaohjelmaa suunnitelman mukaisesti, kehittäen toimintaa yhdessä seudun kuntien kanssa. Koronapandemia muutti työelämän toimintaa ja siten myös Fykin toimintaa. Yhtiön on pitänyt tarkastella toimintaansa uusiksi ja sopeuttaa toimintaansa. Yhtiö keskitti toimitilansa Koulukatu 13 tiloihin.

Fykki on mukana tulevaisuustiedon ja tiedolla johtamisen tulevaisuuskonsepti Yrityspulssissa, kehittämässä dataan perustuvan tiedon aktiivista käyttämistä seudun elinvoimatekijöiden buustamiseksi seudun tulevaisuuden tekijöiksi. Mukana Bigdata-kehittämiskokonaisuudessa on seudun koulutustoimijoita ja työllisyyden asiantuntijaverkostoa. Yritysverkosto otetaan mukaan kehittämistoimintaan v.2021 aikana.

Forssan Yrityskehitys jatkoi Järkivihreyden reboot -strategian eteenpäin viemistä.

Kiinteistösopimukset

Yhtiön omistuksessa tai osake-enemmistön kautta hallinnassa olevat kiinteistöt ja rakennukset sekä niiden hankinta-ajat ovat seuraavat:

Teatteritalo	2 080 m ²	25.01.1999
Halli III	1 753 m ²	20.07.1990
Salko Paintina Ov	5 105 m ²	31.05.2003
Kiinteistö Ov Lastu	6 855 m ²	29.06.2009
Aste Finland Ov	3 457 m ²	31.12.2013
Yritystalo, Koulukatu 13	2 400 m ²	01.03.2017
Aukeentie	2 600 m ²	01.12.2017

Yhtiön toimitilat ovat vuokrattuina. Yhtiön hallinnoimissa tiloissa työskentelee yli 200 työntekijää. Vuokrausaste on saatu nostettua lähes 100 %:iin.

Rahoitus ja taloudellinen tilanne

Yhtiön maksuvalmius tilikauden aikana oli kohtalainen. Yhtiön liikevaihto oli 1.393.404,30 euroa (vuonna 2019 1 468 379,40 euroa). Yhtiön tekemät poistot ja arvonalentumiset tilikaudella olivat 451.412,11 euroa (vuonna 2019 403 902,00

euroa) ja se kirjasi tilikauden tuloksena poistojen jälkeen 326.540,86 euroa (vuonna 2019 53 801,66 euroa) voittoa.

Tilikauden aikana yhtiö lyhensi lainojaan 885.247,02 euroa lainaohjelman mukaisesti, osan lainoista ollessa lyhennysvapaalla koronapandemiasta johtuen. Tilikauden päättyessä yhtiön lainat rahoituslaitoksilta olivat 12.093.010,10 euroa, sekä lainat Forssan kaupungilta 2.394.441,49 euroa, yhteensä 14.487.451,59 euroa.

Kiinnityksiä ja pantteja yhtiö on antanut ainoastaan omistajalleen Forssan kaupungille. Taseen loppusumma on 16.802.835,15 euroa, josta oma pääoma on 2.072.148,46 euroa.

Yhtiö aloitti Fossan Invest Oy:n sulauttamisen Forssan Yrityskehitykseen. Sulautuminen valmistui marraskuussa 2020.

Yhtiön toiminnan vastuu, omaisuus, kiinteistöt ja rakennukset on vakuutettu If Vahinkovakuutusyhtiössä. Forssan kaupungin ottama hallinnonvastuuvakuutus suojaa Forssan Yrityskehitys Oy:n toimitusjohtajaa ja hallitusta Howden Finlandin kautta.

Rakennustoiminta

Yhtiöllä ei vuoden 2020 aikana ollut uudisrakennustoimintaa.

Organisaatio

Yhtiön hallitukseen ovat toimintavuoden aikana kuuluneet Jaana Lähteenkorva (puheenjohtaja), Kaisa Lepola (varapuheenjohtaja), Arto Heino, Nicholas Salonen ja Jaakko Mäki. Hallitus kokoontui tilikauden aikana kaksitoista kertaa.

Yhtiölle palkattiin isännöitsijä heinäkuussa huolehtimaan kiinteistömässän operatiivisista tehtävistä sekä paikkaamaan eläköityvän asiasta aiemmin vastanneen henkilön työtehtävää.

Yhtiö lakkautti Forza yrityskiihdyttämön toiminnan kesäkuussa tuotannollisista ja taloudellisista syistä ja irtisanoi sen työntekijän.

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO, päävastuullisena tilintarkastajana Seija Hakamäki (HT, JHT). Yhtiön kirjanpidon ja palkanlaskennan on hoitanut kirjanpito-yhtiö Laskentapiste Balanssi Oy. Yhtiö on Kuntien eläkevaikutuksen jäsenyhteisö.

Tulevan vuoden tapahtumia

Yhtiö toteuttaa laatimaansa strategiaa, kaupungin strategiaa sekä Forssan kaupunkiseudun elinvoimaohjelmaa.

Yhtiön on aktivoitunut edelleen hanketoiminnassa sekä yrittäjäyhteistyössä. Yhtiö tulee toimintavuoden aikana järjestämään erilaisia tapahtumia yrittäjille ja yhdessä yrittäjien sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Yhtiön toimintaa mitataan strategiasa määritellyin tavoin. Yhtiö seuraa koronapandemian kehittymistä ja mukauttaa toimintojaan mahdollisten rajoitustoimien mukaisesti.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskitekijät voidaan yhtiön osalta jakaa henkilöriskeihin, toiminnallisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin ja vahinkoriskeihin.

Henkilöstöriskien vahvuustekijöitä ovat osaaminen ja ammattitaito, kokemus sekä toimintaympäristön tuntemus. Heikkouksia ovat pieni organisaatio, vajavaiset resurssimahdollisuudet henkilökunnan mahdollisiin poissaolojen korvaamisiin.

Toiminnalliset riskit on pääosin pyritty suojaamaan vakuutuksin. Vakuutusturvaa on arvioitu 2020 uudelleen ja sitä on edelleen vahvistettu. Asiaan vaikuttavia toimenpiteitä on tehty, työtä jatketaan edelleen. Vakuutusturvaa arvioidaan laajemmin vielä uudelleen.

Toiminnallisiin riskeihin kuuluvat myös tietoturva ja salassapito. Tietoturvaa on parannettu keskittämällä yhtiön ICT-palvelut kaupungin IT-yksikön hoidettavaksi. Yhtiön asiakkaisiin nähden erittäin merkittävä asia on salassapitoturva ja sen mukanaan tuoma ”brändi” yhtiön jatkotoiminnalle. Yhtiö on aktiivisesti osallistunut järjestettyihin koulutuksiin ja ict-ratkaisuihin, joita kaupunki on toteuttanut ja toteuttaa.

Taloudellisten riskien merkittävimpiä tekijöitä ovat ulkoisen ympäristön muutokset, mahdollinen taantuma, koronapandemian aiheuttama talouspudotus tai muu asiakaisiin liittyvä este, jolloin tehty sopimus purkaantuu. Yhtiön vieraan pääoman määrä on huomattava, jota on pyritty suojaamaan pitkäaikaisilla kiinteillä lainako-roilla ja korkosuojausilla. 2020 yhtiö teetti korkosuojausarvioinnin yhtiön lainoista, jonka mukaan yhtiön lainakanta on suojattu hyvin. Rahoitusta järjestellään tarvittaessa uudelleen.

Yhtiön vahinkoriskeihin ei sisälly kemiallisia aineita tai tuotantoriskejä vaan lähinnä kiinteistöihin kohdistuvia riskejä.

Vuonna 2020 yhtiön omistamiin kiinteistöihin teetettiin PTS- tutkimus, jolla saatiin näkyvyyttä tulevien vuosien korjaustarpeille, joita arvioidaan erikseen tekeillä olevassa omaisuusstrategiassa. On selvää, että yhtiöllä on paljon kertynyttä korjausvajetta, jonka määrä tarkentuu vuoden 2021 aikana. Korjausvelkaa pyritään kuromaan kiinni seuraavan 10 vuoden aikana eri toimenpiteillä.

Forssan kaupungin Vanhustenkotiyhdistys ry

Kulunut vuosi oli yhdistyksen 48. toimintavuosi.

Forssan kaupunki on vuokrannut yhdistyksen tilat ja tekee tiloissa vanhusten palvelutoimintaa sekä vuokraa asuntoja vanhusten käyttöön.

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 10.9.2020 ja yleinen syyskokous 22.12.2020. Kokouksissa käsiteltiin yhdistyksen sääntöjen määräämät asiat.

Yhdistyksen varsinaisena tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö BDO Oy.

Yhdistyksen vuokratuotot 448.524,00 euroa.

Vuoden 2020 aikana ei peritty jäsenmaksuja.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Kuntayhtymän johtajan katsaus

Tavoitteiden toteutuminen

Yhtymävaltuuston toimintavuodelle 2020 hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin suurelta osin. Vuoden 2020 keskeisimpänä tehtävänä kuntayhtymätasolla oli uuden strategian mukaisen toiminnan käynnistäminen. Prosessit alkoivat koulustoittoiminnassa jo vahvistua uuden lainsäädännön vaatimusten mukaisiksi, mutta kehitystyöhön ja henkilöstön kouluttamiseen käytettiin paljon resursseja. Maailmanlaajuinen pandemia alkoi vaikuttaa toimintaan maaliskuussa 2020 ja poikkeusoloissa toimittiin koko vuosi siitä lähtien.

Tammikuussa 2020 yhtymähallitus käynnisti myös strategiassa linjatun organisaatorakenteen uudistustyön, jota vietiin laaja-alaisesti luottamushenkilöiden ja koko henkilöstön kanssa koko vuoden ajan eteenpäin. Kuntayhtymän organisaatorakenne uudistettiin vastaamaan strategisiin tavoitteisiin, työelämän ja ammattien muutoksen ja kehittyvän teknologian tuomiin vaatimuksiin. Uusi organisaatorakenne uudistettuine tehtävineen astui voimaan 1.1.2021.

Laatutyö

Kuntayhtymän laadunvarmistuksen viitekehyksenä on ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen tueksi kehitetty CQAF- malli (Common Quality Assurance Framework), mikä perustuu useiden muiden käytössä olevien arviointimallien EFQM (European Framework of Quality and Management) ja CAF (Common Assessment Framework) tavoin jatkuvaan oppimiseen ja toiminnan systemaattiseen kehittämiseen. EFQM katsottiin edelleen käyttökelpoiseksi strategiatyön yhteydessä.

Laatutyötä suunnitellaan ja ylläpidetään IMS-järjestelmässä (laadunhallinnan toiminnanohjausjärjestelmä IMS Integrated Management System). IMSin avulla tarvittava tieto oppilaitoksen toiminnasta ja prosesseista on kaikkien saatavilla erilaisiin tilanteisiin. Vuonna 2020 jatkettiin edelleen keskeisten koulustoittoiminnan prosessien ja työohjeiden tekemistä. Toimintajärjestelmä sisältää laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjohtamisen osa-alueet.

Vuoden 2020 aikana kuntayhtymässä suoritettiin kestävän tulevaisuuden indikaattorien mukainen auditointi, joka johti siihen, että Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä sai ensimmäisenä oppilaitoksena Suomessa kyseisen sertifiointin tammikuussa 2021.

Kuntayhtymän toimintatuotot

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnetään laskennallisesti perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kyseisen rahoitusosuuden kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista.

Koulutuksen järjestäjän osuus perusrahoituksessa perustuu ministeriön koulutuksen järjestäjälle asettamiin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, suoritusrahoituksessa suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osien osaamispisteisiin sekä vaikuttavuusrahoituk-

nessa opiskelijoiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymiseen sekä opiskelija- ja työelämäpalautteeseen. Laskennallisen rahoituksen lisäksi koulutuksen järjestäjät voivat hakemuksesta saada strategiarahoitusta, jota ministeriö myöntää harkintaan perustuen.

Rahoitusjärjestelmässä otetaan huomioon keskeiset koulutuksen kustannuksiin vaikuttavat tekijät, kuten tutkintokohtaiset kustannuserot, eri tutkintotyypit, koulutuksen toteuttamismuodot, erityinen tuki ja majoitus, työvoimakoulutus, oppimisvalmiuksia tukevat opinnot ja henkilöstökoulutus, painottamalla rahoituksen perusteena käytettäviä suoritemääriä erilaisilla kustannuserot huomioivilla kertoimilla.

Lisäksi rahoitusjärjestelmässä otetaan huomioon ammatillisen koulutuksen tavoitteet. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksella sekä niiden laskennassa käytetyillä kertoimilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan koulutuksen järjestäjiä suuntaamaan toimintaa osaamistarpeita vastaavaksi sekä tehostamaan opintoprosesseja. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksessa käytetyillä kertoimilla painotetaan esimerkiksi vaila perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden tutkintoja tai aikaisemmin työttömänä olleiden työllistymistä.

Rahoitus maksetaan myös suoritusten ja tulosten perusteella eikä pelkästään opiskeluaikojen perusteella. Volyymissa huomioidaan perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. 70 % rahoituksesta tulee opiskelijavuosien mukaan. 20 % rahoituksesta tulee suoritteiden perusteella (tutkintojen osat ja tutkinnot). 10 % rahoituksesta tulee tuloksellisuudesta, jota kuvaavat työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen sekä opiskelijoiden ja työelämän palaute. Strategiarahoitusta koulutuksen järjestäjä saa enintään 2 % kokonaisrahoituksesta. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annettu opetus- ja kulttuuriministeriön asetus on tarkoitus uudistaa kokonaan. Uuden asetuksen oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021, mutta asetuksen valmistelua päätettiin kuitenkin jatkaa vuoden 2021 alussa. Rahoitusasetuksen muutos, joka tulisi muuttamaan tutkintojen rahoitusta ja kertoimia, on tarkoitus tulla voimaan voimaan myöhemmin.

Investoinnit ja rakentaminen

Kuntayhtymällä ei ollut investointiohjelmassa merkittäviä investointeja vuonna 2020, koska kaikki rakennukset on peruskorjattu 15 vuoden aikana. Investointivaraukset ovat miltei kokonaan käytetty ja talous on kiristynyt. Forssan Kuustossa aloitettiin FAI-4 talon rakentaminen syksyllä 2017 opiskelijatyönä ja sen rakentaminen jatkui vuoden 2020 kuluessa.

Olennot muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Uusi rahoitusjärjestelmä edellyttää ajantasaisen seurantatiedon toimittamista rahoituksen pohjaksi. Opiskelijan suorittama tutkinto, päätoimisuus/osa-aikaisuus, läsnäolopäivät ja näyttöjen suoritukset ovat keskeisiä koulutuksen mittareita. Kuntayhtymässä otettiin käyttöön uusi opiskelijahallintojärjestelmä Primus vuonna 2017. Järjestelmää on kehitetty kuntayhtymän tarpeita vastaavaksi ja eritoten rahoituksen pohjaksi. Vuonna 2018 käyttöön tuli myös valtakunnallinen Koski-järjestelmä, jonka tietojen perusteella OKM tekee rahoituspäätökset. Lokakuussa 2019 OKM otti ensimmäistä kertaa oppilaitoksia koskevat raportointitiedot Koski-järjestelmästä rahoituksen pohjaksi. Vuoden 2020 rahoituspäätös perustui vuoden 2018 tietoihin. Tiedonsiirtoon ja järjestelmäkehitykseen on käytetty runsaasti resursseja edelleen vuonna 2020, jotta rahoitusta koskevat vertailutiedot ovat luotettavat ja ajantasaiset.

Vuodelle 2020 myönnetty valtionosuusrahoitus oli ensimmäisen rahoituspäätöksen jälkeen 247 000 euroa talousarvioon arvioitu rahoitus. Rahoitus sisälsi torninosturi-koulutukseen myönnetyn harkinnanvaraisen korotuksen, joka oli 170 000,- euroa. Vuoden aikana saatiin lisämäärärahaa ammatillisten opettajien ja ammatillisten ohjaajien resurssin lisäämiseen yhteensä 509 000,- euroa. Toisella lisäsuoritepäätöksellä jaettavasta perusrahoituksesta myönnettiin kuntayhtymälle lisäksi 20.000,- € lähihoitajakoulutuksen kehittämiseen ja 136.000,- € koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasaamiseen.

Vuoden 2020 aikana uutta organisaatorakennetta suunniteltiin useilla eri tavoilla henkilöstön kanssa yhdessä. Henkilöstö kutsuttiin suunnittelemaan kaikille avoimiin pajoihin, joita oli yhteensä 4 eri teemoilla. Tämän lisäksi henkilöstö sai ottaa kantaa eri toteutusvaihtoehtoihin verkkokyselyn avulla. Organisaatorakenteen uudistusta käsiteltiin yt-menettelyssä, joka kesti maaliskuusta joulukuuhun sekä yhteistoimintaryhmän kokouksissa. Yhtymähallitus käsitteli organisaatorakennetta ja sen aiheuttamia muutoksia useissa kokouksissaan vuoden mittaan.

Lopputuloksena syntyi moderni, itseohjautuva tiimiorganisaatio, joka astui voimaan 1.1.2021. Uudessa organisaatiossa on neljä tulosaluetta, joita johtavat tulosvastuulliset esimiehet. Toiminta tapahtuu kotitiimeissä, joita on 22. Sen lisäksi kehittämissi-työtä tehdään yhteistyötiimien avulla. Organisaatioon perustettiin uusia virkoja ja toimia sekä poistettiin joitakin tehtävänimikkeitä. Loppuvuonna tiimit järjestäytyivät ja valitsivat tiiminvetäjät. Virat ja toimet olivat joko julkisessa tai sisäisessä haussa. Suunnitteluun ja valmistautumiseen organisaatiomuutokseen käytettiin henkilöstön kanssa aikaa ja vaivaa, mutta sen avulla varmistetaan sujuva siirtyminen ja roolit uudessa organisaatiossa.

Korona-pandemian vuoksi toiminta oli aika ajoin haasteellista. Valtionhallinnon ja sairaanhoitopiirien määräykset, ohjeet ja suositukset vaikuttivat erityisesti lähiopetuksen järjestämiseen. Poikkeusolot eivät kuitenkaan vaikuttaneet sanottavasti kuntayhtymän talouteen. Lisää pandemian aiheuttamista muutoksista koulutustoimintaan kappaleessa 8.2.1.

Kuntayhtymäkonserni laajeni alkuvuonna, kun Faktia Oy hankki henkilöstövuokrauspalveluita tuottavan Jobpari Oy:n koko osakekannan. Muilta osin kuntayhtymän toiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2020 aikana.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Voimassa oleva rahoitusjärjestelmä vaatii jatkuvaa koulutusmäärien ennakkointia ja suunnittelua, jotta tarjottava koulutus vastaa työelämän tarpeita eikä rapauta koulutuksen rahoituspohjaa. Koulutuksen rahoituksen jakautuminen perusrahoitukseen, suoriterahoitukseen ja vaikuttavuusrahoitukseen voi johtaa vuosittaiseen vaihteluun valtionosuusrahoituksen määrässä.

Aiempina vuosina tehtyjä investointivaroja on vielä hieman jäljellä ja niitä voidaan käyttää pienimuotoiseen kiinteistöjen korjaukseen sekä ohjelmisto- ja tietojärjestelmien muutuskustannuksiin. Tulevina vuosina toiminnan suunnittelussa tulee huomioida rahoituksen riittävyys myös investointeihin, mikä tulee olemaan haastavaa. Vuoden 2020 ylijäämäinen tulos mahdollistaa investointivarojen tekemisen ja osaltaan helpottaa tulevien kiinteistö investointien toteuttamista.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Rahoituksen perustana ovat opiskelijavuodet, joista kertyy perusrahoitus. Opiskelijavuosia on kuitenkin entistä haasteellisempaa saada täyteen, sillä väki vähenee seutukunnalta ja nuorten määrä on selvässä laskussa. Talouden mahdollinen kiristyminen ja ennakoinnin vaikeutuminen tulevat vaikuttamaan myös oppilaitoksen toimintaan. Aiempien vuosien hyvät tulokset ovat mahdollistaneet kiinteistöjen peruskorjaukset. Rahoituksen väheneminen samalla kun kustannukset kuitenkin nousevat, edellyttää toiminnan kehittämistä tehokkaammaksi sekä opetuksessa että tukipalvelutoiminnoissa.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntömuutoksen mukanaan tuomat uudistukset muuttivat koulutuksen suunnittelun, toteutuksen, seurannan ja rahoituksen kokonaan. Myös tutkintoihin ja tutkintojärjestelmään tehtiin radikaaleja muutoksia. Yhteiskunnan ja ammattien muutokseen on valmistauduttu kuntayhtymän strategia-prosessin kautta ja organisaatorakenteen muutoksella, mutta kaikkien muutosten toimeenpano aiheuttaa silti edelleen haasteita. Ministeriön ja opetushallituksen suunnalta puuttuvat selkeät ohjeistukset aiheuttavat tulkintaongelmia oppilaitoksen päivittäisessä työssä.

Rahoituksen luotettava ennakointi ei ole mahdollista ennen kuin Opetus- ja kulttuuriministeriön raportointitiedoista saadaan tuotettua oikeaa ja riittävää informaatiota ennakointi- ja suunnittelutyön pohjaksi ja laskelmista saadaan luotua vuosien kuluessa trendejä. Opettajilla on merkittävä rooli opiskelijoiden tietojen ylläpitämisessä ja sitä kautta rahoituksen muodostumisen perusteista. Opettajien koulutukseen on resursoitu edelleen aikaa ja rahaa vuoden 2020 aikana, jotta järjestelmän tuottama tieto olisi mahdollisimman ajantasaista.

Opetushenkilöstön saatavuushaasteet vaikuttivat erityisesti tekniikan alojen koulutuksen järjestämiseen. Riskinä on, että pätevän opetushenkilöstön rekrytoinnista tulee yhä haastavampaa, kun kilpailu osaavasta työvoimasta yleisesti kiristyy.

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä

Yhtymäjohtajan katsaus

Vuonna 2020 COVID-19 vaikutti merkittävästi sekä kuntayhtymän talouteen että toimintaan. Kustannuksia syntyi mm. suojaintarvikkeiden hankinnasta sekä omassa toiminnassa että yksityisten palveluntuottajien osalta. Loppuvuonna käynnistettiin maakunnallinen työryhmä selvittämään yksityisten palveluntuottajien suojainkorvausasiaa ja tehdyn sopimuksen myötä sovittiin korvauksien maksusta. Toimintaa supistettiin ja osa toiminnoista oli kokonaan sulussa (mm. päivätoiminnot), jotta henkilökuntaa saatiin siirrettyä tarpeen mukaiseen toimintaan (COVID-19 varautuminen ja siihen liittyvät toiminnot). Lisäksi talouteen vaikutti ennakoitua pienempi asiakasmaksukertymä. Toisaalta säästöjä kertyi mm. kuljetuspalveluista ja sijaismäärärahoista.

Vuoden 2019 lopussa aloitettiin tuottavuusohjelman laadinta ja sen työstämistä jatkettiin vuonna 2020 kaikkien palvelualueiden osalta. COVID-19 vaikutti kuitenkin myös tuottavuusohjelman eteenpäin viemiseen ja sen toteutumiseen. Osa suunnit-

telluista toimenpiteistä toteutui, mutta kokonaisuutena säästötavoitteita ei täysin saavutettu ja toiminnan kehittämistä on edelleen jatkettava.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi Kanta-Hämeelle Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmahankkeen toteuttamiseen 2,6 miljoonaa euroa ja Sote-rakennemuutoksen valmistelua tukevalle hankkeelle noin 4,47 miljoonaa euroa valtionavustusta. Hankkeiden toteutus käynnistettiin nopeasti ja hallinnoijana toimii Hämeen liitto. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän viranhaltijoita ja työntekijöitä on mukana useissa hankkeiden kehittämistyöryhmissä sekä nimettyinä asiantuntijoina hankkeissa. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmahankkeen tavoitteena on muodostaa laaja-alaisia sosiaali- ja terveyskeskuksia, joiden avulla asiakas saa tarvitsemaansa avun yhdellä yhteydenotolla. Painopisteenä on tunnistaa ennakoivasti ihmisten tarpeet, ja pystyä auttamaan ennen ongelmien kasaantumista monialaisten tiimien avulla. Sote-rakennemuutos tukee sote-palveluiden yhteistyötä ja kehittämistä Kanta-Hämeessä, vahvistaa soten tietojohdantamista ja tukee sosiaali- ja terveydenhuollon maakunnallista tietojärjestelmien kehittämistä.

Vuonna 2020 jatkettiin määrätietoisesti kehittämistä ja tehtiin erilaisia selvityksiä. Vanhuspalvelujen rakennemuutos eteni, mutta COVID-19 hidasti suunniteltuja muutoksia. Terveydenhuollon palveluissa tehtiin selvitys erikoissairaanhoidon järjestämisvastuun ja päätösvallan siirtämistä Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirille, koska mm. Forssan seudulla oleva lääkärripula vaarantaa palvelujen järjestämisen. Yhtymähallitus käsitteli asiaa loppuvuonna ja päätti jatkaa nykyisellä mallilla ja edellytti palvelujen kehittämissuunnitelmaa palvelujen turvaamiseksi. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa aloitettiin yhteistyössä NHG:n kanssa selvitys koskien aikuispsykiatrian palveluja kokonaisuutena. Selvityksen toimenpiteet ovat vielä kesken. Perhepalveluissa jatkettiin varhaisen tuen palvelujen kehittämistä edelleen mm. perhekeskustoiminnassa ja lastensuojelun uudistamista vietiin eteenpäin. Aikuissosiaalityön palvelualueella jatkettiin mm. tukiasumisen sekä seudullisten työllisyydenhoidon palvelujen kehittämistä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Yhtymäkokous päätti 10.12.2020 § 19 tehdä talousarvion muutoksen. Muutos oli kuitenkin luonteeltaan tekninen, eikä sillä enää ehtinyt olla vaikutusta kuntayhtymän toimintaan. Muutoksen keskeisimmät perusteet olivat varautuminen sosiaalipalvelujen ennakoituun kuntamaksujen palautukseen sekä terveydenhuollon ja perhepalvelujen palvelualueiden talousarvion ylityksiin. Kokonaisuudessaan haastava koronapandemian värjäämä vuosi meni taloudellisesti hyvin, koska omistaja kunnat maksoivat 424 252 euroa suunniteltua vähemmän kuntamaksuja ja siitä huolimatta tilikauden tulos oli 496 449 euroa alkuperäistä talousarviota parempia.

2.13.4 Konsernivalvonnan järjestäminen

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot:

- miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella
-

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa

Toimivallan ja vastuun jako konserniohjauksessa on esitetty kaupungin hallintosäännössä ja konserniohjeessa.

Valtuusto hyväksyi 3.9.2018 omistajapoliittiset linjaukset ja tarkistetun konserniohjeen voimaantuleviksi 1.10.2018 lukien. Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään ne pitkän aikavälin tavoitteet, joita kaupungilla on omistuksiinsa liittyen. Konserniohje sisältää myös tytäryhteisöjen hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat ohjeet.

Ohjeiden anto kunnan edustajille ja konserniohjeen noudattaminen

Kaupunginhallitus on antanut erillisiä konserniohjauksia/ennakkosuostumuksia tytäryhteisöille konserniohjeen mukaisesti.

Omistajaohjauksen toimintatapoja esim. ohjeiden antamisessa kaupungin edustajille kuntayhtymissä ja yhtiökokouksissa tulee tarkastella uudelleen. Tehdyssä tarkastuksessa on tullut ilmi yksi pyytämättä/antamatta jäänyt ennakkosuostumus. Uuden tarkistetun konserniohjeen noudattamisen valvontaan tuleekin kiinnittää huomiota.

Kaupungin hallintosäännössä todetaan, että kaupunginhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa. Ulkopuolinen arviointi tehdään keväällä 2021.

Kaupunginhallitus on joulukuussa 2019 tehdyssä itsearvioinnissaan arvioinut myös omistajaohjauksen toteutumista. Itsearviointiin liittyvä kehittämistyöpaja pidettiin 2.3.2020.

Konsernitavoitteiden asettaminen ja toteutumista koskeva arviointi

Vuosittain talousarvion laadintaprosessiin liittyen pidetään kaupunginjohtajan johdolla ns. konsernineuvottelut, joissa seurataan kuluvaan vuotta ja suunnitellaan seuraavaa talousarviovuotta ja seuraavia vuosia ja niiden tavoitteita.

Kaupunginvaltuusto asettaa talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille ja liikelaitokselle konsernitavoitteet, joiden toteutumista seurataan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Liikelaitos ja tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan standardoituihin lomakkeisiin ja tunnuslukuihin perustuen. Osavuosikatsaukset on laadittu 1.1.-30.4. ja 1.1.-31.8. Lisäksi edellytetään talouden seurantaan kuukausittain. Osavuosikatsausten raportointiaikataulu muuttuu neljännesvuosittaiseksi vuonna 2021.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet kohtuullisen hyvin.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Yllä kerrotun raportoinnin ja seurannan lisäksi Forssa-asunnot Oy teetti erillisen ulkopuolisen selvityksen yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja toimenpiteistä yhtiön talouden ja toiminnan tervehdyttämiseksi. Selvityksen tekijänä oli Inspira Oy. Selvityksen pohjalta yhtiö laati Forssa-asuntojen kehittämissuunnitelman vuosille 2020-2023 jota esiteltiin asumistyöpajassa 20.1.2020 kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus antoi kehittämissuunnitelman toteuttamisesta erillisen konserniohjeen. Kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet on aloitettu.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tytäryhteisöissä

Konserniohjeen mukaan kaupungissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa, jota koordinoi kaupungin riskienhallintatyöryhmä. Kirjallinen kaupunkikonsernin riskienhallintapolitiikka hyväksyttiin valtuustossa 12.12.2011. Riskienhallintapolitiikka selkeyttää kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tehtävät ja vastuut, riskienhallinnan toimenpiteet ja riskienhallinnan raportoinnin ja arvioinnin. Riskienhallintapolitiikkaa tulee noudattaa koko kaupunkikonsernissa kaikilla sen tasoilla.

Kunkin konserniyhteisön hallitus vastaa yhdessä toimitusjohtajan kanssa sisäisestä valvonnasta, riskien hallinnasta ja riskienhallintaprosessin kokonaisvaltaisuudesta ja systemaattisuudesta. Ohjeistus on selkeä, mutta kaikissa tytäryhtiöissä sisäinen valvonta ei ole toteutunut riittävällä tasolla. Asiaan on kiinnitetty huomiota ja parannustoimiin on ryhdytty.

Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan järjestämisestä, toimivuudesta ja riittävyydestä mm. osavuosisraporteissa ja tilinpäätöksen yhteydessä hieman vaihtelevasti. Tytäryhtiöiden edustajat ovat kutsuttuina kaupungin riskienhallintaryhmässä.

Forssan Yrityskehityksessä vahvistettiin kiinteistöihin ja isännöintiin liittyvää osaamista rekrytoimalla isännöitsijä, jonka palveluja voidaan hyödyntää myös Forssa-asunnoilla.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltaista riskienhallintaa on kehitettävä edelleen. Erityisesti huomiota on kiinnitettävä konsernin avainhenkilöriskeihin ja varahenkilöjärjestelyjen toimivuuteen, sisäisen valvonnan toteutumiseen ja tehokkuuteen sekä sopimusriskeihin.

Forssa-asunnot Oy ja Forssan Yrityskehitys Oy ovat mukana kaupungin kanssa Apollo-lainasalkun hallintapalvelussa, jossa kaikki kaupungin ja tytäryhtiöiden rahoitussopimukset ovat yhdessä palvelussa. Korkoriskien hallinnassa ja arvioinnissa hyödynnetään Operandi Oy:n palveluita. Forssan Yrityskehitys Oy ja Forssa-asunnot Oy teettivät omat lainasalkun analyysit ja niiden mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Keskitettyjen konsernipalvelujen käyttö

Konsernin sisäisistä palveluista ja yhteisistä periaatteista ohjeistetaan konserniohjeen kohdassa 2.10. Kaikki konserniin kuuluvat yhteisöt kuuluvat kaupungin konsernitiliin.

Tiedonkulku ja sen toimivuus

Tiedonkulkuun ja luontevaan vuorovaikutukseen kiinnitetään edelleen huomiota. Koronapandemia hankaloitti jonkin verran kanssakäymistä.

Kaupungissa on käytössä säännölliset konsernijohtoryhmät, joissa käydään läpi ajankohtaisia koko konsernia koskevia asioita ja linjauksia. Forssan Yrityskehitys Oy:n toimitusjohtaja osallistuu kaupungin johtoryhmän kokouksiin. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän johtaja voi halutessaan osallistua kaupungin johtoryhmän kokouksiin.

Konsernin edustajat ovat mukana ict-ohjausryhmässä sekä hankintatyöryhmässä.

Kaupunginhallituksessa on käytäntö, jonka mukaan jokaisessa hallituksen kokouksessa on yhtenä pykälänä kaupunkikonsernia koskevat ajankohtaiset asiat. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajia on kuultu hallituksen ja valtuuston iltakouluissa ja seminaareissa.

Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kaupunginhallitus vastaa hallintosäännön mukaisesti yhtiöiden hallitusten jäsenten nimitysprosessista ja nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin.

Konserniohjeen kohdassa 2.11 Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen todetaan mm. ”Tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään ulkopuolinen liiketoiminta/hallitusosaaja.” Tämä ei ole toteutunut.

2.13.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
Toimintatuotot	75 469	75 167
Toimintakulut	-174 683	-172 163
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	0
Toimintakate	-99 213	-96 996
Verotulot	61 171	60 261
Valtionosuudet	53 410	45 460
Rahoitustuotot ja -kulut	-600	-422
Korkotuotot	43	129
Muut rahoitustuotot	79	132
Korkokulut	-710	-642
Muut rahoituskulut	-12	-40
Vuosikate	14 768	8 303
Poistot ja arvonalentumiset	-10 822	-9 409
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 822	-9 409
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	3 946	-1 105
Tilinpäätössiirrot	1	4
Tilikauden verot	-38	-11
Laskennalliset verot	0	200
Vähemmistöosuudet	13	-12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 922	-924

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,2	43,7
Vuosikate/poistot %	136,5	88,3
Vuosikate, euroa/asukas	879	491
Asukasmäärä	16 800	16 901

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista= 100 x Toimintatuotot/Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista = 100 x vuosikate / poistot

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
Toiminnan rahavirta	<u>13 742</u>	<u>6 739</u>
Vuosikate	14 768	8 303
Tilikauden verot	-38	-11
Tulorahoituksen korjauserät	-988	-1 554
Investointien rahavirta	<u>-9 622</u>	<u>-7 846</u>
Investointimenot	-9 940	-8 562
Rahoitusosuudet investointimenoihin	135	439
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	183	277
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 120	-1 107
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	<u>179</u>	<u>-37</u>
Antolainasaamisten lisäykset	0	-37
Antolainasaamisten vähennykset	179	0
Lainakannan muutokset	<u>-1 289</u>	<u>805</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 051	10 152
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 876	-13 513
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 463	4 165
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 196	5 838
Rahoituksen rahavirta	1 087	6 606
Rahavarojen muutos	5 207	5 499
Rahavarat 31.12.	32 654	27 447
Rahavarat 1.1.	27 447	21 948
Rahavarojen muutos	5 207	5 499
KONSERNIRAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	4 353	-1 186
Investointien tulorahoitus, %	150,6	102,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,0
Kassan riittävyys, pv	63	51

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 1000 euroa = rahoituslaskelman välituloksen kertymä tilinpäätösvuodelta ja neljältä edelliseltä vuodelta.

Investointien tulorahoitus, %= 100 x Vuosikate/Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.

VASTAAVAA	2020 <i>1000 euroa</i>	2019 <i>1000 euroa</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	144 977	146 484
Aineettomat hyödykkeet	<u>710</u>	<u>609</u>
Aineettomat oikeudet	676	560
Muut pitkävaikutteiset menot	34	49
Aineelliset hyödykkeet	<u>132 782</u>	<u>134 024</u>
Maa- ja vesialueet	18 712	18 580
Rakennukset	79 228	81 786
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 698	28 536
Koneet ja kalusto	2 665	2 878
Muut aineelliset hyödykkeet	26	34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 453	2 210
Sijoitukset	<u>11 485</u>	<u>11 851</u>
Osakkuusyhteisöosuudet	164	164
Muut osakkeet ja osuudet	11 147	11 334
Muut lainasaamiset	89	268
Muut saamiset	85	85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	137	66
VAIHTUVAT VASTAAVAT	44 015	40 404
Vaihto-omaisuus	1 032	873
Saamiset	<u>10 329</u>	<u>12 083</u>
Pitkäaikaiset saamiset	1 800	4 272
Lyhytaikaiset saamiset	8 529	7 811
Rahoitusarvopaperit	172	172
Rahat ja pankkisaamiset	32 482	27 275
	<u>189 130</u>	<u>186 953</u>

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.

VASTAAVAA	2020 <i>1000 euroa</i>	2019 <i>1000 euroa</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	144 977	146 484
Aineettomat hyödykkeet	<u>710</u>	<u>609</u>
Aineettomat oikeudet	676	560
Muut pitkävaikutteiset menot	34	49
Aineelliset hyödykkeet	<u>132 782</u>	<u>134 024</u>
Maa- ja vesialueet	18 712	18 580
Rakennukset	79 228	81 786
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 698	28 536
Koneet ja kalusto	2 665	2 878
Muut aineelliset hyödykkeet	26	34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 453	2 210
Sijoitukset	<u>11 485</u>	<u>11 851</u>
Osakkuusyhteisöosuudet	164	164
Muut osakkeet ja osuudet	11 147	11 334
Muut lainasaamiset	89	268
Muut saamiset	85	85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	137	66
VAIHTUVAT VASTAAVAT	44 015	40 404
Vaihto-omaisuus	1 032	873
Saamiset	<u>10 329</u>	<u>12 083</u>
Pitkäaikaiset saamiset	1 800	4 272
Lyhytaikaiset saamiset	8 529	7 811
Rahoitusarvopaperit	172	172
Rahat ja pankkisaamiset	32 482	27 275
	<u>189 130</u>	<u>186 953</u>

VASTATTAVAA	2020 <i>1000 euroa</i>	2019 <i>1000 euroa</i>
OMA PÄÄOMA	94 482	90 634
Peruspääoma	65 532	65 532
Arvonkorotusrahasto	152	152
Muut omat rahastot	2 126	2 200
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 751	23 675
Tilikauden yli-/alijäämä	3 922	-924
VÄHEMMISTÖOSUUDET	107	117
PAKOLLISET VARAUKSET	339	1 374
Muut pakolliset varaukset	339	1 374
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 223	961
VIERAS PÄÄOMA	92 979	93 868
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	52 000	46 512
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	727	1 385
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15 667	22 453
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	24 585	23 517
	189 130	186 953

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	50,0 %	48,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	49 %	52 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1.000 euroa	26 673	22 751
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas	1 588	1 346
Konsernin lainat, euroa/asukas	4 028	4 081
Konsernin lainakanta 31.12., 1.000 euroa	67 667	68 966
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	70 061	70 985
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 170	4 200
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1.000 euroa	89	268
Kaupungin asukasmäärä	16 800	16 901

2.14 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

2.14.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että tilikauden tulos 3.954.981,63 euroa käsiteltäisiin kaupungin ja vesihuoltoliikelaitoksen erilliskirjanpidoissa seuraavasti:

Tehdään 3.000.000 miljoonan euron investointivaraus liikuntatilojen peruskorjaukseen.

Tuloutetaan kaupungin tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 70.646,53 euroa ja Forssan vesihuoltoliikelaitoksen tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 17.453,06 euroa.

Tilikauden ylijäämä 1.043.081,22 euroa ehdotetaan kirjattavaksi siten, että Forssan vesihuoltoliikelaitoksen tilikauden ylijäämään kirjataan 345.974,95 euroa ja kaupungin tilikauden ylijäämään kirjataan 697.106,27 euroa.

2.15. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.15.1 Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUSOSA Ulk. + sis., ei sis. liikelaitoksia	Alkuperäinen TA 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Keskushallinto					
100 Keskushallinto					
- menot	6 695 530	0	6 695 530	6 488 187	207 343
- tulot	2 244 543	0	2 244 543	2 293 098	48 555
- netto	-4 450 987	0	-4 450 987	-4 195 089	255 898
700 Vaalit					
- menot	0	0	0	3 635	-3 635
- tulot	0	0	0	0	0
- netto	0	0	0	-3 635	-3 635
710 Tarkastustoiminta					
- menot	53 550	0	53 550	40 781	12 769
- tulot	0	0	0	0	0
- netto	-53 550	0	-53 550	-40 781	12 769
Keskushallinto yhteensä					
- menot	6 749 080	0	6 749 080	6 532 603	216 477
- tulot	2 244 543	0	2 244 543	2 293 098	48 555
- netto	-4 504 537	0	-4 504 537	-4 239 505	265 032
Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut					
200 Toimialan tukipalvelut					
- menot	1 641 920	0	1 641 920	1 578 466	63 454
- tulot	336 502	0	336 502	410 664	74 162
- netto	-1 305 418	0	-1 305 418	-1 167 801	137 617
210 Perusopetus					
- menot	13 592 741	0	13 592 741	13 714 846	-122 105
- tulot	1 421 678	0	1 421 678	1 812 650	390 972
- netto	-12 171 063	0	-12 171 063	-11 902 197	268 866
230 Vapaa-aikapalvelut					
- menot	5 409 517	0	5 409 517	5 199 319	210 198
- tulot	1 656 466	-400 000	1 256 466	1 085 192	-171 274
- netto	-3 753 051	-400 000	-4 153 051	-4 114 128	38 923
240 Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö					
- menot	5 182 695	0	5 182 695	5 205 908	-23 213
- tulot	1 135 622	0	1 135 622	1 096 782	-38 840
- netto	-4 047 073	0	-4 047 073	-4 109 126	-62 053
250 Varhaiskasvatuksen palvelut					
- menot	7 852 919	0	7 852 919	7 750 295	102 624
- tulot	687 000	0	687 000	664 757	-22 243
- netto	-7 165 919	0	-7 165 919	-7 085 538	80 381
260 Vesihelmi ja liikunta- ja nuorisopalvelut					
- menot	0	0	0	0	0
- tulot	0	0	0	0	0
- netto	0	0	0	0	0
270 Wahren-keskus					
- menot	0	0	0	0	0
- tulot	0	0	0	0	0
- netto	0	0	0	0	0
280 Työllisyyspalvelut					
- menot	4 674 999	0	4 674 999	4 200 847	474 152
- tulot	2 692 174	0	2 692 174	2 190 032	-502 142
- netto	-1 982 825	0	-1 982 825	-2 010 815	-27 990
285 Sosiaalipalvelut					
- menot	27 582 750	70 000	27 652 750	28 285 672	-632 922
- tulot	0	0	0	0	0
- netto	-27 582 750	-70 000	-27 652 750	-28 285 672	-632 922
290 Terveyspalvelut					
- menot	37 742 450	710 000	38 452 450	38 139 472	312 978
- tulot	0	0	0	0	0
- netto	-37 742 450	-710 000	-38 452 450	-38 139 472	312 978

KÄYTTÖTALOUSOSA Ulko. + sis., ei sis. liikelaitoksia	Alkuperäinen TA 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut yhteensä					
- menot	103 679 991	780 000	104 459 991	104 074 825	385 166
- tulot	7 929 442	-400 000	7 529 442	7 260 077	-269 365
- netto	-95 750 549	-1 180 000	-96 930 549	-96 814 749	115 800
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala					
500 Teknisen ja ympäristötoimen hallinto					
- menot	411 650	0	411 650	334 108	77 542
- tulot	1 000	0	1 000	11 262	10 262
- netto	-410 650	0	-410 650	-322 846	87 804
510 Maankäyttöpalvelut					
- menot	676 830	0	676 830	720 649	-43 819
- tulot	761 560	0	761 560	753 407	-8 153
- netto	84 730	0	84 730	32 758	-51 972
520 Infrapalvelut					
- menot	3 074 780	0	3 074 780	2 942 784	131 996
- tulot	200 350	0	200 350	189 323	-11 027
- netto	-2 874 430	0	-2 874 430	-2 753 461	120 969
540 Pelastuspalvelut					
- menot	1 581 367	0	1 581 367	1 521 410	59 957
- tulot	0	0	0	0	0
- netto	-1 581 367	0	-1 581 367	-1 521 410	59 957
570 Tilapalvelu					
- menot	5 394 700	0	5 394 700	5 289 231	105 469
- tulot	9 431 050	0	9 431 050	9 542 881	111 831
- netto	4 036 350	0	4 036 350	4 253 650	217 300
580 Yht.toiminta-alueen jätehuolto					
- menot	325 680	0	325 680	228 361	97 319
- tulot	325 680	0	325 680	228 639	-97 041
- netto, määräraha	0	0	0	278	278
600 Rakennusvalvonta ja ympäristöpalvelut					
- menot	703 980	0	703 980	670 392	33 588
- tulot	523 000	0	523 000	574 417	51 417
- netto	-180 980	0	-180 980	-95 974	85 006
610 Maankäytön suunnittelupalvelut					
- menot	289 530	0	289 530	279 787	9 743
- tulot	10 000	0	10 000	12 798	2 798
- netto	-279 530	0	-279 530	-266 989	12 541
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala yhteensä					
- menot	12 458 517	0	12 458 517	11 986 722	471 795
- tulot	11 252 640	0	11 252 640	11 312 727	60 087
- netto	-1 205 877	0	-1 205 877	-673 994	531 883
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ					
- menot	122 887 588	780 000	123 667 588	122 594 150	1 073 438
- tulot	21 426 625	-400 000	21 026 625	20 865 903	-160 723
- netto	-101 460 963	-1 180 000	-102 640 963	-101 728 248	912 715

Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia toimialatasolla. Kyseessä on bruttositovuus.

Nettositovuuden piirissä ovat kuitenkin seuraavat käyttötalouden palvelut:

230 Vapaa-aikapalvelut

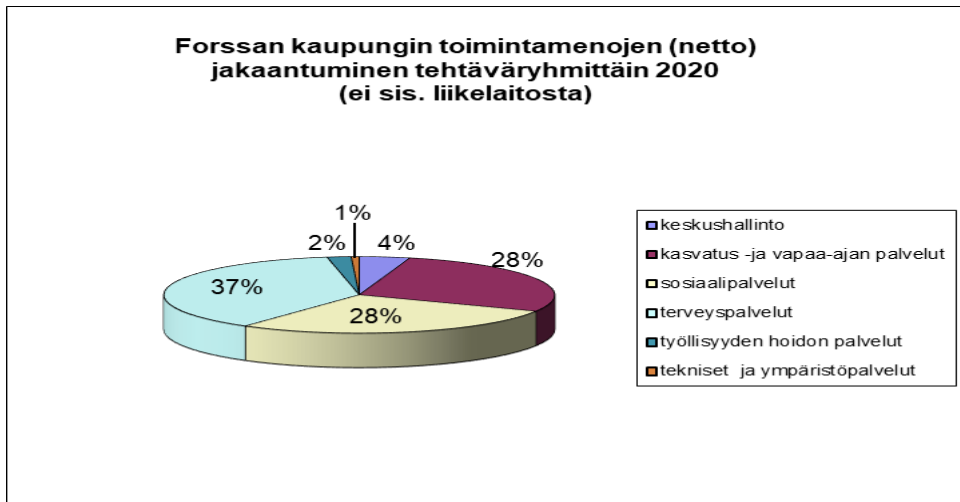
280 Työllisyyspalvelut

580 Yhteistoiminta-alueen jätehuolto

Sitovuustason mukaiset määrärahojen ylitykset ja tuloarvioiden alitukset on merkitty tummennuksella.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy ylitykset ja alitukset tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Toimintakatteen toteuma oli 99,1 % eli alitusta talousarviosta 0,9 miljoonaa euroa.

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 100 KESKUSHALLINTO

TILIVELVOLLINEN TALOUSJOHTAJA

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Ekologinen KESTÄVYYS	3.5. [3.5] Kestävän kehityksen matkailun lisääminen	Matkailuyritysten vastuullisuusvalmennukset.	Maakunnallisessa Western Lakeland -hankkeessa toteutettavia verkkovalmennuksia maakunnan yrittäjille. Keväällä 2020 toteutettu kuusi tilaisuutta verkossa Syksyllä 2020 toteutettu yht. 12 verkkovalmennusta. HAMKilla tekeillä aiheeseen liittyen kolme opinnäytetyötä.
Ekologinen KESTÄVYYS	3.5. [3.5] Kestävän kehityksen matkailun lisääminen	Kiertotalousmatkailutuotteistus.	Maakunnallinen Technical Visit -hankkeen toteutusaika 1.8.2020-31.12.2022. Hallinnoijana Forssan Yrityskehitys Oy. Seutukoordinointi matkailusihteeri. 25.11.2020 Hanketta esitelty Envitech-klusterin kokouksessa yrittäjille Hanke aloittaa konkreettisesti 1.1.2021. Aloittaminen viivästynyt johtuen seutukoordinoinnin järjestämisestä hankkeessa. Tammikuu 2021: kilpailutus seutukoordinoinnista (Riihimäki ja Hämeenlinna)
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.1. [4.1] Laajentuva ja monipuolinen yritys rakenne	Aktiivinen sijoittumispalvelu ja verkostoitumisen edistäminen.	Seudullinen muuttajapalvelu on käytössä Fykissä. Tytäryhtiöiden välillä on tiivistetty yhteistyötä. Seudullisessa työllisyyden hoidon ekosysteemissä ollaan mukana kehittäjänä. Ekosysteemin tavoitteena on saada yhteinen käsitys siitä mitä työllisyyden hoito on seudulla ja mitä toimijat odottavat. Seudun työllisyyden hoidon kustannukset on selvitetty 2020 tammikuussa. 4 H toiminnan käynnistymistä Forssassa on selvitetty elokuussa. Asiaan liitty nuorten yrittäjyyskasvatus ja 4 H yrittäjyys. Myös muuta verkostoitumista on toteutettu.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.2. [5.2] Yhdenvertaisuuden edistäminen	Yhdenvertaisuuden toimintatapojen tarkastelu ja kehittäminen kaikissa palveluissa asiakkaan näkökulmasta.	Hallinnon toimintatapojen yhdenvertaisuudesta ei ole tehty erillistä asiakirjaa. Henkilöstön yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä on asiakirja ja toimenpideluettelo, jota toteutetaan. Valmistelu jatkuu jatkuvana toimintana.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.4. [5.3] Osallisuuden edistäminen	Tavoitettavuuden ja vuorovaikutuksen edelleen kehittäminen asiakaspalvelunäkökulmasta.	ElisaRing -mobiilivaihteen ja asiakaspalveluratkaisun tehokas hyödyntäminen. Operaattori vaihtuu kilpailutusteknisistä syistä. Uusi operaattori on Telia, joka aloittaa keväällä 2021.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.4. [5.3] Osallisuuden edistäminen	Eu:n saavutettavuusvaimusten toteuttaminen. Internet sivujen jatkekehittäminen ja ohjeistus.	Kaupungin nettisivujen osalta noin 85 % on päivitetty. Työ jatkuu. Päivittäjille on lähetetty ohjeistusta ja hankittu työkaluohjelma sivujen tarkistukseen.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.7. [5.5] Hyvä asuminen	Kaupungin asuntopoliittiset linjaukset	Kaupunginhallituksen, johtoryhmän ja Forssa-asuntojen yhteinen työpaja on pidetty alkuvuonna. Materiaalia on kerätty ja aikataulutettu ja luonnosteltu aihealueita asuntopoliittiseen ohjelmaan. Ohjelman valmistelu jatkuu vuonna 2021.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.1. 7.1 Tasapainoinen kuntatalous	Pärjäävä Forssa ohjelman toteuttaminen.	Vuoden 2020 tilinpäätös on ylijäämäinen ja vuoden 2021 talousarvio toteuttaa Pärjäävä Forssa ohjelmaa. Pärjäävä Forssa 2 valmistelu jatkuu keväällä 2021.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.12. [7.8] Kuntaviestintä menestystekijänä sekä osana jokaisen toimijan työn kokonaisuutta	Uudistetaan kaupungin viestintäohjeet ja toimintatavat	Työryhmä on valmistellut pääosin sähköisesti sidosryhmille tuotetut brändikyselyt, jotka toteutettiin toukokuu-elokuu välisenä aikana. Valmistelu jatkui sidosryhmäedustajien kanssa työpajoissa materiaalien käsittelyinä. Brändikäsikirja on valmistunut joulukuussa 2020. Viestintä- ja some-ohje uudistetaan 2021. Brändikäsikirjan visualisointi toteutetaan keväällä 2021.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.6. [7.4] Seutukunnan yhteistyö palvelutuotannossa	Seudullisen toimenpideohjelma	Johtoryhmien ja puheenjohtajien seminaari on pidetty ym. tilaisuuksia. Valmistelun tuloksia esiteltiin valtuustoille ja yhteistyölistat on hyväksytty valtuustoissa. Yhteinen seudullinen palkkahallinto ei toteutunut. Seutukirjastovalmistelu on edennyt.

TOIMIALA **10 KESKUSHALLINTO**

PALVELU 710 TARKASTUSTOIMINTA

TILIVELVOLLINEN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.1.1. Valtuuston päätösten noudattamisen arviointi. Talousarvion ja toimenpiteiden seuraaminen	Valtuuston päätösten noudattamisen arviointi. Talousarvion ja toimenpiteiden seuraaminen	Arviointikertomus on tehty ja seuranta on toteutettu tarkastuslautakunnan toimesta.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.1.2. KL 121 §:n mukaisesti valvotaan lain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista. Sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan välittömästi lautakunnan hyväksynnän jälkeen kaupungin www-sivulla. Saatetaan ilmoitukset valtuustolle tiedoksi vähintään kerran vuodessa.	Valvotaan sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista.	Sidonnaisuusrekisteri on päivitetty tämän hetken tilanteen mukaan.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.1.3. Laaditaan arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset sekä tilinpäätöksen edellyttämät asiat. Annetaan valtuustolle tiedoksi mahdollisia muitakin tarpeellisia katsottuja selvityksiä tai arvioiteja.	Laaditaan arviointikertomus.	Hyväksytty kaupunginvaltuustossa kesäkuussa ja hallitukselta pyydetty selvitykset syyskuussa.

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT

TILIVELVOLLINEN SIVISTYSJOHTAJA

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.3.2. Osallistuminen lapsiystävällisyys –teeman mukaisesti verkostoihin ja kehittämishankkeisiin	Forssa mukana vähintään yhdessä kansallisessa ja/tai kansainvälisessä kehittämishankkeessa/verkostossa.	Forssa mukana kansallisessa Unicefin Lapsiystävällinen kunta - verkostossa sekä Kanta-Hämeen Lapsiystävälliset kunnat - kehittämiverkostossa. Toimenpide toteutettu.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.1.5. Kansallisen Lapsistrategian konkretisointi paikallisesti	Tavoitteet ja tahtotila määritelty	Ei vielä aloitettu. Siirtyy vuodelle 2021.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.1.5. Kansallisen Lapsistrategian konkretisointi paikallisesti	Työn organisointi	Ei vielä aloitettu. Siirtyy vuodelle 2021.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.10.4. Osallistuminen Unicefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen arviointiin	Osallistuminen arviointiin	Arviointi toteutettu ja saatu jatkoa Unicefin Lapsiystävällinen kunta tunnustukselle seuraavaksi nelivuotiskaudeksi eli 2020-2024.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.5.3. Nuorisovaltuuston ja LastenForssa - valtuuston toimintojen kehittäminen sekä ei-edustuksellisen osallisuuden edistäminen	Ko. osallisuuden foorumien toimintakuvaukset tehty	Ohjeet ja säännöt tehty.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.5.3. Nuorisovaltuuston ja LastenForssa - valtuuston toimintojen kehittäminen sekä ei-edustuksellisen osallisuuden edistäminen	Edustukselliset osallisuuden menetelmät ja foorumit kuvattu	LastenForssa valtuuston toiminta vakiinnutettu. Nuorisovaltuustolle nimetty ohjausryhmä.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	6.4.1. Kuoseja hyödynnetään omassa toiminnassa	Kuoseja hyödynnetään Monikylässä	Huomioitu suunnittelussa.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.2.9. Pärjäävä Forssa -toimenpideohjelma	Pärjäävä Forssa ohjelman toimenpiteet toteutettu	Pärjäävä Forssa I toimenpiteet tehty.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.2.9. Pärjäävä Forssa -toimenpideohjelma	Seurataan TA20 toteumaa ja Covid-19 -vaikutuksia.	TA20 toteuma: Toimintakate alittui, koska Tuet ja avustukset ylittyivät. Pandemiatilanteen vaikutukset: Ei korona-vaikutuksia.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.4.3. Toisen asteen koulutuksen kokoaminen	Kokoamissuunnitelman laatiminen yhdessä koulutuskuntayhtymän kanssa.	Hallituksen hallitusohjelman mukaisesti vuonna 2020 valmisteltiin lainsäädäntö oppivelvollisuuden laajentamiseksi. Laki astui voimaan 2021. Kokoamissuunnitelma ei ollut enää tästä syystä johtuen ajankohtainen.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	8.4.3. Yhteistyöryhmän perustaminen varhaisasteelta korkea-asteelle koulutuspolkukokonaisuutta määrittämään ja kehittämään	Yhteistyöryhmä perustaminen	Koronaepidemiasta johtuen toimenpiteestä luovuttiin toistaiseksi eikä yhteistyöryhmää perustettu.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	8.4.3. Yhteistyöryhmän perustaminen varhaisasteelta korkea-asteelle koulutuspolkukokonaisuutta määrittämään ja kehittämään	Koulutuspolkukokonaisuuden määrittäminen	Koronaepidemiasta johtuen toimenpiteestä luovuttiin toistaiseksi.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	6.3.2. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen	Kulttuurikasvatussuunnitelma: osallistujien määrä (museo) / v	367 osallistujaa / v. Museo suljettu 18.3.-2.6.2020 koronarajoitusten vuoksi.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	6.3.2. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen	Kulttuurikasvatussuunnitelma: osallistujien määrä (kirjasto, kulttuuri) / v	1 047 osallistujaa / v. Koronapandemian vuoksi tavanomaista toimintaa vain ajalla 1.1.-18.3.2020. Kesällä ei tapahtumia lainkaan ja syyslukukaudella pääsääntöisesti vain etätoimintaa.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	6.4.2. Kuosien kaupunki-hankkeen jatkaminen	Kuosien kaupunki: toimenpide 1	FAI on hyödyntänyt Aini Vaarin kuoseja mainosgraafiikassaan sekä keramiikan opetuksessa. Loimipuiston uusien pienkerrostalojen portaikkolaseihin tuli kuosikuvat. Monikylä-arkkitehdit hyödynsivät Valma Arvelan luonnosta rakennuksen julkisivussa.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	6.4.2. Kuosien kaupunki-hankkeen jatkaminen	Kuosien kaupunki: toimenpide 2	Laura Lehenkarin suunnitteleman kuosiaiheisen veistoksen toteuttaminen Loimipuistoon. Veistos valmistui elokuussa 2020, pystytys 2.10.2020
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.2.6. Tasapainoinen talous kaikissa palveluyksiköissä.	Ei kateilytyksiä, kirjasto	Ei kateilytyksiä. Koronan vuoksi jää jonkin verran määrärahoja käyttämättä, koska tapahtumia ei voitu toteuttaa eikä tarvinnut rekrytoida sijaisia.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.2.6. Tasapainoinen talous kaikissa palveluyksiköissä.	Ei kateilytyksiä, kulttuuri	Ei kateilytyksiä kulttuurin osalta.. POIKKEAMAT KOKO PALVELUALUEELLA: Lisätalousarvion sekä menojen karsimisen avulla toimintakate toteutui. Kaikkia toiminnallisia tavoitteita ei saavutettu määrällisesti, koska palveluita suljettiin kokonaan tai rajoitettiin merkittävästi koronapandemian vuoksi.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.2.6. Tasapainoinen talous kaikissa palveluyksiköissä.	Ei kateilytyksiä, museo	Ei kateilytyksiä huomioiden OKM:n 9.4.2020 päätöksen mukainen lisärahoitus noin 8000 euroa.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.7.4. Erityisliikunnan järjestäminen seutukunnallisesti jatkuu.	Kaikki 5 kuntaa tekevät yhteistyösopimuksen	Kaikki allekirjoittaneet
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.7.5. Koululaisuinti-palveluiden tarjoaminen ja järjestäminen seutukunnalla.	Palvelun piirissä kaikki seutukunnan kunnat	Kaikki seutukunnan kunnat ostavat Vesihelmestä koululaisuinti palveluita.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.7.7. Louna-kirjastojen yhteistyösopimuksen päivittäminen	Valmis 31.12.2020	Yhteistyösopimuksen päivittämisen sijaan käynnistyi 1.4.2020 kaksivuotinen Kirjastopalveluita seudullisesti -hanke, jossa selvitetään seutukirjaston perustamista sekä hankittavaksi suunnitellun uuden kirjastoauton yhteiskäyttöä. Hankkeessa toteutui kaikki vuodelle 2020 suunnitellut toimenpiteet, mutta hanke siis jatkuu vielä vuoden 2021.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	8.3.2. Huolehditaan henkilöstön osaamisen kehittämisestä	Kirjastossa 2 koulutus- tai kehittämispäivää / htv.	4,13 pv / htv.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	8.3.2. Huolehditaan henkilöstön osaamisen kehittämisestä	Museossa 2 koulutus- tai kehittämispäivää / htv.	Sagalundin ja Keuruun museoiden yhteinen kehittämisprojekti, jonka aikana elo-syyskuussa vierailtiin molemmissa museoissa. 3.11. markkinointiparrausaamupäivä, jonka aikana kehitettiin mainostoimiston johdolla museokauppaideaa.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.5.1. Tutkitaan palvelualueen aikuisasiakkaiden (huoltajien) osallistumismahdollisuuksien parantamista	Huoltajien osallistumisen foorumeista tiedotetaan huoltajille.	Syksy 2020: Aikataulutettu joulukuulle 2020. 2021 02 02: Ajantasaistetuille VaKan nettisivuille viety tiedot ko. foorumeista (vrt. Huoltajien osallisuus ja palvelujen arviointi) eli toimenpide toteutettu 100-prosenttisesti. Koska pandemiatilanteesta johtuen huoltajille ei ole voitu viestiä asiasta Asiakasillan yhteydessä, täydennetään tiedotusta myös ko. toimenpiteeseen liittyen kevään 2021 aikana erillisellä asiakastiedotteella.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.4.1. Kokeillaan uusia vanhemmuuden tukemisen ja perhetyön toimintatapoja sekä tarkastellaan olemassa olevia	Luotuna malli varhaiskasvatuksessa toteutettavalle vanhemmuuden tukemiselle ja perhetyölle	Syksy 2020: Työ käynnissä. Malli valmis marras-joulukuussa 2020. 2021 02 02: Malli luotu Positiivinen diskriminaatio -hankkeen yhteydessä vuoden 2020 loppuun mennessä eli toimenpide toteutettu 100-prosenttisesti.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.9.1. Määritellään ja ylläpidetään valittuja seurantamateriaaleja	Hyödynnetään määriteltyjä seurantamateriaaleja palvelutarpeen määrittelyyn, taloudenhallintaan ja henkilöstösuunnitteluun.	Syksy 2020: Valmis eli palvelualueelle on määritelty ja valmisteltu seuranta- ja suunnittelujärjestelmä, johon perustuu palvelutarve-arviot, taloudenhallinta ja henkilöstösuunnittelu.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.9.1. Määritellään ja ylläpidetään valittuja seurantamateriaaleja	Seurataan TA20 olennaisia poikkeamia sekä Covid-19 -pandemian vaikutuksia palvelualueen talousarvion toteutumiseen.	TA20 toteuma: Talousarvio toteutui ilman oleellisia poikkeamia. Covid-19 -vaikutukset: Koronavirustaudilla oli vaikutuksia yksittäisten tulo- ja menokohtien toteutumisiin (esim. maksutuottojen vähenemä, tukien ja avustusten kasvu, henkilöstökulujen ja avustusten ylitys budjetoidusta, palvelujen ostojen arvioitua alhaisempi toteuma), mutta kokonaisuudessaan TA20 toteutui siis arvioidusti. Asetetuista toiminnallisista tavoitteista joitakin jäi toteutumatta pandemia-tilanteesta johtuen.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	8.1.1. Varhaiskasvatuksen palvelualueella mahdollistetaan erilaiset yhteistyöprojektit HAMK:n kestävän kehityksen koulutuksen opiskelijoiden kanssa	Toteutetaan yhteistyöprojekteja HAMK:n kestävän kehityksen koulutuksen kanssa.	Syksy 2020: Ko. koulutuksen kanssa kartoitettiin mahdollisuuksia yhteistyöprojekteihin 2019. Korona-tilanne ja työkokonaisuuksien priorisointi sekä työn organisoinnin muutokset molemmissa organisaatioissa tauotti yhteistyön, joka jatkuu vuonna 2021. 2021 02 02: Koska pandemiatilanne rajoittanut yhteistyötä edelleen, toimenpidettä ei ole toteutettut alustavia suunnitelmia lukuun ottamatta vuonna 2020.

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 280 TYÖLLISYYSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN TYÖLLISYYS- JA HYVINVOINTIPALVELUJEN PÄÄLLIKKÖ

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Ekologinen KESTÄVYYS	2.1.2. Ajojärjestelyjen ja kuljetusten yhdistäminen	Ajopäiväkirjat ja...	Toteutunut. Kaikissa työpajan autoissa käytetään ajopäiväkirjoja ja ne täytetään jokaisen työpäivän päätteeksi.
Ekologinen KESTÄVYYS	2.1.2. Ajojärjestelyjen ja kuljetusten yhdistäminen	...ja yksittäisten ajojen vähentäminen.	Toteutunut. Yksittäisiä ajoja vähennetään suunnitelmalla ajojärjestys siten että keskitetään ajot samalle reitille. Usein vaativaa, koska ajoja tulee jatkuvasti.
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.2.1. Yritys- ja työnantajayhteistyö	100 kpl yrityskontakteja.	Toteutunut, noin yli 100 kpl toteutunut. Näistä 15 monialaisia yrityskäyntejä.
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.2.1. Yritys- ja työnantajayhteistyö	Rekryointitapahtumat 3 kpl	Toteutunut. Tekijä2020, Ohjaamon tilaisuudet kevät, syksyn tapahtuma korvattiin työpaikkavinkeillä.
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.2.1. Yritys- ja työnantajayhteistyö	Yhteistyöuutiskirjeet 2 kpl	Toteutettu someviestintänä.
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.2.1. Yritys- ja työnantajayhteistyö	Elinvoimakatsaus 12 kpl, tavoittamisen arviointi tehty	Toteutunut, 12 kpl tehty, arviointikeskustelua tehty.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.1.6. KuTy-palvelun vaikutus hyvinvointiin	10 % etenemisistä on positiivisia,	Toteutunut osin, 1-12/2020 etenemisistä on 8,2% positiivisia.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	6.2.2. Kotouttamisohjelman päivittäminen	Kotouttamisohjelma on päivitetty	Toteutunut, kotouttamisohjelma on valmisteltu ja hyväksytty käyttöön.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	7.2.5. Resurssiviisas toimintatapa	Talousarvion toteuma	Tuotot n. 77%, kulut n. 90%, ennuste toimintakate 101,6%. Osa vuoden tavoitteista estyi koronapandemian vuoksi. Toimenpiteitä jatketaan osin v. 2021. Työttömyyksen kesto kasvoi ja rekrytoinnit työmarkkinoilla vähenivät. Osa palveluista oli sulussa vuoden aikana. Työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi 133K€. Korona pienensi tuottoja, toteuma 81,3 % ja 502K€ arvioitua vähemmän. Tasapainotus kulujen hallinnalla, toteuma oli 90 % ja 470K€ vähemmän.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.7.2. Seudullisen palveluekosysteemin mallinnus ja sopimus	Seudullisen mallin sopimus on tehty.	Toteutunut osin, valmistelua on tehty monialaisesti, sopimus puuttuu. Sopimustavoite siirretty vuodelle 2021.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.7.2. Seudullisen palveluekosysteemin mallinnus ja sopimus	Toimintaohjelma on päivitetty myös tältä osin	Toteutunut, toimintaohjelma on valmis ja hyväksytty.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.7.3. Ruokakuljetukset seutukunnalle	Tammelan ja Humppilan ruokakuljetukset samalla tasolla	Toteutunut osin, Humppilaan toteutuvat koulut ja päiväkotit. Tammela ei lähtenyt mukaan uuteen keskuskeittiöön, joten ajot Tammelaan eivät ainakaan tässä vaiheessa kasva. Tammelaan ei enää ruokakuljetuksia, Humppila jatkuu koulujen ja päiväkodin osalta.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	8.6.3. Lisätään ja arvioidaan mahdollisuuksia kasvattaa osaamista	Mittari ja seuranta siirtymistä osaamisen kehittämiseen tehty	Toteutunut osin, mittaria ei ole tehty valmiiksi, luonnos on tehty.

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 285 SOSIAALIPALVELUT

TILIVELVOLLINEN SIVISTYSJOHTAJA

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.2.1. Tasapainoinen kuntatalous	Menokehityksen hillitseminen	Menokehitys jatkui voimakkaana, kasvu vuodesta 2019 1,8 miljoonaa euroa eli noin 7 %. Lisälaskun suuruus oli 310.730 euroa. Lastensuojelun lisärahoitustarve oli 559.038 euroa, sen sijaan vanhuspalveluissa ja aikuissosiaalityössä ei lisärahoitusta tarvittu ja ne jäivät alle budjetoidun. Lasten kiireelliset sijoitukset kasvoivat peräti 58 %. Koronapandemian vaikutukset näkyivät mm. sijaisten käytön vähentymisenä.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.4.5. Uusien toimintatapojen ennakkoluuloton kehittämisen	Ennalta ehkäisevän työn vaikuttavuuden lisääminen	Ennalta ehkäisevää työtä on vahvistettu mm. perhekeskuksen ja tuetun asumisen yksikön perustamisella. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus - ohjelmahankkeessa tavoitteena on muodostaa laaja-alaisia sosiaali- ja terveyskeskuksia, joiden avulla asiakas saa tarvitsemansa avun yhdellä yhteydenotolla. Painopisteenä on tunnistaa ennakoivasti ihmisten tarpeet ja pystyä auttamaan ennen ongelmien kasaantumista monialaisten tiimien avulla.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.4.6. Uusien toimintatapojen ennakkoluuloton kehittäminen	Vanhuspalvelujen uudistaminen	Vanhuspalvelujen uudistaminen on edennyt toistaiseksi ympärivuorokautisen hoivan osalta suunnitellusti ja aikataulullisesti jopa etupainotteisesti. Uusia kuntoutumisen tukemisen toimintamalleja on vakiintunut käyttöön ja niillä on selkeää rakenteiden muutosta tukevaa vaikutusta ja ikääntyneen parempaa arkea tukeva rooli. Seuraavia ko. toimintamalleja otetaan käyttöön. Poikkeuksellinen vuosi 2020 pandemian vuoksi on tosin myös hidastanut uudistamisen prosesseja mm. asiakas- ja palveluohjauksen ja kotihoidon osalta

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 290 TERVEYSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN SIVISTYSJOHTAJA

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.2.2. Tasapainoinen kuntatalous	Toimiva sopimusohjaus	Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän kanssa käyty sopimusohjausneuvottelut 28.5. ja 30.9. Sairaanhoidopiirin kanssa käyty useampi seutukuntatasoinen palvelusopimusneuvottelu. Sopimusohjauksesta poikettiin FSHKY:n koronakustannusten osalta , jotka sovitusta laskutettiin erikseen(461.600 euroa). Lasku SHP:n alijäämän kattamisesta osoitettiin suoraan kunnille(136.180 euroa varauksen purun jälkeen)
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.4.7. Uusien toimintatapojen ennakkoluuloton kehittäminen	Tuottavuusohjelmat	Tuottavuusohjelmat laadittu ja hyväksytty, mutta koronavuosi vaikeutti niiden toteuttamista

TOIMIALA 50 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

PALVELU 500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT

TILIVELVOLLINEN TEKNINEN JOHTAJA

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Ekologinen KESTÄVYYS	2.5.1. Selvitys kunnalle soveltuvasta päästökompensaatiomallista	Benchmarkataan Fisun kuntien päästökompensaatiomalleja	Tehty 1. vaihe 12.2. Turun työpajassa
Ekologinen KESTÄVYYS	2.5.1. Selvitys kunnalle soveltuvasta päästökompensaatiomallista	Laaditaan vaihtoehtoja Forssan päästökompensaatiomalliksi	Reforest yhteistyösopimus on valmistelussa. Reforest sopimus on hyväksytty KH:ssa
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.6.1. Tekninen ja ympäristötoimi osallistuu aktiivisesti omiin, FYK:n ja muiden tahojen mukana kestävä kehitykseen hankkeisiin	HYPPY hankkeeseen osallistuminen	Hanke on käynnissä
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.6.1. Tekninen ja ympäristötoimi osallistuu aktiivisesti omiin, FYK:n ja muiden tahojen mukana kestävä kehitykseen hankkeisiin	REMI hankkeeseen osallistuminen	Hanke on päättynyt
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.3.2. Teknisen ja ympäristötoimen talousarvion 2020 toteuttaminen	Kuukausiseuranta	Tekninen ja ympäristötoimen hallinnon talousarvio toteutuu.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.8.1. Yhteistyötapausten etsiminen, edistäminen ja toteuttaminen	Seudulliset tapaamiset	Toinen toteutunut Ensimmäinen toteutunut

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.8.1. Yhteistyötapojen etsiminen, edistäminen ja toteuttaminen	Yhteistyöhankkeiden käynnistäminen	Forssa on esittänyt teknisen johdon tapaamisessa ympäristötoimen yhteislautakunta selvityksen käynnistämistä. Keskusteltu myös vuokra-asunto yhteistyöselvityksne käynnistämistä - Ypäjä pohtii yhteistyökutsun lähettämistä.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	8.5.1. Henkilöstökoulutukset	Henkilöstöllä on mahdollisuus päästä haluamaansa työtehtäviin liittyvään koulutukseen	Marraskuun loppuun mennessä kaikkiin haettuihin koulutuksiin on annettu lupa osallistua. Elokuun loppuun mennessä kaikkiin haettuihin koulutuksiin on annettu lupa osallistua. Huhtikuun loppuun mennessä kaikkiin haettuihin koulutuksiin on annettu lupa osallistua. Tammikuussa on kaikkiin haettuihin koulutuksiin annettu lupa osallistua

TOIMIALA 50 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

PALVELU 510 MAANKÄYTTÖPALVELUT

TILIVELVOLLINEN KAUPUNGINGEODEETTI

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Ekologinen KESTÄVYYS	1.2.1. Maapoliittisen ohjelman päivittäminen seuraavalle 5-vuotiskaudelle (2021-2025)	Työ aloitettu	Lähtötietojen keruu menossa
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.8.4. Maapoliittisen ohjelman päivittäminen seuraavalle 5-vuotiskaudelle (2021-2025)	Maapoliittinen ohjelma tuodaan joulukuun valtuustoon hyväksyttäväksi.	Ohjelmaa valmistellaan.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.11.2. Palvelualueen esimiehet osallistuvat toimialan esimieskoulutukseen	Palvelualueen esimiehet osallistuvat toimialan esimieskoulutukseen	Kaikki ovat osallistuneet.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.3.3. Talousarvion ja -suunnitelman toteuttaminen	Talousarvion seuranta 1.1.2020 -->	Ovk tammi-huhti 2020 valmistunut. Talousarvio näyttäisi toteutuvan budjetoidusti palvelualueen osalta.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.5.1. Palvelualueen sisällä keskinäinen tehtäväkuvien uudelleenjärjestely	Työ aloitettu 1.1.2020	Aikalisä otettu kevään osalta - siirtyy syksyn alkuun.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.5.1. Palvelualueen sisällä keskinäinen tehtäväkuvien uudelleenjärjestely	Työ kesken	Koronatilanteen vuoksi ei välttämättä toteudu kuluvan vuoden loppuun mennessä.

TOIMIALA 50 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

PALVELU 520 INFRAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN KUNNALLISTEKNIIKAN PÄÄLLIKÖ

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Ekologinen KESTÄVYYS	3.3.1. Viheralueet 5 minuutin jalankulkumatkan päässä	Pidetään puistot ja viheralueet kunnossa.	Toteutunut
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.6.1. Infrapalveluiden yhteistyöryhmä	Yhteistyöryhmän kokoon kutsuminen 2 kertaa vuodessa	Pidetty 12.3.-20. Seuraava 11.6.-20
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.3.4. Infrapalveluiden talouden hallinta	Osavuosikatsauksen laadinta	Laadiitti 10.9.2020

TOIMIALA 50 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

PALVELU 540 PELASTUSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN TEKNINEN JOHTAJA

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.3.1. Pelastuspalvelun talousarvion 2020 toteuttaminen	Talousarvion seuranta	Pelastuspalvelun talousarvio toteutuu.

TOIMIALA 50 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

PALVELU 570 TILAPALVELU

TILIVELVOLLINEN KIINTEISTÖPÄÄLLIKÖ

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.6.2. Työpaikan sisäilmaongelmissa varhaisen puuttumisen malli	Seurattavien kohteiden määrä sisäilmatyöryhmässä (kpl/v)	Tutkittavia uusia sisäilmaan liittyviä ongelmia tuotu esiin sisäilmatyöryhmän kevään kokouksessa. Tutkimukset kesän aikana
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.3.5. Tilapalvelun palvelualueen talousarvion 2020 toteuttaminen	Talousarvio toteutuu (toimintakate).	Toteutuu tavoitteen mukaisesti.

TOIMIALA 50 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

PALVELU 580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO

TILIVELVOLLINEN JÄTEHUOLTOPÄÄLLIKKÖ

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.4.1. Yhteistyön tekeminen ja säännölliset tapaamisen alueen yrittäjien ja jätealan toimijoiden kanssa	Vuoden ensimmäisen yrittäjätapaamisen järjestäminen loppuvuodesta -Tapaamisen aiheiden ja ajankohdan päättäminen	Yrittäjätapaamista ei järjestetty vuoden 2020 aikana koronatilanteen takia. Tapaamista ei ollut mahdollista järjestää etänä, koska kaikilla kuljettajilla ei ole mahdollisuutta siihen.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.8.1. Toimiva yhteistyö ympäristönsuojeluvirano maisten kanssa	Vuoden ensimmäisen yhteistyötapaamisen järjestäminen ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa loppuvuodesta -Tapaamisen aiheiden ja ajankohdan päättäminen	Tapaaminen järjestetty joulukuun alussa Teamsin välityksellä.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.8.2. Hakemusten käsittely kohtuullisessa ajassa	Facta Jätehuolto -rekisteriohjelmiston käyttöönotto	Rekisteriohjelmiston hakemusten ja päätösten käsittelyosio on saatu käyttöön, joten hakemusten käsittely on nopeutunut.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.11.5. Toimialan esimieskoulutus	Toimialan esimieskoulutus	Kaikki ovat osallistuneet.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.3.6. Palvelualueen talousarvio toteutuu	Palvelualueen talousarvio toteutuu.	Edetään tavoitteen mukaan.

TOIMIALA 50 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA
PALVELU 600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT
TILIVELVOLLINEN YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Ekologinen KESTÄVYYS	3.2.1. Jätevesien hallittu hoito pohjavesialueilla ja ranta-alueilla	Jätevesijärjestelmien kartoitus kirjeitse alkamassa ja v. 2019 saatujen palautteiden jatkotyöstö käynnissä	Kiinteistökohtaista jätevesivalvontaa ja siihen liittyviä päätöksiä on tehty suunnitelmallisesti.
Ekologinen KESTÄVYYS	3.3.2. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen	Kaikessa toiminnassa otettava huomioon, mm. kaavalausunnoissa, puunkaatoiluvituksissa, neuvonnassa esim. vieraslajit	Työtä on hidastanut se, että naapurikuntien asiaan vaikuttaviin toimiin emme ole päässeet vielä riittävästi mukaan. Forssan viher- ja metsäalueiden hoitoon ja käyttöön ei ole saatu riittävästi monimuotoisuutta lisääviä tai ylläpitäviä toimia.
Ekologinen KESTÄVYYS	3.6.1. Saaren kansanpuiston kehittäminen	Kehittämistyöryhmä kokoontunut kerran. Uuden hoito- ja käyttösuunnitelman päivittämiseen on haettu avustusta vuodelle 2021 Uudenmaan ELY-keskukselta. Päätös ei ole tullut.	Uuden hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelu ei ole edennyt. Tavoitteena saada ensi vuoden budjettiin suunnittelurahaa. Epävirallisia keskusteluja käyty. Hämeen ELY-keskukselta saatu arviolausuntoa alueen luonto yms. arvoista.
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.4.2. Osallistuu valtakunnalliseen Talotekniikan tarkastajien toimintaan yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa	Tarkastusinsinööri (Ivi) osallistuu toimintaan. Arvioituja kokoontumisia on 1- 2 krt vuodessa.	Etäkokoontumisia suoritettu 1 kpl. Seuraavasta kokoontumisesta ajankohta sovittuna.
Taloudellinen KESTÄVYYS	4.5.1. Osallistuu ja antaa tukea paikallisen yritystoiminnan laadunvalvonnalle, helpottaen yrityksen toimintaa ja kehitystä valtakunnallisesti eri rakennusvalvontaviranomaisten kanssa	Tarkastusinsinööri suorittaa yrityksen laadunvalvontahyväksyntää.	Tarkastusinsinööri on suorittanut laadunvalvontakäynnit (2 kpl) yrityksessä. Työmaakäynti jäi toteutumatta.
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.3.7. Talousarvion seuranta	osavuosisikatsaus laadittu ja talousarviossa pysytty	
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.5.2. Rakennusvalvonnan sähköinen lupaprosessi	Sähköisen rakennusvalvonnan lupaprosessin käyttöönotto	Sähköisen asioinnin käyttöönotto siirtyy vuoteen 2012. Pieniä valmistelutöitä on toteutettu.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.8.2. Uusien käytänteiden, määräysten, taksojen, lomakkeidenkäyttöön-otto	Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan määräysten, taksojen, lomakkeiden uusiminen ja vastaavat rakennusvalvonnan osalta	<p>Ympäristönsuojelun määräysten ja taksojen sekä maa-ainestaksan muutokset ovat valmisteluvaiheessa.</p> <p>Uudet ympäristönsuojelu- ja maa-ainestaksat tulivat voimaan Forssassa 1.9. Ympäristönsuojelumääräyksten luonnon on ollut nähtävillä ja lausunnoilla.</p> <p>Forssan ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty valtuustossa ja tulevat voimaan 1.1.2021.</p> <p>Kuntakohtaisia lautakuntakäytänteitä on kehitetty. Kunnittaiset toimeenpanolistaukset.</p>
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.8.2. Uusien käytänteiden, määräysten, taksojen, lomakkeiden käyttöön-otto	Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan määräysten, taksojen, lomakkeiden uusiminen ja vastaavat rakennusvalvonnan osalta	Kuntiin on valmisteltu rakennusjärjestyksen ja taksojen uusimisen lähtemisestä. Yhdestä rakennusjärjestyksen yhtenäistämisosioista on tehty opinnäytetyö.

TOIMIALA 50 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA
 PALVELU 610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT
 TILIVELVOLLINEN KAUPUNGINARKKITEHTI

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Ekologinen KESTÄVYYS	1.1.1. Ulkoilu- ja kevyen liikenteen reittien jatkuvuus kaavoissa	Ulkoilu- ja kevyenliikenteen reittien jatkuvuus huomioidaan kaavoissa	Reittien jatkuvuus on ollut mukana kaikissa kaavavalmistelussa
Ekologinen KESTÄVYYS	1.1.2. Suunnitellaan infrapalvelun kanssa viihtyisiä liikenneympäristöjä	Yhteistyö infrapalveluiden kanssa suunnittelun eri vaiheissa.	Työpalaverit toteutuneet suunnitellusti.
Ekologinen KESTÄVYYS	3.1.1. Kaavoituksessa ja rakentamistapa-ohjeissa huomioidaan olemassa olevien rakennusten ja viheralueiden säilyminen hiilinieluinä	Hiilinielujen turvaaminen	Toteutunut osana kaavaprosessia
Ekologinen KESTÄVYYS	3.2.2. Kaavoituksessa ja rakentamistapa-ohjeissa arvioidaan tuleeko niissä osoittaa määräyksiä vedensaannin turvaamiseen	Vedensaannin olosuhteiden turvaaminen	Toteutunut osana kaavaprosessia
Ekologinen KESTÄVYYS	3.3.3. Kaavoituksessa osoitetaan kaikkien kuntalaisten läheltä viheralueiksi sellaisia alueita, joilla on / joille voi syntyä monipuoleisia luontokohteita, sekä huom..	Lähihiheralueiden turvaaminen	Toteutunut osana kaavaprosessia
Ekologinen KESTÄVYYS	3.4.1. Hulevesien hallinta huomioidaan kaavoissa	Hulevesien suunnitelmallinen huomioiminen kaavoituksessa	Toteutunut osana kaavaprosessia
Ekologinen KESTÄVYYS	3.4.2. Suunnittelu tehdään yhteistyössä vesihuoltoliikelaitoksen kanssa	Yhteistyö kaavahankkeissa vesihuollon kanssa	Toteutunut osana kaavaprosessia
Ekologinen KESTÄVYYS	3.4.2. Suunnittelu tehdään yhteistyössä vesihuoltoliikelaitoksen kanssa	Käyty kaavojen kaikissa vaiheissa tarvittavat neuvottelut vesihuollon kanssa.	Toteutuu kaavaa valmistellessa.

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne
Ekologinen KESTÄVYYS	3.4.2. Suunnittelu tehdään yhteistyössä vesihuoltoliikelaitoksen kanssa	Kommentoidaan vesihuoltoliikelaitoksen suunnitelmat, silloin kuin pyynnöt suunnitelmien arvioinnista esitetään.	Toteutunut sähköpostitse viesteinä.
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	5.8.3. Kaavamääräyksissä huomioidaan hyvän asumisen periaatteet	Kaavamääräyksissä huomioidaan hyvän asumisen periaatteet	Kuulunut osaksi normaalia kaavaprosessia
Sosiaalinen ja kulttuurinen KESTÄVYYS	6.5.1. Forssan omaleimainen rakentamisen historia huomioidaan kaavoituksessa	Forssan omaleimainen rakentamisen historia huomioidaan kaavoituksessa	Kuulunut osana normaaliin kaavaprosessiin
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.11.7 Esimieskoulutus	Esimieskoulutus	Järjestettyyn esimieskoulutukseen on osallistuttu
Taloudellinen KESTÄVYYS	7.3.8. Maankäytön talousarvion toteuttaminen	Talousavio toteutuu (toimintakate)	Edennyt suunnitellusti

2.15.2 Investointien toteutuminen

Hankeryhmä/hanke	Toimielin	Kokonaiskustannusarvio	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020	Tilinpäätös 2020	Poikkeama	Perustelut poikkeamalle (menomäärärahojen ylitys/tuloarvion alitus)
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET									
AINEETTOMAT OIKEUDET									
Atk-ohjelmat ja muut pitkävaik. menot (s)	kh								
Menot				50 000,00	0,00	50 000,00	38 105,45	11 894,55	
Tulot				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto				-50 000,00	0,00	-50 000,00	-38 105,45	11 894,55	
AINEETTOMAT OIKEUDET YHTEENSÄ									
Menot				50 000,00	0,00	50 000,00	38 105,45	11 894,55	
Tulot				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto				-50 000,00	0,00	-50 000,00	-38 105,45	-11 894,55	
AINEELLISET HYÖDYKKEET									
MAA- JA VESIALUEET (s)	kh								
Menot				60 000,00	0,00	60 000,00	137 347,22	-77 347,22	Menot ylittäneet tulot. Vaihtelua vuosittain. Edellisvuonna toisin päin.
Tulot				60 000,00	0,00	60 000,00	104 365,74	44 365,74	
Netto				0,00	0,00	0,00	-32 981,48	-32 981,48	
Lisäksi tuloslaskelmaan kirjattu tonttien luovutusvoittoja 42.057,20 euroa ja luovutustappioita 14.689,34 euroa.									
MAA- JA VESIALUEET YHTEENSÄ									
Menot				60 000,00	0,00	60 000,00	137 347,22	-77 347,22	
Tulot				60 000,00	0,00	60 000,00	104 365,74	44 365,74	
Netto				0,00	0,00	0,00	-32 981,48	-32 981,48	
RAKENNUKSET									
Erittelemättömät pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset (s)	yla								
Menot				1 000 000,00	0,00	1 000 000,00	911 191,53	88 808,47	
Tulot			0,00	0,00	0,00	0,00	19 845,14	19 845,14	
Netto			0,00	-1 000 000,00	0,00	-1 000 000,00	-891 346,39	108 653,61	
Muut rakennusinvestoinnit (s)	yla								
Menot			0,00	300 000,00	0,00	300 000,00	0,00	300 000,00	Energiatehokkuusinvestointeja ei tehty v. 2020 Vesihelmessä ja jäähallissa.
Tulot			0,00	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	-30 000,00	
Netto		0,00	0,00	-270 000,00	0,00	-270 000,00	0,00	270 000,00	

Hankeryhmä/hanke	Toimielin	Kokonaiskustannusarvio	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020	Tilinpäätös 2020	Poikkeama	Perustelut poikkeamalle (menomäärärahojen ylitys/tuloarvion alitus)
Koulurakentaminen; Monikylä (s)	yla								
Menot			0,00	8 000 000,00	-6 400 000,00	1 600 000,00	1 460 518,05	139 481,95	
Tulot			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto			0,00	-8 000 000,00	6 400 000,00	-1 600 000,00	-1 460 518,05	139 481,95	
RAKENNUKSET YHTEENSÄ									
Menot				9 300 000,00	-6 400 000,00	2 900 000,00	2 371 709,58	528 290,42	
Tulot				30 000,00	0,00	30 000,00	19 845,14	-10 154,86	
Netto				-9 270 000,00	6 400 000,00	-2 870 000,00	-2 351 864,44	518 135,56	
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET									
Kunnallistekniikka (s)	yla								
Menot				2 310 000,00	370 000,00	2 680 000,00	2 268 218,31	411 781,69	Jokipenkereen kunnostus ei toteutunut v. 2020 aikana.
Tulot				0,00	0,00	0,00	5 894,88	5 894,88	
Netto				-2 310 000,00	-370 000,00	-2 680 000,00	-2 262 323,43	417 676,57	
KIINTEÄT RAK. JA LAITTEET YHTEENSÄ									
Menot				2 310 000,00	370 000,00	2 680 000,00	2 268 218,31	411 781,69	
Tulot				0,00	0,00	0,00	5 894,88	5 894,88	
Netto				-2 310 000,00	-370 000,00	-2 680 000,00	-2 262 323,43	417 676,57	
KONEET JA KALUSTO									
Keskushallinto (s)	kh								
Menot				10 000,00	0,00	10 000,00	7 038,00	2 962,00	
Tulot				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto				-10 000,00	0,00	-10 000,00	-7 038,00	2 962,00	
Sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimiala (s)	siila								
Menot				100 000,00	0,00	100 000,00	114 461,10	-14 461,10	Erikoisluokkatilojen päivittäminen säädösten mukaisesti kustannuksiltaan arvioitua suurempi. Turvajärjestelmien asennuskustannuksiin ei oltu varauduttu.
Tulot				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto				-100 000,00	0,00	-100 000,00	-114 461,10	-14 461,10	
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala (s)	yla								
Menot				200 000,00	0,00	200 000,00	176 445,00	23 555,00	
Tulot				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto				-200 000,00	0,00	-200 000,00	-176 445,00	23 555,00	
KONEET JA KALUSTO YHTEENSÄ									
Menot				310 000,00	0,00	310 000,00	297 944,10	12 055,90	
Tulot				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto				-310 000,00	0,00	-310 000,00	-297 944,10	12 055,90	

Hankeryhmä/hanke	Toimi- elin	Kokonais- kustannusarvio	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020	Tilinpäätös 2020	Poikkeama	Perustelut poikkeamalle (menomäärärahojen ylitys/tuloarvion alitus)
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET									
SIJOITUKSET									
OSAKKEET JA OSUUDET									
Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet									
kh									
Menot				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tulot				0,00	0,00	0,00	10,00	10,00	
Netto				0,00	0,00	0,00	10,00	-10,00	
Lisäksi tuloslaskelman rahoitusosaan kirjattu luovutusvoittoa 2.190 euroa.									
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ									
Menot				12 030 000,00	-6 030 000,00	6 000 000,00	5 113 324,66	886 675,34	
Tulot				90 000,00	0,00	90 000,00	130 115,76	40 115,76	
Netto				-11 940 000,00	6 030 000,00	-5 910 000,00	-4 983 208,90	926 791,10	

Investointiosan tulojen erittely:	Rahoitusosuudet	30 000,00	0,00	30 000,00	25 740,02	-4 259,98
	Myyntitulot	60 000,00	0,00	60 000,00	104 375,74	44 375,74
	Yhteensä	90 000,00	0,00	90 000,00	130 115,76	-40 115,76

Lisäksi tuloslaskelmaan kirjatut luovutusvoitot yhteensä 44 247,20 euroa
Lisäksi tuloslaskelmaan kirjatut luovutustappiot yhteensä 14 689,34 euroa

Sitovuustason mukaiset määrärahojen ylitykset ja tuloarvioiden alitukset on merkitty tummennuksella.
Kaupunginvaltuusto hyväksyy ylitykset ja alitukset tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

2.15.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

KAUPUNKI (kaupunki ilman liikelaitosta, sis+ulk)	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Toimintatulot	<u>21 426 625</u>	<u>-400 000</u>	<u>21 026 625</u>	<u>20 865 903</u>	<u>-160 722</u>
Myyntitulot	8 344 890	-310 000	8 034 890	7 520 987	-513 903
Maksutulot	1 168 925		1 168 925	1 332 423	163 498
Tuet ja avustukset	1 774 239		1 774 239	1 890 840	116 601
Muut toimintatulot	10 138 571	-90 000	10 048 571	10 121 653	73 082
Toimintamenot	<u>122 887 588</u>	<u>780 000</u>	<u>123 667 588</u>	<u>122 594 150</u>	<u>1 073 438</u>
Henkilöstömenot	<u>28 757 976</u>	<u>0</u>	<u>28 757 976</u>	<u>28 234 451</u>	<u>523 525</u>
Palkat ja palkkiot	22 125 706		22 125 706	21 637 741	487 965
Henkilösivukulut	<u>6 632 270</u>	<u>0</u>	<u>6 632 270</u>	<u>6 596 710</u>	<u>35 560</u>
Eläkekulut	5 850 410		5 850 410	5 786 524	63 886
Muut henkilösivukulut	781 860		781 860	810 186	-28 326
Palvelujen ostot	79 716 578	780 000	80 496 578	80 377 803	118 775
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 260 774		4 260 774	4 270 941	-10 167
Avustukset muille	1 782 300		1 782 300	2 029 604	-247 304
Avustukset liikelaitoksille	0		0		0
Muut toimintamenot	8 369 960		8 369 960	7 681 351	688 609
TOIMINTAKATE	-101 460 963	-1 180 000	-102 640 963	-101 728 248	912 715
Verotulot	62 190 000	-1 500 000	60 690 000	61 562 287	872 287
Valtionosuudet	43 747 000	4 000 000	47 747 000	48 333 080	586 080
Rahoitustulot ja -menot	<u>705 000</u>	<u>0</u>	<u>705 000</u>	<u>666 530</u>	<u>-38 470</u>
Korkotulot muilta			0	2 023	2 023
Korkotulot liikelaitoksilta	84 000		84 000	81 488	-2 512
Muut rahoitustulot muilta	5 500		5 500	26 687	21 187
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	1 000 000		1 000 000	1 000 000	0
Korkomenot	384 000		384 000	436 518	-52 518
Muut rahoitusmenot	500		500	7 151	-6 651
VUOSIKATE	5 181 037	1 320 000	6 501 037	8 833 649	2 332 612
Poistot ja arvonalentumiset	<u>4 702 515</u>	<u>0</u>	<u>4 702 515</u>	<u>5 871 461</u>	<u>-1 168 946</u>
Suunnitelman mukaiset poistot	4 702 515		4 702 515	4 491 378	211 137
Kertaluonteiset poistot	0		0	1 380 083	-1 380 083
SATUNNAISET ERÄT	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>664 272</u>	<u>664 272</u>
Satunnaiset kulut	0	0	0	-664 272	664 272
TILIKAUDEN TULOS	478 522	1 320 000	1 798 522	3 626 460	1 827 938
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	70 455	0	70 455	70 647	192
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	-3 000 000	-3 000 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	548 977	1 320 000	1 868 977	697 106	-1 171 871
Sitovat erät esitetty lihavoituna.					

Satunnaiset erät kaatopaikkavarauksen purkaminen

Verotulojen erittely	Alkuperäinen TA 2020	Talousarvio- muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Ero muu- tettuun
Kunnan tulovero	53 000 000	-1 000 000	52 000 000	52 862 774	862 774
Osuus yhteisöveron tuottoon	3 859 000	0	3 859 000	3 955 492	96 492
Kiinteistövero	5 331 000	-500 000	4 831 000	4 744 021	-86 979
Koiravero	0	0	0	0	0
Yhteensä	62 190 000	-1 500 000	60 690 000	61 562 287	872 287

Tuloveroprosentit	Tulovero- prosentti
Verovuosi 2008	19,50
Verovuosi 2009	19,50
Verovuosi 2010	19,50
Verovuosi 2011	19,50
Verovuosi 2012	19,50
Verovuosi 2013	20,00
Verovuosi 2014	20,00
Verovuosi 2015	20,00
Verovuosi 2016	20,00
Verovuosi 2017	20,50
Verovuosi 2018	20,50
Verovuosi 2019	20,50
Verovuosi 2020	20,50

Kiinteistöveroprosentit	Yleinen	Vakituisten asuinraken- nusten	Muiden asuinraken- nusten	Voimalai- tosten	Yleishyödylliset yhteisöt
Verovuosi 2008	0,70	0,30	0,80	2,50	0,35
Verovuosi 2009	0,70	0,30	0,80	2,50	0,35
Verovuosi 2010	0,80	0,40	0,90	2,85	0,00
Verovuosi 2011	0,80	0,40	0,90	2,85	0,00
Verovuosi 2012	0,80	0,40	0,90	2,85	0,00
Verovuosi 2013	0,80	0,40	0,90	2,85	0,00
Verovuosi 2014	1,00	0,41	1,01	2,85	0,00
Verovuosi 2015	1,00	0,41	1,01	2,85	0,00
Verovuosi 2016	1,40	0,41	1,41	3,10	0,00
Verovuosi 2017	1,40	0,41	1,41	3,10	0,00
Verovuosi 2018	1,40	0,41	1,41	3,10	0,00
Verovuosi 2019	1,40	0,41	1,41	3,10	0,00
Verovuosi 2020	1,40	0,41	1,41	3,10	0,00

Valtionosuuksien erittely	Alkuperäinen TA 2020	Talousarvio- muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Ero muu- tettuun
Käyttötalouden valtionosuudet					
peruspalvelujen valtionosuus	33 973 000	4 000 000	37 973 000	29 985 721	-7 987 279
verotuloihin perustuva valt.os.	9 004 000	0	9 004 000	8 988 613	-15 387
opetus- ja kultt toimen muut valt.os.	770 000	0	770 000	871 984	101 984
verotulomenetysten korvaus	0	0	0	8 486 762	8 486 762
Yhteensä	43 747 000	4 000 000	47 747 000	48 333 080	586 080

2.15.4 Rahoitusosan toteutuminen

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
(kaupunki ilman liikelaitoksia)					
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 181 037	1 320 000	6 501 037	8 833 649	-2 332 612
Satunnaiset erät, netto	0		0	664 272	-664 272
Tulorahoituksen korjauserät	-125 040		-125 040	-1 085 058	960 018
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-12 030 000	6 030 000	-6 000 000	-5 113 325	-886 675
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 000		30 000	25 740	4 260
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	185 040		185 040	131 744	53 296
Toiminta ja investoinnit, netto	-6 758 963	7 350 000	591 037	3 457 021	-2 865 984
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennys muilta	122 500		122 500	122 500	0
<i>Antolainasaamisten vähennys liikelaitoksilta</i>	740 000		740 000	740 256	-256
Lainakannan muutokset, netto	6 360 000	-6 400 000	-40 000	-835 192	795 192
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	-6 400 000	3 600 000	10 000 000	-6 400 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 640 000		-3 640 000	-3 633 885	-6 115
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	-7 201 307	7 201 307
Vaikutus maksuvalmiuteen	550 000	0	550 000	1 801 140	-1 251 140

2.15.5 Liikelaitoksen tavoitteiden toteutuminen

Forssan vesihuoltoliikelaitos

Tilivelvollinen: Vesihuoltojohtaja

Konsernitavoitteet ja toteutuminen 2020:

Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 1.000.000 euroa:

Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta toteutui tavoitteen mukaan

Investoinnit enintään 700.000 euroa:

Investoinnit yhteensä 670.216 euroa

Aktiivinen kustannusten hallinta ja talouden seuranta ja ennakointi:

Taloutta seurattiin jokaisessa johtokunnan kokouksessa

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Tot. 31.12.	Tot. %
1. Toiminnalliset mittarit:					
- verkostoon pumpattu vesimäärä 1000 m ³	1 823	1 669	1 600	1 688	105,5
- laskutettu vesimäärä, 1000 m ³	1 390	1 327	1 330	1 388	104,4
- hukkavesi-%	23,8 %	20,5 %	17 %	17,8 %	104,7
2. Jätevedenpuhdistamon toiminta:					
- vesi, 1000 m ³	1 778	2 122	2 100	2 120	100,9
- laskutettu jätevesi, 1000 m ³ (laskennall.)	1 723	1 621	1 550	1 743	112,5
3. Talouden tunnusluvut:					
- ylijäämä ennen varauksia (tuhat euroa)	192	48	154	329	213,6
- käyttökate (tuhat euroa)	2 928	2 930	2 796	3 114	111,4
- käyttökate-%	48,3 %	46,6 %	44,7 %	46,1 %	103,1
- oman pääoman tuottoaste	1,6 %	0,6 %	1,3 %	2,7 %	207,7
- omavaraisuusaste	52,4 %	49,4 %	54,7 %	53,6 %	98,0
- suhteellinen velkaantuneisuus	179,4 %	195,5 %	158,5 %	157,3 %	99,2

2.15.6 Konsernitavoitteiden toteutuminen

Loimijoen Kuntapalvelut Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

Yhtiö tuottaa laskenta- ja palkkapalveluita sekä ateria- ja puhtauspalveluita omistaja-asiakkailleen. Osakeyhtiön omistavat Forssan kaupunki (58,8 %) ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (40 %) Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä (0,4 %), Humppilan kunta (0,4 %) ja Someron kaupunki (0,4 %).

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
Varautuminen tulevaisuuden haasteisiin yhdessä omistajien kanssa. Uusi toimintamalli ja mahdolliset uudet kumppanit	Uuden keskuskeittiön uudet mahdollisuudet tukevat varautumista tulevaisuuteen. Someron kaupunki on tullut omistajakseksemme ja asiakkaaksemme 1.8.2020 alkaen.
Keskuskeittiön valmistuminen	Keskuskeittiö valmistui suunnitelman mukaisesti.
Palveluprosessien tehostaminen ja kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa	Koronapandemia on tuonut muutoksia toimintaamme, joista sovittu asiakkaiden kanssa.
Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen	Koko henkilöstömme sai työterveydeltä muutostuki-koulutusta toimintamuutoksiin kaikille tiimeille. LHKK on järjestänyt koulutuksia uusiin tehtäviin siirtyville henkilöille. Työterveyden muutostuki keskuskeittiöhenkilöille. Liikunta- ja muut henkilöstöedut.

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Tot. 31.12.	Tot. %
1. Talous					
- liikevaihto (milj. euroa)	7,9	7,8	7,8	7,6	97,4
- kalustoinvestoinnit (milj. euroa)	0,1	0,0	0,9	0,0	0,0
- pitkäaikaiset lainat (milj. euroa)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- tilikauden voitto (milj. euroa)	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,0
2. Toiminta					
Ateriapalveluiden tunnusluvut					
tarjottuja lounaita, t kpl/v	643	667	697	573	82,2
toimituskohteita	42	44	45	44	97,8
Puhtauspalvelun tunnusluku (teho m ²)	250	245	240	235	97,9
palkkalaskelmia 1 000 kpl/v	45	45	45	48	106,7
ostolaskuja 1 000 kpl/v	58	61	57	60	105,3
kirjanpitositteita 1 000 kpl/v	220	218	220	206	93,6
myyntireskontratositteita 1 000 kpl/v	161	158	160	147	91,9
3. Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	120	118	120	126	105,0
- osa-aikaiset	27	25	25	25	100,0
Määrä vuoden lopussa	147	143	145	151	104,1
4. Toimitilat m²					
- toimistotilat	400	400	400	400	100,0
- keittiöt	2 183	2 183	2 183	2 183	100,0
- siivousala	97 146	97 750	97 750	97 750	100,0

Forssa-asunnot Oy

Tiilivollinen: Toimitusjohtaja

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

Osana yhtiön strategiaa valmistuu pitkän aikavälin suunnitelma yhtiön talouden ja toiminnan tervehdyttämistoimenpiteiksi. Toteutus alkaa heti ja etenee vaiheittain suunnitelman mukaisesti.	Suunnitelma on valmistunut. Sataman lisä-asuntoja on valmistunut 4 kpl ja huonokuntoisten kiinteistöjen purkuprojekti on aloitettu.
Käyttöasteen nostaminen lähemmäs 80 %	Käyttöaste on 79,3%
Vuokrasaatavien vähentäminen	Vuokrasaatavien perintää on tehostettu, saatavat pienentyneet noin 7.000 € edellisestä vuodesta.
Vuokrasopimuksien suhde (uudet/päättyneet) 1,00 tai parempi	Vuokrasopimuksien suhde on 0,93
Noin 40 huoneiston saneeraus vuokramarkkinoille. Kiinteistöjen jalostamis/purkamissuunnitelman tekeminen osana tervehdyttämissuunnitelmaa	Huoneistoja saneerattiin 42 kpl.

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Tot 31.12.	Tot %
- käyttökate %	14,66 %	2,50 %	9,70 %	17,40 %	179,4
- rahoitustulos %	7,70 %	-3,28 %	4,80 %	11,70 %	243,8
- omavaraisuusaste	18,00 %	15,60 %	17,50 %	15,00 %	85,7
- velkaantumisaste %	79,60 %	355,00 %	82,50 %	84,20 %	102,1
- lainojen hoitokate	0,7	0,3	1	0,3	30,0
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	4	4	3	4	133,3
- osa-aikaiset	1	0	0	0	0,0
Määrä vuoden lopussa	5	4	3	4	133,3
Lainamäärä (1 000 euroa)	10 239	10 213	10 241	10 487	102,4
- ei huomioitu mahdollisia uusinvest.					
Tilat m2					
- vuokrattavat asunnot	30 236	30 236	30 236	30 236	100,0
- Isoniityntie 51	1 637	1 637	1 637	1 637	100,0
- Ryttyntie 5 (asuntola)	2 750	2 750	2 750	2 750	100,0
- As Oy Hakaniitty (osaomistus)	90	90	90		0,0
Tilat yhteensä	34 713	34 173	34 713	34 623	99,7

Forssan Yrityskehitys Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

Konsernitavoite/Tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>Forssan Yrityskehitys Oy parantaa ja tukee aktiivisesti yritysten toimintaedellytyksiä, kannattavuutta ja kasvua sekä lisää seudullista elinvoimaa.</p> <p>Mittarit (tunnusluvut), joita seurataan ovat samat kuin yhtiön omat strategiamittarit:</p> <ul style="list-style-type: none">- yksittäisten kohtaamisten määrä- asiakaspalaute (jokaisen kohtaamisen jälkeen kysely)- järjestettyjen tilaisuuksien määrä ja osallistujat- työtyytyväisyys- viestintänäkyvyys <p>Vuokrattavien tilojen hyvä käyttöaste: käyttöaste tavoite vähintään 98 %</p> <p>Vuokrasaatavien ja luottotappioiden minimointi: enintään 0,5 % vuokrien liikevaihdosta</p> <p>Pitkän aikavälin investointisuunnitelma ja rahoituksen riittävyys</p> <p>Lainanhoitokyvystä huolehtiminen. Lainojen hoitokate yli 1</p> <p>Lainsalkun tarkastelu ja mahdolliset järjestelyt</p>	<p>Fyk on vuonna 2020 tuottanut seudun yrityspalvelut. Hoitanut seudun yksinyrittäjätukien koordinoinnin ja taustatyöt. Koronan tilanteeseen suunnattuja kehittämistukia, kustannustukia ja muita hanketoimia Fykissä on tehty koko seudulle. Matkailun siirtoa Fykille 2021 alusta valmisteltiin 2020. Yhtiö on tehnyt merkittäviä toimia oman kassavirran parantamiseksi ja aktiivisesti selvittänyt ja järjestellyt yhtiön rahoituksia.</p> <p>Riskiarviointi on osa ennakointia.</p> <p>Asiakastapaamisia 717 kpl. Tilaisuuksia 37 kpl, joista osa yhteistilaisuuksia sidosryhmien kanssa. Korona-aikana tilaisuuksia on viety paljon verkkoon, niistä ei osallistujamäärää ole voitu varmistaa.</p> <p>Työtyytyväisyys/työpaikkaselvitys tehdään 2021. Asiakastytyväisyysprosessia uudistetaan. Heikko vastausprosentti jälkikäteiseen kyselyyn on ongelma.</p> <p>Yhtiön kaikki vuokrattavat tilat ovat täynnä tällä hetkellä. Käyttöasteen voidaan sanoa olevan 100 %.</p> <p>Luottotappioksi vuonna 2020 on kirjattu 219.692,73 euroa.</p> <p>Yhtiö teetti omistamiinsa kiinteistöihin PTS-selvityksen korjausvelan määrästä ja toimista omistuskannan hoitamiseksi.</p> <p>Yhtiö teetti rahoitus selvityksen Operandi Oy:n toimesta.</p>
---	---

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Tot. 31.12.	Tot. %
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
- henkilöstö	7	7	7	7	100,0
- lainojen hoitokate	0,25	0,4	1,00	0,89	89,0
- asiakastytyväisyys (asteikko 1-4)	4 ei tehty		3,5	ei tehty	0,0
Lainamäärä (1.000 euroa)	14,3	13,0	15,0	12,0	80,0
- uusinvestoinnit (sis. lainamäärän)	0	0	800	0	0,0
Forssan kaupungin takaukset (1.000 €)	14,1	12,8	15,0	12,0	80,0
- uusinvestoinnit (sis. takauksiin)	0	0	800	0	0,0

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Tilivelvollinen: Kuntayhtymän johtaja

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>Oppimis- ja kasvunäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none">- Henkilöstön koulutus- ta benchmarkuspäivät opetus- ja ohjaushenkilöstön osalta keskimäärin 3pv/v ja muun henkilöstön osalta 2 pv/v- Työelämässä työskentelypäivät opetus- ja ohjaushenk. 5pv/v <p>- KV-työelämäympäristössä päiviä konsernitasolla 50 pv</p> <p>- Digiosaaminen:tavoitetasojen kartoitus ja määrittäminen vuoden 2020 aikana</p> <p>- 90% opetushenkilöstöstä on pedagoginen pätevyys</p> <p>- Henkilöstön tyytyväisyysmittaus 1 krt/v, vastausten keskiarvo (yleisarvosana) asteikolla 1-5 vähint. 3,8</p> <p>Sisäisten prosessien näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none">- Laatu, turvallisuus ja ympäristöjohtaminen koottuna yhteen toimintajärjestelmään- Ydinprosessit kuvattuna IMS-järjestelmään- Kestävän kehityksen auditointi tai päivitys kerran vuodessa- Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto aloitetaan v. 2020 aikana <p>Asiakasnäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none">- Opiskelijapalautteen vastausten keskiarvo vähintään 3,8 (vastausprosentti vähintään 80%)- Työelämäpalautte, vastausten keskiarvo vähintään 3,8- Väyläopintoihin osallistuu vähintään 15 opiskelijaa <p>- Taitajakisoihin osallistuu vähintään 8 opiskelijaa</p> <p>- Kansainvälisille jaksoille osallistuu vähintään 20 opiskelijaa</p> <p>Taloudellinen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none">- Tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä 100%- Työllistyminen: 75% valmistuvista opiskelijoista työllistyy heti- Siirtyminen korkea-asteelle: 5% valmistuvista pt opiskelijoista pääsee jatko-opintoihin korkea-asteelle <p>- Läpäisyaste vähintään 70%</p> <p>- Negatiivinen keskeyttäminen enintään 3% vuodessa</p> <p>- NY yrittäjien määrä, osuuskuntaan osallistuneiden opiskelijoiden määrä 20</p> <p>- Tulosaluekohtaisten toimintakatteiden noudattaminen</p> <p>- Poistot tulee kattaa toimintakatteella ja investointivarausten purkamisella</p>	<ul style="list-style-type: none">- toteutui, opetushenk. 3,6 pvä/hlö, muu henkilöstö 3,2 pvä/hlö- päiviä kertyi alkuvuonna ennen pandemian käynnistymistä 11 henk. osalta 49, vuositason -ei toteutunut koronan vuoksi, 1 opettaja 6 opiskelijaa- ei toteutunut tavoitetasojen osalta, kartoitus siirtyi vuodelle 2021. Koronan vuoksi henkilöstön digiosaaminen vahvistui huomattavasti tavoitetta enemmän- toteutui, 92 %- v. 2020 lopussa toteutettiin KEVA:n työhyvinvointikysely, vastausten ka 3,75- toteutui- toteutui- itsearviointi toteutui 2020, auditointi 01-2021- toteutui- 4,1- 4,0- ei toteutunut, 6 opiskelijaa osallistui väyläopintoihin- toteutui, taitajakisoihin osallistui 12 opiskelijaa- ei toteutunut koronan vuoksi- toteutuma oli 96 % (1183/1228)- ei toteutunut, 62 % työllistyi- toteutui, 7 % pääsee jatko-opintoihin- ei toteutunut, läpäisyaste 57 %- ei toteutunut, 4,09 % (yhteishaussa tulleet)- toteutui, NY yrittäjiä 11 ja osuuskuntaan osallistuneita 11 henkilöä- toiminnan kustannukset katettiin toimintakatteella Toimintakatejäämä oli yhteensä 1.620.086,76 e- käyttöomaisuuden vuotuiset poistot rahoitettiin toimintakatteella ja investointivarausten purkamisella
---	--

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Tot. 31.12.	Tot. %
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
Nuoriso- ja aikuiskoulutus					
- opiskelijamäärä vos-peruskoulutus	946			989	0
- opiskelijamäärä lisäkoulutus	216			236	0
- opiskelijavuosi		1119,0	1 228,0	1 183	96,3
Laatu ja vaikuttavuus					
- opiskelijapalaute (asteikolla 1-5)	3,8	4,1	3,8	4,1	107,9
Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Tot. 31.12.	Tot. %
Kuntayhtymä					
- vuosikate poistoista %	112,5	135,3	94,4	182,7	193,5
- oman pääoman tuottoaste %					
- velkaantumisaste %	18,6	17,2	16,0	13,7	85,6
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	135	130		138	0,0
- osa-aikaiset	11	7		12	0,0
Määrä vuoden lopussa	146	137	130	150	115,4
Tilat kuntayhtymä m ²	26 319	26 319	26 319	26 319	100,0
Tilat osakeyhtiö m ²	3 818	0	3 818	0	0,0

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä

Tilivelvollinen: Yhtymäjohtaja

Konsernitavoite/Tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>Palvelut voidaan mahdollisimman hyvin tuottaa lähipalveluina</p> <p>Tuottavuusohjelma kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi ja kustannusten nousun hillitsemiseksi on hyväksytty ja tuottavuusohjelman mukaiset projektit on käynnistetty</p> <p>Asiakkaat ovat tyytyväisiä saamiinsa palveluihin ja ne pystytään tarjoamaan lakisääteisessä määräjassa.</p>	<p>Palvelut on toteutettu lähipalveluina lainsäädännön rajoissa.</p> <p>Yhtymähallitus hyväksyi talouden tasapainottamistoimenpiteitä 27.4.2020 ja päätti samalla jatkaa tuottavuusohjelmaa.</p> <p>Tehtyjen asiakastyytyväisyyskyselyjen ja saatujen asiakaspalautteiden perusteella asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä saamiinsa palveluihin. Palvelut on pystytty tuottamaan lakisääteisessä määräjassa.</p>
---	--

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Tot. 31.12.	Tot. %
- vuosikate poistoista %	56,47	108,53	50,00	75,28	150,6
Henkilöstö vuoden lopussa					
- kokoaikaiset	1 064	1 015	985	995	101,0
- osa-aikaiset	166	154	176	160	90,9
Määrä vuoden lopussa	1 230	1 169	1 161	1 155	99,5
Tilat m ²	65 124	65 124	64 805	60 839	93,9

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

FORSSAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA (kaupunki liikelaitoksineen)

1.1.-31.12.2020**1.1.-31.12.2019**

TOIMINTATUOTOT	<u>18 363 263,28</u>	<u>18 319 177,34</u>
Myyntituotot	11 447 901,55	11 447 099,26
Maksutuotot	1 274 516,75	1 241 331,23
Tuet ja avustukset	1 820 547,45	1 681 008,08
Muut toimintatuotot	3 820 297,53	3 949 738,77
TOIMINTAKULUT	<u>-116 977 048,14</u>	<u>-114 152 842,66</u>
Henkilöstökulut	<u>-29 500 632,35</u>	<u>-29 784 187,75</u>
Palkat ja palkkiot	-22 622 486,41	-22 909 061,72
Henkilösivukulut	<u>-6 878 145,94</u>	<u>-6 875 126,03</u>
Eläkekulut	-6 031 260,10	-6 103 835,41
Muut henkilösivukulut	-846 885,84	-771 290,62
Palvelujen ostot	-78 557 841,47	-75 781 458,55
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 123 652,76	-4 959 041,37
Avustukset	-1 905 133,98	-1 711 358,97
Muut toimintakulut	-1 889 787,58	-1 916 796,02
TOIMINTAKATE	-98 613 784,86	-95 833 665,32
VEROTULOT	61 562 286,83	60 705 942,69
VALTIONOSUUDET	48 333 080,00	40 831 690,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	<u>-407 471,86</u>	<u>-183 954,20</u>
Korkotuotot	2 023,24	59 835,82
Muut rahoitustuotot	34 226,03	93 590,32
Korkokulut	-436 518,05	-303 602,88
Muut rahoituskulut	-7 203,08	-33 777,46
VUOSIKATE	10 874 110,11	5 520 013,17
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	<u>-7 583 400,14</u>	<u>-6 058 335,19</u>
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 203 317,36	-6 058 335,19
Kertaluonteiset poistot	-1 380 082,78	0,00
SATUNNAISET ERÄT	<u>664 271,66</u>	<u>-24 326,92</u>
Satunnaiset tuotot	0,00	100 193,73
Satunnaiset kulut	664 271,66	-124 520,65
TILIKAUDEN TULOS	3 954 981,63	-562 648,94
POISTOERON LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	88 099,59	93 555,54
VARAUSTEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	-3 000 000,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 043 081,22	-469 093,40

3.2 Rahoituslaskelma

FORSSAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

(kaupunki liikelaitoksineen)

1.1.-31.12.2020

1.1.-31.12.2019

Toiminnan rahavirta	<u>10 453 323,73</u>	<u>3 972 036,92</u>
Vuosikate	10 874 110,11	5 520 013,17
Satunnaiset erät, netto	664 271,66	-24 326,92
Tulorahoituksen korjaukset	-1 085 058,04	-1 523 649,33
Investointien rahavirta	<u>-5 557 597,61</u>	<u>-5 825 733,15</u>
Investointimenot	-5 723 713,43	-6 173 494,67
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 372,22	164 285,47
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	131 743,60	183 476,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 895 726,12	-1 853 696,23
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	<u>122 500,00</u>	<u>122 500,00</u>
Antolainasaamisten vähennykset	122 500,00	122 500,00
Lainakannan muutokset	<u>-835 191,69</u>	<u>8 707 233,85</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000,00	10 152 346,45
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 633 884,80	-13 513 331,21
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 201 306,89	12 068 218,61
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>1 445 501,04</u>	<u>-1 929 753,68</u>
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	23 195,86	51 768,30
Vaihto-omaisuuden muutos	-33 531,16	-38 582,77
Saamisten muutos	672 785,16	-1 498 998,63
Korottomien velkojen muutos	783 051,18	-443 940,58
Rahoituksen rahavirta	732 809,35	6 899 980,17
Rahavarojen muutos	5 628 535,47	5 046 283,94
Rahavarat 31.12.	28 377 328,74	22 748 793,27
Rahavarat 1.1.	22 748 793,27	17 702 509,33
Rahavarojen muutos	5 628 535,47	5 046 283,94

3.3 Tase

FORSSAN KAUPUNGIN TASE 31.12.

(kaupunki liikelaitoksineen)

VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	112 839 300,37	114 960 235,04
Aineettomat hyödykkeet	<u>150 960,32</u>	<u>24 811,60</u>
Aineettomat oikeudet	150 957,82	16 483,78
Muut pitkävaikutteiset menot	2,50	8 327,82
Aineelliset hyödykkeet	<u>78 899 996,79</u>	<u>81 024 570,18</u>
Maa- ja vesialueet	14 108 551,27	14 020 569,79
Rakennukset	32 781 182,76	36 253 019,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 555 215,55	28 373 531,19
Koneet ja kalusto	1 264 253,64	1 310 574,07
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 190 793,57	1 066 875,89
Sijoitukset	<u>33 788 343,26</u>	<u>33 910 853,26</u>
Osakkeet ja osuudet	33 323 485,86	33 323 495,86
Muut lainasaamiset	394 291,69	516 791,69
Muut saamiset	70 565,71	70 565,71
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	<u>10 751,48</u>	<u>28 701,74</u>
Valtion toimeksiannot	0,00	17 950,26
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	10 751,48	10 751,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT	<u>35 534 757,15</u>	<u>30 545 475,68</u>
Vaihto-omaisuus	<u>373 183,64</u>	<u>339 652,48</u>
Aineet ja tarvikkeet	373 183,64	339 652,48
Saamiset	<u>6 784 244,77</u>	<u>7 457 029,93</u>
Pitkäaikaiset saamiset	<u>117 167,05</u>	<u>117 167,05</u>
Lainasaamiset	109 167,05	109 167,05
Muut saamiset	8 000,00	8 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	<u>6 667 077,72</u>	<u>7 339 862,88</u>
Myyntisaamiset	1 668 192,03	2 301 699,59
Lainasaamiset	2 958 032,79	3 325 392,13
Muut saamiset	274 813,37	47 970,77
Siirtosaamiset	1 766 039,53	1 664 800,39
Rahoitusarvopaperit	<u>168 354,07</u>	<u>168 354,07</u>
Osakkeet ja osuudet	168 354,07	168 354,07
Rahat ja pankkisaamiset	28 208 974,67	22 580 439,20
	<u>148 384 809,00</u>	<u>145 534 412,46</u>

VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	<u>74 714 509,37</u>	<u>73 671 428,15</u>
Peruspääoma	65 532 097,36	65 532 097,36
Edellisten tilikausien ylijäämä	8 139 330,79	8 608 424,19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 043 081,22	-469 093,40
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	<u>11 258 514,41</u>	<u>8 346 614,00</u>
Poistoero	1 758 514,41	1 846 614,00
Vapaaehtoiset varaukset	9 500 000,00	6 500 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	<u>0,00</u>	<u>1 057 690,18</u>
Muut pakolliset varaukset	0,00	1 057 690,18
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	<u>264 360,40</u>	<u>259 114,80</u>
Valtion toimeksiannot	0,00	17 950,26
Lahjoitusrahastojen pääomat	256 090,12	231 790,12
Muut toimeksiantojen pääomat	8 270,28	9 374,42
VIERAS PÄÄOMA	<u>62 147 424,82</u>	<u>62 199 565,33</u>
Pitkäaikainen	<u>27 175 940,94</u>	<u>20 811 848,74</u>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 173 987,02	20 809 894,82
Muut velat	1 953,92	1 953,92
Lyhytaikainen	<u>34 971 483,88</u>	<u>41 387 716,59</u>
Joukkovelkakirjalainat	0,00	8 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 635 907,80	3 633 884,80
Lainat julkisyhteisöiltä	19 825 821,70	19 040 596,86
Lainat muilta luotonantajilta	2 178 276,26	2 164 807,99
Saadut ennakot	14 216,44	17 429,49
Ostovelat	3 363 701,18	2 839 536,47
Muut velat	699 476,99	668 284,25
Siirtovelat	5 254 083,51	5 023 176,73
	<u>148 384 809,00</u>	<u>145 534 412,46</u>

3.4 Konsernilaskelmat

FORSSAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA

	2020	2019
Toimintatuotot	75 469 493,00	75 167 028,63
Toimintakulut	-174 682 534,31	-172 163 074,97
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-5,08	343,08
Toimintakate	-99 213 046,39	-96 995 703,26
Verotulot	61 170 603,35	60 260 607,62
Valtionosuudet	53 410 313,42	45 460 118,45
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-600 268,55</u>	<u>-421 789,23</u>
Korkotuotot	42 913,24	128 674,69
Muut rahoitustuotot	78 774,13	131 914,58
Korkokulut	-709 945,26	-642 355,53
Muut rahoituskulut	-12 010,66	-40 022,97
Vuosikate	14 767 601,83	8 303 233,58
Poistot ja arvonalentumiset	<u>-10 821 584,87</u>	<u>-9 408 540,11</u>
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 821 584,87	-9 408 540,11
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	3 946 016,96	-1 105 306,53
Tilinpäätössierrot	987,07	3 795,76
Tilikauden verot	-37 646,23	-10 709,34
Laskennalliset verot	0,00	199 649,22
Vähemmistöosuudet	12 559,28	-11 727,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 921 917,07	-924 298,02

FORSSAN KAUPUNGIN KONSERNIRAAHOITUSLASKELMA

	2020	2019
Toiminnan rahavirta	<u>13 742 169,24</u>	<u>6 738 700,91</u>
Vuosikate	14 767 601,83	8 303 233,58
Tilikauden verot	-37 646,23	-10 709,34
Tulorahoituksen korjaukset	-987 786,36	-1 553 823,33
Investointien rahavirta	<u>-9 622 169,26</u>	<u>-7 845 704,68</u>
Investointimenot	-9 940 292,06	-8 562 013,17
Rahoitusosuudet investointimenoihin	134 884,20	439 193,86
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	183 238,60	277 114,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 119 999,98	-1 107 003,77
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	<u>179 454,57</u>	<u>-36 721,90</u>
Antolainasaamisten lisäykset		-36 721,90
Antolainasaamisten vähennykset	179 454,57	
Lainakannan muutokset	<u>-1 288 575,58</u>	<u>804 502,95</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 051 348,29	10 152 346,45
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 876 458,33	-13 513 331,21
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 463 465,54	4 165 487,71
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>2 196 119,79</u>	<u>5 838 184,36</u>
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	191 075,17	177 401,28
Vaihto-omaisuuden muutos	-158 835,61	-43 198,60
Saamisten muutos	1 754 001,53	-780 086,14
Korottomien velkojen muutos	409 878,70	6 484 067,82
Rahoituksen rahavirta	1 086 998,78	6 605 965,41
Rahavarojen muutos	5 206 998,76	5 498 961,64
Rahavarat 31.12.	32 653 985,32	27 446 986,56
Rahavarat 1.1.	27 446 986,56	21 948 024,92
Rahavarojen muutos	5 206 998,76	5 498 961,64

FORSSAN KAUPUNGIN KONSERNITASE 31.12.

VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	144 977 439,84	146 483 761,14
Aineettomat hyödykkeet	<u>709 505,62</u>	<u>608 747,64</u>
Aineettomat oikeudet	675 918,24	559 650,05
Muut pitkävaikutteiset menot	33 587,38	49 097,59
Aineelliset hyödykkeet	<u>132 782 465,82</u>	<u>134 024 159,75</u>
Maa- ja vesialueet	18 712 162,83	18 579 701,49
Rakennukset	79 228 436,10	81 786 457,82
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 697 950,75	28 535 877,47
Koneet ja kalusto	2 665 237,12	2 878 050,16
Muut aineelliset hyödykkeet	25 506,87	34 312,14
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 453 172,15	2 209 760,67
Sijoitukset	<u>11 485 468,40</u>	<u>11 850 853,75</u>
Osakkuusyhteisöosuudet	164 344,68	164 156,06
Muut osakkeet ja osuudet	11 147 417,57	11 333 596,40
Muut lainasaamiset	88 829,56	268 284,13
Muut saamiset	84 876,59	84 817,16
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	137 323,55	65 777,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT	44 015 398,65	40 403 565,81
Vaihto-omaisuus	1 032 231,38	873 395,77
Aineet ja tarvikkeet		
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet/Tavarat		
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
Saamiset	<u>10 329 181,95</u>	<u>12 083 183,48</u>
Pitkäaikaiset saamiset	1 799 808,57	4 272 207,67
Lyhytaikaiset saamiset	8 529 373,38	7 810 975,81
Rahoitusarvopaperit	171 860,29	171 860,29
Rahat ja pankkisaamiset	32 482 125,03	27 275 126,27
	<u>189 130 162,04</u>	<u>186 953 104,63</u>

VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	94 481 897,71	90 633 791,68
Peruspääoma	65 532 097,36	65 532 097,36
Arvonkorotusrahasto	151 512,74	151 512,74
Muut omat rahastot	2 125 733,67	2 199 544,72
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	22 750 636,87	23 674 934,89
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 921 917,07	-924 298,02
VÄHEMMISTÖOSUUDET	106 644,38	116 750,76
PAKOLLISET VARAUKSET	339 410,58	1 374 276,98
Muut pakolliset varaukset	339 410,58	1 374 276,98
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 223 172,12	960 551,08
VIERAS PÄÄOMA	92 979 037,25	93 867 734,13
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	51 999 779,70	46 512 161,71
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	726 699,15	1 385 374,76
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15 667 279,96	22 453 473,53
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	24 585 278,44	23 516 724,13
	<u>189 130 162,04</u>	<u>186 953 104,63</u>

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (liitetieto 11).

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai keskihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimuksia on voimassa 15.1.2040 saakka.

4.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Selvitys tase-erässä Muut pitkävaikutteiset menot käsittelystä yhdistymistappiosta

Ei liitetietoa

Valuuttamääräiset erät

Ei liitetietoa

4.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuusien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty uuden konserniyleisohjeen mukaisesti ja se vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Kuntayhtymäosuusien hankintameno on eliminoitu tilikauden päättyessä peruspääomaosuutta vastaan.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

5. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6 Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Konsernihallinto	265 037,17	372 089,45		
Keskushallinto			364 977,12	476 946,45
Kasvatus- ja vapaa-aikapalvelut	5 938 128,15	5 871 650,26	4 886 286,66	5 503 939,86
Sosiaali- ja terveyspalvelut	53 879 805,96	53 918 648,03	2 109 270,06	1 876 757,96
Tekniset ja ympäristöpalvelut	9 220 858,22	8 612 235,53	11 002 729,44	10 461 533,07
Muut palvelut	6 165 663,50	6 392 405,36		
Toimintatuotot yhteensä	75 469 493,00	75 167 028,63	18 363 263,28	18 319 177,34
7 Verotulojen erittely			2020	2019
Kunnan tulovero			52 862 773,84	51 721 788,78
Osuus yhteisöveron tuotosta			3 955 492,00	3 678 880,98
Kiinteistövero			4 744 020,99	5 305 272,93
Verotulot yhteensä			61 562 286,83	60 705 942,69
8 Valtionosuusien erittely			2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			38 974 334,00	39 414 830,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus			8 988 613,00	8 528 616,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet			871 984,00	674 468,00
Verotulomenetysten korvaus			8 486 762,00	742 392,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä			48 333 080,00	40 831 690,00
9 Palvelujen ostojen erittely			2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot			66 431 053,52	63 020 502,42
Muiden palvelujen ostot			12 126 787,95	12 760 956,13
Palvelujen ostot yhteensä			78 557 841,47	75 781 458,55

11 *Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista*

Poistosuunnitelma hyödykeryhmittäin 1.1.2013 lukien, kv 10.12.2012, kh 17.12.2012

Poisto- menetelmä	Perusteet(kv hyv poistoaika/%	Poistoaika/ poistoprosentti
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Kehittämismenot	Tasapoisto	2-5 vuotta 3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5-20 vuotta 5-20 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2-5 vuotta 3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	2-5 vuotta 3 vuotta
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
<u>Maa- ja vesialueet</u>	Ei poistoaikaa	
<u>Rakennukset ja rakennelmat</u>		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20-50 vuotta 20 vuotta
Monikylä rakennus	Tasapoisto	20-50 vuotta 30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta 20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 vuotta 30 vuotta
Talusrakennukset	Tasapoisto	10-20 vuotta 10 vuotta
Monikylä rakennus	Tasapoisto	20-50 vuotta 30 vuotta
<u>Kiinteät rakenteet ja laitteet</u>		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäänn.poisto	15 % - 20 % 15 %
Sillat, laiturit, uimalat	Menojäänn.poisto	10 % - 25 % 15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäänn.poisto	10 % - 20 % 15 %
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	Menojäänn.poisto	15 % - 20 % 15 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	10-15 vuotta 10 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Tasapoisto	10-20 vuotta 10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10-15 vuotta 10 vuotta
<u>Koneet ja kalusto</u>		
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4-7 vuotta 5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10-15 vuotta 10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5-10 vuotta 5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3-5 vuotta 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 vuotta 5 vuotta
<u>Muut aineelliset hyödykkeet</u>		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto
Lisäksi		
Forssan Vesihuoltoliikelaitoksessa		
Muut pitkävaikutteiset menot, Perkiöntie 9	Tasapoisto	10 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäänn.poisto	7 % - 10 % 8 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäänn.poisto	7 % - 10 % 8 %
Viemäriverkko	Menojäänn.poisto	7 % - 10 % 8 %
Vedenottamot	Tasapoisto	20 vuotta 20 vuotta
Jätevedenpuhdistamo	Tasapoisto	20 vuotta 20 vuotta

Pienhankintaraja on 10.000 euroa.

Rakennukset ja rakennelmat:

Poistoaika pääsääntöisesti alaraja eli 20 vuotta 1.1.2013 lukien.

Mikäli peruskorjaus on yli 20 % edellisen tilikauden lopun hankintamenojäännöksestä, koko rakennuksen

uusi poistoaika on 20 vuotta eli peruskorjaus jatkaa rakennuksen taloudellista pitoaikaa.

Poistojen laskenta tasapoistoilla aloitetaan hankinnan tai valmistumisen jälkeisestä seuraavan kuukauden alusta

Kaupunginhallitus hyväksyy erilliset hyödykekohtaiset poistosuunnitelmat, mikäli perusteltua esim. teknis-taloudellisilla perusteilla.

12 Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Kaupungin kaatopaikkojen jälkihoitovastuu 1.1.	921 509,40	2 536 928,64	921 509,40	2 536 928,64
Vähennykset tilikaudella	921 509,40	1 615 419,24	921 509,40	1 615 419,24
Kaatopaikkojen jälkihoitovastuu 31.12.	0,00	921 509,40	0,00	921 509,40
K-H Shp:n alijäämän kattamisvastuu 1.1.			136 180,78	25 331,00
Lisäykset tilikaudella				110 849,78
Vähennykset tilikaudella			136 180,78	
Alijäämän kattamisvastuu 31.12.	0,00	0,00	0,00	136 180,78
Kanta-Hämeen Sph:n kotikuntavaihtajien kustannusvastuu 1.1.	39 749,78	33 726,55		
Lisäykset tilikaudella	0,00	6 023,23		
Vähennykset tilikaudella	39 749,78	0,00		
Kotikuntavaihtajien kustannusvastuu 31.12.	0,00	39 749,78		

	Konserni	
	2020	2019
Kanta-Hämeen Shp:n potilasvahinkovastuu 1.1.	413 017,80	561 211,52
Vähennykset tilikaudella	73 607,22	148 193,72
Potilasvahinkovastuu 31.12.	339 410,58	413 017,80

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	42 057,20	40 394,90	42 057,20	40 360,43
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	626,34		
Muut luovutusvoitot	26 366,89	103 914,70		27 200,00
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	68 424,09	144 935,94	42 057,20	67 560,43
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	14 689,34	48 480,56	14 689,34	48 480,56
Rakennusten luovutustappiot	0,00	88 416,55		
Muut luovutustappiot	366,10	0,00		
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	15 055,44	136 897,11	14 689,34	48 480,56

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
14 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
Satunnaiset tuotot				
Matkun vesiosuuskunta, avaava tase				100 193,73
Satunnaiset tuotot yhteensä			0,00	100 193,73
Satunnaiset kulut				
Kaatopaikan maisemoinnin pakollisen varauksen tuloutus			-664 271,66	
Kojjärven jätevesiosuuskunta, avaava tase		124 520,65		124 520,65
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	124 520,65	-664 271,66	124 520,65

	Kaupunki	
	2020	2019
15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	13 111,69	28 742,02
Yhteensä	13 111,69	28 742,02

16 Erittely poistoeron muutoksista

Ei liitetietoa

6. Tasetta koskevat liitetiedot

6.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17 Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei liitetietoa

	Konserni	
	2020	2019
18 Arvonkorotukset		
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	151 512,74	151 512,74
Arvo 31.12.	151 512,74	151 512,74
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	151 512,74	151 512,74

19 ERITTELY PYSYVISTÄ VASTAAVISTA

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet									
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	16 483,78	8 327,82	24 811,60	14 020 569,79	36 253 019,24	28 373 531,19	1 310 574,07	1 066 875,89	81 024 570,18
Lisäykset tilikauden aikana	132 561,45	0,00	132 561,45	192 347,22	469 701,11	2 685 566,72	236 461,10	2 007 075,83	5 591 151,98
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	19 845,14	14 527,08	0,00	0,00	34 372,22
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	104 365,74	0,00	0,00	0,00	0,00	104 365,74
Siirrot erien välillä	19 173,97	0,00	19 173,97	0,00	164 599,60	699 384,58	0,00	883 158,15	-19 173,97
Tilikauden poisto	17 261,38	8 325,32	25 586,70	0,00	4 086 292,05	3 188 739,86	282 781,53	0,00	7 557 813,44
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	150 957,82	2,50	150 960,32	14 108 551,27	32 781 182,76	28 555 215,55	1 264 253,64	2 190 793,57	78 899 996,79
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	150 957,82	2,50	150 960,32	14 108 551,27	32 781 182,76	28 555 215,55	1 264 253,64	2 190 793,57	78 899 996,79
Olennaiset lisäpoistot									
Tölon koulu									
Kuhalan koulu									

Tilikauden aikana kirjatut
pienhankinnat

318 658,69 euroa

19 Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	311 342,13	256 342,13	182 807,82	127 807,82
Muut maa- ja vesialueet	18 400 820,70	18 268 359,36	13 925 743,45	13 892 761,97
Maa- ja vesialueet yhteensä	18 712 162,83	18 579 701,49	14 108 551,27	14 020 569,79

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset								
	Osakkeet ja osuudet				Muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 172 197,04	18 478 385,53	10 672 913,29	33 323 495,86	271 791,69	245 000,00	70 565,71	587 357,40
Lisäykset				0,00				0,00
Vähennykset	10,00			10,00		122 500,00		122 500,00
Siirrot erien välillä				0,00				0,00
Hankintameno 31.12.	4 172 187,04	18 478 385,53	10 672 913,29	33 323 485,86	271 791,69	122 500,00	70 565,71	464 857,40
Arvonlennukset				0,00				0,00
Arvonkorotukset				0,00				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 172 187,04	18 478 385,53	10 672 913,29	33 323 485,86	271 791,69	122 500,00	70 565,71	464 857,40

20-22 Omistukset muissa yhteisöissä

Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta	
20 Tytäryhteisöt						
Forssa-asunnot Oy	Forssa	100,00 %	100,00 %	300	11 639	-172
- As Oy Forssan Ystävydenpuisto (väillinen omistus ed. kautta)		100,00 %	100,00 %	-197	26	-22
Forssan Yrityskehitys Oy	Forssa	100,00 %	100,00 %	272	14 580	330
- Forssa Invest Oy (sulautunut ed. 1.11.2020 alkaen)		100,00 %	100,00 %	0	0	0
- Kiint.Oy Forssan Lastu (väillinen omistus ed. kautta)		60,60 %	60,60 %	-972	22	-282
- Kiint. Oy Forssan Kassinkatu (väillinen omistus Forssan Yrityskehitys Oy:n kautta)	Forssa	100,00 %	100,00 %	628	1	0
Loimijoen Kuntapalvelut Oy	Forssa	58,80 %	82,96 %	443	1 456	-66
Forssan kaupungin Vanhustenkotiyhdistys ry	Forssa	jäsen		2 254	357	4
21 Kuntayhtymät						
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä	Forssa	59,96 %		-954	11 075	-304
Hämeen liitto	Hämeenlinna	11,73 %		121	53	-1
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	Hämeenlinna	3,78 %		21	3 764	230
Lounais-Hämeen koulutus kuntayhtymä	Forssa	44,12 %		6 580	797	381
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	0,64 %		13	319	4
22 Osakkuusyhteisöt						
As. Oy Tölnrivi	Forssa	40,20 %	40,20 %	161	1	0

23 Saamisten erittely	Kaupunki	
	2020	2019
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	109 167,05	109 167,05
Yhteensä	109 167,05	109 167,05
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	93 661,72	74 510,38
Lainasaamiset	2 950 998,79	3 321 703,13
Muut saamiset	48,00	
Siirtosaamiset	18 200,54	
Yhteensä	3 062 909,05	3 396 213,51
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	235 994,15	151 865,77
Siirtosaamiset	10 024,76	36 598,11
Yhteensä	246 018,91	188 463,88

24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Erityisopetuksen loppumaksut muilta kunnilta	99 429,17	152 886,69	99 429,17	152 886,69
EU-tuet ja muut hankeavustukset	149 973,09	242 202,42	28 159,36	75 926,42
Henkilöstöön liittyvät saamiset	19 598,34	93 655,78	13 166,75	32 971,94
FSHKY, avotyön ja oppilashuollon palautus	0,00	23 497,40	0,00	32 597,40
Hämeen ELY-keskus, avustukset ja palkkatuet	266 167,61	293 017,03	233 294,19	293 017,03
Hämeenlinnan kaupunki, pelastustoimen palautus	87 136,85	26 627,42	87 136,85	26 627,42
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	297 271,15	304 712,52	113 500,00	120 000,00
Lukion loppumaksut muilta kunnilta	172 677,47	276 164,31	172 677,47	276 164,31
Sijoitettujen oppilaiden maksuosuudet muilta kunnilta	567 701,00	230 169,00	567 701,00	230 169,00
Valtiokonttori, sotainvalidit	0,00	82 917,56	0,00	0,00
Vesihuoltoilikelaitoksen arviolaskutus joulukuulta	364 505,29	326 081,98	364 505,29	326 081,98
Wahren-opiston ja musiikkikoulun loppumaksut kunnilta	13 616,23	21 522,57	13 616,23	21 522,57
Muut tulojäämät	229 513,61	228 467,80	72 853,22	76 835,63
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 267 589,81	2 301 922,48	1 766 039,53	1 664 800,39

6.1 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25 Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	65 532 097,36	65 532 097,36	65 532 097,36	65 532 097,36
Peruspääoma 31.12.	65 532 097,36	65 532 097,36	65 532 097,36	65 532 097,36
Arvonkorotusrahasto 1.1.	151 512,74	151 512,74	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	151 512,74	151 512,74	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	2 199 544,71	2 045 652,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	157 321,30	157 000,00		
Vähennykset tilikaudella	231 132,34	3 107,29		
Muut omat rahastot 31.12.	2 125 733,67	2 199 544,71	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	22 750 636,87	23 674 934,89	8 139 330,79	8 608 424,19
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	22 750 636,87	23 674 934,89	8 139 330,79	8 608 424,19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 921 917,07	-924 298,02	1 043 081,22	-469 093,40
Oma pääoma yhteensä	94 481 897,71	90 633 791,68	74 714 509,37	73 671 428,15

27 Pitkäaikaiset velat	Kaupunki	
	2020	2019
Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2026 tai sen jälkeen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 355 639,20	11 515 273,60
Pitkäaikaiset velat yhteensä	15 355 639,20	11 515 273,60

28 Joukkovelkakirjalainat	Kaupunki	
	2020	2019
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		8 000 000,00
- korko -0,24 %		
- erääntyy 19.3.2020 5 milj. euroa ja 27.3.2020 3 milj. euroa		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	0,00	8 000 000,00

29 Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Kaatopaikkojen jälkihoitovastuuvaraus	0,00	0,00	0,00	921 509,40
K-H Shp:n alijäämän kattamisvaraus			0,00	136 180,78
Kotikuntavaihtajien kustannusvastuu,ky	0,00	39 749,78		
Potilovahinkovakuutusmaksuvastuu, ky	339 410,58	413 017,80		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	339 410,58	452 767,58	0,00	1 057 690,18

30 Vieras pääoma	Kaupunki	
	2020	2019
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	65 636,85	81 788,44
Yhteensä	65 636,85	81 788,44

Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	763 345,07	71 993,92
Siirtovelat	310 730,00	413 117,40
Yhteensä	1 074 075,07	485 111,32

Vieras pääoma yhteensä	1 139 711,92	566 899,76
------------------------	--------------	------------

31 Sekkitililimiitti	Kaupunki	
	2020	2019
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	2 500 000,00	2 500 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	2 500 000,00	2 500 000,00

32 Muiden velkojen erittely	Kaupunki	
	2020	2019
Muut velat		
Muut velat	1 953,92	1 953,92
Muut velat yhteensä	1 953,92	1 953,92

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	928 569,69	642 642,04	794 085,04	388 649,44
Menojäämät				
FSHKY:n loppulasku	124 416,29	165 412,21	310 730,00	413 117,40
Korkojaksotukset	180 316,97	89 679,90	137 406,00	45 789,23
Laskennalliset verovelat	0,00	197 794,60	0,00	0,00
Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy	97 040,57	110 822,97	97 040,57	110 822,97
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	69 731,00	169 286,00	69 731,00	169 286,00
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	12 049 168,61	11 752 670,77	3 808 791,39	3 889 018,20
Muut menojäämät	1 142 948,28	826 203,69	36 299,51	6 493,49
Siirtovelat yhteensä	14 592 191,39	13 954 512,18	5 254 083,51	5 023 176,73

7. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
38 Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	2 394 178,04	2 019 136,30	776 457,34	491 743,51
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	768 982,65	679 214,05	311 422,15	238 808,72
	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
39 Vastuusitoumukset				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			41 620 000,00	41 320 000,00
Jäljellä oleva pääoma			22 417 147,50	23 030 004,14
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	541 887,86	541 887,86	523 000,00	523 000,00
Jäljellä oleva pääoma	104 510,40	131 447,40	91 525,00	117 675,00
			Kaupunki	
			2020	2019
40 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			112 740 126,00	102 513 576,00
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.			70 247,00	67 447,00
41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Johdannais sopimukset				
Koronvaihtosopimus 1				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 19.11.2013-19.11.2022.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			600 000	900 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan			-19 504	-34 803
Danske Bank Market				
Koronvaihtosopimus 2				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 10.10.2014-10.10.2021				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			716 000	1 430 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan			-12 642	-39 612
Danske Bank Market				
Koronvaihtosopimus 3				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 24.9.2016-24.9.2035				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			6 153 848	6 564 104
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan			-513 852	-322 545
Kuntarahoitus Oyj				
Koronvaihtosopimus 4				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 31.1.2013-31.1.2020				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä		5 472 000		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan		-48 431		
OP Yrityspankki Oyj/Forssa-asunnot Oy				

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Koronvaihtosopimus 5				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 29.3.2017-29.3.2024				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			1 575 000	1 725 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan			-33 430	-30 040
Danske Bank Market				
Koronvaihtosopimus 6				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 12.10.2017-12.10.2027				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	2 475 000	2 625 000		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-155 672	-115 362		
OP Yrityspankki Oyj/FYK				
Koronvaihtosopimus 7				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 22.6.2018-22.12.2027				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			2 800 000	3 200 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan			-131 203	-119 358
Op Yrityspankki Oyj				
Koronvaihtosopimus 8 (tehty tulevaisuudessa alkavaksi)				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Laina nostetaan 15.1.2020 lukien.				
Nosto siirtyi. Kh:n päätös 16.12.2019 § 307.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 15.1.2020-15.1.2040				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			10 000 000	0
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan			-1 548 635	0
Danske Bank Market				
Koronvaihtosopimus 9 (tehty tulevaisuudessa alkavaksi)				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 20.11.2019-20.11.2028				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			2 000 000	2 250 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan			-15 815	21 140
Kuntarahoitus Oyj				
Koronvaihtosopimus 10				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus tehty ajalle 15.6.2020-15.12.2028				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			2 800 000	
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan			-8 734	
OP-Yrityspankki Oyj				
Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.				
Korkejohtannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.				
Sopimuksia on voimassa 15.1.2040 saakka.				

1 Kaupunki ja Hämeen ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymä tekivät 27.10.2004 kehräämön tiloja koskeneen käyttösopimuksen. Siinä sovittiin tontin ja rakennusten hallinnanjaosta, hoidosta sekä kunnossapidosta ja muusta ylläpidosta. Sopimus jatkuu nykyisin kaupungin ja Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n välisenä.

2 Kaupunginhallitus on hyväksynyt Forssa-konsernia koskevan konsernitiliosopimuksen 5.3.2007. Vuonna 2018 sopimuksen piirissä olivat kaupunki liikelaitoksineen, kaupungin tytäryhteisöt, Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä.

Sopimuksen mukaan emoyhteisö vastaa konsernitiliä koskevien tiliehtojen täyttämistä pankille. Konsernin sisäinen limiitti oli yhteensä 8,9 miljoonaa euroa. Ulkoinen limiitti oli 4 miljoonaa euroa.

3 Kaupunki ja Forssan ev.-lut seurakuntayhtymä ovat sopineet Vieremän koulun lisärakennuksen rakentamisesta, sen huonetilojen hallinnan jaosta ja käytöstä, lisärakennusta ympäröivän piha-alueen käytöstä sekä lisärakennuksen ja piha-alueen kunnossapidosta ja puhtaanapidosta. Kaupunki on rakennuttanut lisärakennuksen ja saanut sen kokonaisuudessaan omistukseensa. Seurakunta on saanut sopimuksessa esitetyt huonetilat pysyvään hallintaansa ja maksanut niitä vastaavan osuuden lisärakennuksen rakennuskustannuksista. Lisärakennusta ympäröivä piha-alue on osapuolten yhteisessä käytössä. Seurakunta on maksanut rakennuskustannuksista hallintaan tulevia huonetiloja vastaavan osuuden. Kaupungin tiloja käytetään ensisijaisesti koulunkäyntiin ja seurakunnan tiloja ensisijaisesti kerhotiloina. Osapuolet voivat käyttää toistensa tiloja erikseen sovituin tavoin. Osapuolet maksavat huonetilojen ylläpito-, puhtaanapito- ja peruskorjauskustannukset hallintansa mukaisessa suhteessa. Kaupunki maksaa piha-alueen kunnossapito- ja puhtaanapitokustannukset. Lisärakennusta ei pureta ainakaan ennen vuotta 2032, elleivät osapuolet toisin sovi. Mikäli rakennus tuhoutuu tulipalon tai muun syyn takia, kaupunki rakennuttaa kustannuksellaan vastaavat tilat uudelleen.

4 Kaupunki teki 8.4.2003 HK Ruokatalo Oy:n kanssa Talsoila II C -asemakaavamuutoksen toteuttamiseen liittyneen maankäyttö- ja vaihtosopimuksen. Siinä on sovittu sekä yhtiön että kaupungin erilaisista toimenpiteistä.

5 Kaupunki on kustannuksellaan rakentanut Munkkiniementie -nimisen kadun ja Rokes Oy:n kaupungilta 22.1.2003 ostamaa omaa tonttia palvelevan katuliittymän valtatielle 10 sekä kevyen liikenteen väylän yhtiön ostamalle tontille tehtävältä pysäköintipaikalta Loimijoen ylittävälle kevyen liikenteen sillalle. Kaupunki on myös sitoutunut luovuttamaan Rokes Oy:lle korvauksetta sen ostamaan tonttiin Sortohaka V -asemakaavan toteuttamiseksi tarvittavan lisäalueen.

6 Kaupunki oli asettanut Hämeen ELY-keskukselle 1,38 miljoonan euron pankkivakuuden kaatopaikan asianmukaisen hoidon varmistamiseksi. Vakuussummasta 0,37 miljoonaa euroa koskee kaatopaikan jälkitarkkailua (Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 208/2018/1 annettu 26.10.2018). Vakuus voitiin palauttaa lukuun ottamatta jälkitarkkailun osuutta.

8 Loimijoen Kuntapalvelut Oy vuokraa yksityisen yhtiön sen tarpeisiin rakennuttaman keskuskeittiön 20 vuodeksi. Kaupunki sitoutuu vuokraamaan keskuskeittiön jäljellä olevaksi vuokra-ajaksi siinä tapauksessa, että Loimijoen Kuntapalvelut Oy vuokralaisena tulee pysyvästi kykenemättömäksi täyttämään sopimuksen mukaiset velvoitteensa. Sopimus jatkuu sovittu 20 vuoden vuokra-ajan. Valtuusto hyväksyi asian periaatteellisesti kokouksessa 25.2.2019 ja kaupunginhallituksessa 2.3.2020. Keskuskeittiön vuokraamista koskeva sopimus ja kaupungin sitoumus tulevat voimaan 1.1.2021 lähtien.

9 Kokouksessa 10.8.2020 kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin sitoutuvan hankkimaan yhteisen kirjastoauton Tammelan kunnan kanssa, jos opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää kirjastoauton hankintaan valtion erityisavustusta. Sitoumus tarvittiin avustuksen hakemiseksi. Varsinainen hankintapäätös tehtäisiin vuonna 2021. Auto tulisi käyttöön vuonna 2022. Alustavan selvityksen mukaan kirjastoauton hankintahinta olisi jonkin verran yli 400.000 euroa. Ministeriö myönsi 30.10.2020 Tammelan kunnalle 117.500 euroa erityisavustusta. Avustuksen jälkeen kaupungin ja kunnan maksettavaksi jää noin 300.000 euroa. Kokouksessa 1.2.2021 valtuusto hyväksyi periaatteellisesti kaupungin maksavan Tammelan kunnalle osan kirjastoauton käyttö- ja pääomakustannuksista.

8. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	Kaupunki	
	2020	2019
42 Kaupungin henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Keskushallinto	35	37
Sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimiala	552	573
Teknisen ja ympäristötoimen toimiala	69	68
Vesihuoltoliikelaitos	18	19
Yhteensä	674	697
43 Henkilöstökulut	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	29 500 632,35	29 784 187,75
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	100 096,11	83 737,28
Henkilöstökulut yhteensä	29 600 728,46	29 867 925,03

44 Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut	Kaupunki	
	2020	2019
Forssan Työväenyhdistys	1 355,72	5 770,00
Keskusta, Forssa	5 476,80	5 676,80
Kokoomus, Forssa	5 310,20	5 267,59
Kristillisdemokraatit	386,45	354,40
Lounais-Hämeen Vihreät	549,47	871,09
Perussuomalaiset	416,86	795,97
SDP Forssan paikallistoimikunta	7 914,86	
Työkikylän Demarit ry	783,00	3 367,59
Vasemmistoliitto, Forssa	3 161,94	3 573,39
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	25 355,30	25 676,83

45 Tilintarkastajan palkkiot	Kaupunki	
	2020	2019
Tarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	21 522,40	20 758,30
Muut palkkiot	<u>623,70</u>	<u>1 404,20</u>
Palkkiot yhteensä	22 146,10	22 162,50

46 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kaupunginvaltuusto päätti 19.12.2016 hyväksyä Forssan Yrityskehitys Oy:lle luovutettavien toimitilojen (Koulukatu 13) luovutuksen ja maa-alueen vuokraamisen periaatteet. Kaupunginhallitus hyväksyi 23.1.2017 seuraavat sopimukset:

Sopimus, jolla Forssan kaupunki luovuttaa Forssan Yrityskehitys Oy:lle omistukseen Koulukatu 13 sijaitsevan rakennuksen 1.1.2017 alkaen. Rakennuksen luovutusarvo 794.000 euroa. Rakennus on sijoitetun vapaan pääoman rahastoon tehtävän sijoituksen maksuna yhtiön pantavaa omaisuutta.

Samalla hyväksyttiin kaupungin ja Forssan Yrityskehitys Oy:n välinen maanvuokrasopimus (tontti osoitteessa Koulukatu 13). Vuokrasopimus päättyy 31.12.2056.

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kahdeksan kuukauden palkkaa vastaava siirtymäkorvaus. Korvauksesta vähennetään irtisanomisajan palkka. Valtuusto hyväksyi johtajasopimuksen 13.2.2017.

Kaupunki on vuonna 2019 tehnyt Forssan Seudun Hippos ry:n kanssa vuoden 2021 Kuninkuusravien valmisteluja koskevan yhteistyösopimuksen. Tavoite on vahvistaa kaupungin vetovoimaa sekä tunnettuutta, saada aluetaloudellisia ja imagollisia hyötyjä sekä elävöittää kaupunkia ja lisätä asukkaiden hyvinvointia. Sopimuksen osapuolet kehittävät yhteistyötä ja tekevät töitä onnistuneiden Kuninkuusravien järjestämiseksi. Kaupunki tukee yhdistystä tapahtuman järjestämisen onnistumiseksi.

Forssan vesihuoltoliikelayoksen tilinpäätös

1. Vesihuoltojohtajan katsaus

Yleistä

Vuosi 2020 oli Forssan vesihuoltoliikelayoksen 27. toimintavuosi kunnallisena liikelaitoksena.

Vesimittareiden etäluenta on vesihuoltoliikelayoksella ollut käytössä jo useamman vuoden. Etäluentaan tiiviisti yhteydessä oleva asiakasportaali otettiin selainpohjaisena käyttöön jo toukokuussa 2019. Loppuvuodesta 2020 selainversion rinnalle päätettiin tilata mobiilisovellus, jonka myötä toivomme asiakkaidemme seuraavan aikaisempaa helpommin ja tiiviimmin omaa veden kultustaan. Vesimittareiden etäluenta ja asiakasportaali tukevat Forssan järvivihreää strategiaa pyrkien tehostamaan vedenkäyttöä ja ehkäisemään vesivahinkoja.

Forssan vesijohtoverkoston vuotoprosentti, joka sisältää verkoston vuotojen lisäksi myös verkoston huuhteluihin käytetyn veden osuuden, oli toimintavuonna 17,7 % verkostoon pumpatusta vesimäärästä. Pudotusta edelliseen vuoteen verrattuna oli 3,3 %-yksikköä. Vuoteen 2018 verrattuna vähennystä oli 6,1 %-yksikköä. Vesivuotoja oli toimintavuonna vain 3 kpl, joka on vähän verrattuna normaalitasoon noin 10 kpl/vuosi.

Kotitalouksien veden kulutus on useamman vuoden ajan näyttänyt laskevaa trendiä, mutta Covid-19 pandemiavuonna Forssan kotitaloudet käyttivät aikaisempaan verrattuna vettä huomattavasti enemmän. Vuoteen 2019 verrattuna omakotitalouksien veden kulutus lisääntyi +12 % ja kerrostalojen veden kulutus lisääntyi +6 %. Julkisyhteisöjen (kaupunki, valtio) kulutus laski ja syynä tähän on varmasti pandemian aiheuttama ihmisten osittainen siirtymisen etätöihin ja oppilaitosten osalta etäopetukseen.

Kaupungin tietohallintopalvelut olivat keväällä 2020 suuren paineen alla, kun vesihuollon asiakaspalvelun ja hallinnon lisäksi myös muita kaupungin toimintoja siirtyi mahdollisuuksien mukaan etätöihin. Vesihuoltoliikelayoksen kokemuksen mukaan tietohallinnon henkilökunta selvisi tehtävästään käytettävissään olevilla resursseilla oikein hyvin.

Talous

Forssan vesihuoltoliikelayoksen liikevaihto oli hyväksytyä talousarviota suurempi, mutta myös kulut olivat talousarviota suuremmat. Tilikauden 2020 ylijäämäksi muodostui 345 975 euroa ja se on 171 975 euroa hyväksytyä talousarviota parempi. Materiaalikulut ja ostopalvelut ylittivät talousarvion 136 283 eurolla ja henkilöstökulut olivat 102 819 euroa hyväksytyä talousarviota pienemmät. Jätevedenpuhdistamon saneeraukseen otetusta 8 000 000 euron lainasta oli vuoden 2020 lopussa jäljellä 6 153 848 euroa. Vesihuoltoliikelayoksen välttämättömiin investointeihin päätettiin vuoden 2018 lopulla ottaa 2 500 000 euron laina ja siitä oli vuoden 2020 lopussa jäljellä 2 000 000 euroa. Lainan takaisinmaksuaika on 10 vuotta. Vuonna 2019 Koirjärven Alueen Jätevesiosuuskunnalta siirtyneet lainat korvattiin 800 000 euron lainalla, josta on jäljellä 680 000 euroa. Lainamäärä oli yhteensä 9 732 634,30 euroa, josta lyhytaikaista kaupungilta oli 898 786,30 euroa.

Laitoksen palvelutoiminta jatkui vakiintuneen käytännön mukaisena. Laitoksen omistajalleen maksaman peruspääoman tuoton määrä laski 100 000 eurolla vuoden 2019 tasosta ollen 1 000 000 euroa. Sen suuruus aiheuttaa edelleen haasteita taloudenpitoon.

Vesihuoltoliikelaitoksen tileistä poistettiin epävarmoina saatavina yhteensä 222 197 euroa. Toimenpide kasvattaa tuloslaskelman muita kuluja. Tileistä poistaminen ei tarkoita saatavien perinnästä luopumista.

Liikevaihdon kasvu selittyy Covid-19 –pandemian vedenkulutusta lisäävällä vaikutuksella. Ensinnäkin voidaan päätellä, että forssalaiset ovat noudattaneet hyvin viranomaisien ohjeita ja huolehtineet käsihygieniastaan. Myös Forssan teollisuus on tiedottanut tuotannon kasvusta ja sekin on osaltaan kasvattanut vedenmyyntiä. Kaikkiaan veden myynnissä oli kasvua lähes 5 % ja sen ansiosta vesihuoltoliikelaitos teki ennakoitua paremman taloudellisen tuloksen.

Forssan kaupunginvaltuusto asetti Forssan vesihuoltoliikelaitokselle vuodelle 2020 seuraavat tavoitteet: Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 1 000 000 euroa, investoinnit enintään 700 000 euroa, aktiivinen talouden seuranta ja ennakointi. Kaupunginvaltuuston vesihuoltoliikelaitokselle asettamat tavoitteet toteutuivat.

Rakentaminen

Tilikauden aikana tehtiin pääsääntöisesti pelkästään ennakoituja investointeja. Työohjelman ulkopuolisena kohteena oli toimintavuoden lopulla aloitettu Rengastien vesijohdon rakentaminen, jolla pyritään parantamaan vesihuollon varmuutta mm. Kiimassuon alueella. Kaskenkadun vesihuoltoverkoston saneeraus saatiin valmiiksi. Se on ollut työlliställä jo useamman vuoden ajan, mutta on aina joutunut väistymään ajankohtaisempien ja sitä kautta tärkeämpien investointiprojektien tieltä.

Syksyllä 2020 saatiin johtokunnan asettaman tavoitteen mukaisesti valmiiksi vesihuoltoverkoston saneeraussuunnitelma tulevaksi kymmeneksi vuodeksi. Se on vesihuoltoliikelaitokselle erittäin tärkeä työkalu, jonka avulla laitoksen verraten hyväkuntoinen vesi- ja viemäriverkosto saadaan myös jatkossa pidettyä hyvässä kunnossa.

Tulevia näkymiä

Taloussuunnitelman mukaan Portaan Kellarimäen vedenottamon ja siirtojohtolinjan rakennustyöt piti päästä aloittamaan vuoden 2020 aikana. Johtokunta hyväksyi helmikuun kokouksessaan yhteistyösopimuksen Porras-Riihivalkama –johtolinjan rakentamiseksi, mutta sopimusta ei kuitenkaan voitu allekirjoittaa johtolinjan maanomistajalupien ja sen myötä rakentamissuunnitelmien viivästymisen johdosta. Maanomistajalupien hankkimisesta vastaa Tammelan kunta. Yhteistyösopimusta valmistellaan uudelleen päätöksentekoa varten. Forssaan johdettavat vesimäärät ovat alkuun varsin pieniä ja sillä katetaankin alle 10 % nykyisestä vedentarpeesta. Kellarimäen vedentuotantoa on kuitenkin tarkoitus tehostaa projektin ns. toisessa vaiheessa tekopohjavettä muodostamalla. Ympäristölupa tekopohjaveden muodostamiseksi saadaan lupaviranomaisen käsittelyyn, kun ensimmäinen vaihe on toteutettu. Tekopohjavesihankkeiden ympäristölupien käsittelyajat ovat Suomessa olleet pitkiä ja siihen on syytä varautua myös Kellarimäen osalta.

Laitoksen talouden hoito kestäväällä tasolla edellyttää taksojen ajoittaista tarkistusta. Taksojen tarkistamista tulisi aikaisemmasta poiketen tehdä mieluummin periaatteella - pieniä

tarkistuksia useammin. Tällä tavalla tehtynä taksantarkistuksilla voi olla pienempi vaikutus veden myyntiin.

Henkilökunta

Vuosi 2020 tulee jäämään monessa mielessä historiaan yhtenä erikoisimpana vuotena kymmeneen vuosiin. Vesihuoltoliikelaitoksen historiassa ei varmasti ole muutettu toimintatapoja yhtä paljoa hetkessä, kuin vuoden 2020 keväällä, kun Covid-19 pandemia ylätti koko maailman. Vesihuoltoalalla yhtenä kriittisenä toimialana käytiin nopeasti pandemian alkuvaiheessa keskusteluita ja vaihdettiin kokemuksia ja näkemyksiä siitä, miten voitaisiin varmistaa työntekijöiden riittävyys ja sen myötä vesihuollon toimivuus poikkeavina aikoina. Suomen Vesilaitosyhdistys Ry, jonka jäsen myös Forssan vesihuoltoliikelaitos on, järjesti koulutuksia nopeasti eskaloituneeseen erikoiseen tilanteeseen sopeutumiseksi. Koulutusten ja sieltä asiantuntijoilta saadun opin perusteella vesihuollon henkilökunnan kanssa käytiin keskusteluita ja sovittiin yhdessä uusista toimintatavoista. Sellaisista toimintatavoista ja toimenpiteistä, jotka oli mahdollista toteuttaa myös käytännössä. Meillä oli Forssan vesihuoltoliikelaitoksella, väärin sanoa onnea, mutta siinä mielessä hyvä tilanne, että asiakaspalvelu- ja hallinnolliset työt voitiin suhteellisen pienillä toimenpiteillä siirtää tapahtuvaksi ns. etänä.

Kimmo Paakkonen
vesihuoltojohtaja

2. Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa

Laitoksen palvelutoiminta jatkui vakiintuneen käytännön mukaisena. Laitoksen omistajalleen maksaman peruspääoman tuoton määrä laski 100 000 eurolla vuoden 2019 tasosta ollen 1 000 000 euroa. Sen suuruus aiheuttaa edelleen haasteita taloudenpitoon.

Tilikauden 2020 ylijäämä oli 345 975 euroa ja se on 171 975 euroa hyväksytyä talousarviota parempi. Liikevaihto oli 529 343 euroa suurempi, mutta materiaalikulut ja palvelujen ostot olivat talousarviota suuremmat. Syinä talousarviota suurempiin kustannuksiin oli sähkökulujen 124 661 euroa suuremmat kustannukset verrattuna vuoteen 2019, sekä mädätetyin lietteen jatkokäsittelyn kustannusten nousu 71 118 euroa. Kokonaisuudessaan materiaalikulut ja palvelujen ostot ylittivät talousarvion 136 283 euroa.

Vieremän vedenkäsittelylaitos oli ensimmäistä kertaa käytössä koko talousarviovuoden. Vieremän vedenottamon ja -käsittelyn osalta uusi laitos käytti sähköä 137 394 euroa enemmän, kuin vuonna 2018. Vertailuvuotena käytetään vuotta 2018, koska tuolloin Vieremän vedenkäsittelylaitos ei ollut vielä toiminnassa. Ostopalveluita hankittiin vastaavasti 27 788 euroa vuotta 2019 enemmän.

Vesihuoltoliikelaitoksen tileistä poistettiin epävarmoina saatavina yhteensä 222 197 euroa. Tileistä poistaminen ei tarkoita saatavien perinnästä luopumista.

Johtokunta

Forssan vesihuoltoliikelaitoksen 4-vuotinen johtokunta johtaa laitoksen toimintaa kunnanhallituksen alaisuudessa. Johtokunta koostuu 5 jäsenestä. Asiat esitteli Forssan vesihuoltojohtaja Kimmo Paakkonen.

Johtokunta kokoontui 12 kertaa ja käsitteli 66 pykälää.

Johtokunnan jäsenet ja varajäsenet	(suluissa osallistuminen)
Riikka Kinnunen, pj (12)	(Irja von Hertzen)
Janne Vuorenmaa, varapj. (12)	(Jukka Sipponen)
Antero Koskenoja (12)	(Eero Koivisto)
Mari Penttilä (5)	(Anu Puranen)
Anne-Mari Aalto (11)	(Marjut Kallioinen)

Johtokunnan kokoukseen on voinut johtosäännön mukaan osallistua seuraavat henkilöt: kaupunginhallituksen pj. Kaisa Lepola, kaupunginhallituksen nimeämä edustaja Ilkka Jonenpalo (varalla Matti Uutela), kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi (varalla talousjohtaja Leena Järvenpää) ja tekninen johtaja Antti Heinilä.

Johtokunta käsitteli talousarvion ja toimintasuunnitelmien sekä talouden toteutumisseurannan lisäksi kertomusvuoden kokouksissaan mm. seuraavia asioita:

- Yhteistoimintasopimuksen käsittelyä Portaan vedenottamon rakentamisesta, veden ottamisesta sekä vesihuollon varmuuden parantamisesta Forssan kaupungin ja Tammelan kunnan välillä
- Covid-19 -pandemiasta johtuneet toimenpiteet vesihuollon toiminnassa
- Vesihuoltoliikelaitoksen eräiden toimien muuttaminen viroiksi

- Kellarimäen vedenottamoalueella sijaitsevien huonokuntoisten rakennusten luovuttaminen Portaan-Ojaisten kyläyhdistys ry:lle
- Muutos vesihuoltoliikelaitoksen vuoden 2020 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin

Henkilöstö

Toimisto

Hannula Sanna-Maija	vesihuoltosihteeri
Mäkinen Ville	asiakaspalvelupäällikkö
Paakkonen Kimmo	vesihuoltojohtaja
Yli-Väärälä Mari	vesihuoltosihteeri

Vesilaitos ja verkosto

Jyly Mika	putkiasentaja
Koskenoja Olli	putkiasentaja
Kossila Tomi	putkiasentaja
Nikkanen Topi	putkiasentaja
Seppänen Henri	putkimestari
Viitanen Jarmo	työpäällikkö
Virtanen Markku	putkiasentaja
Vähä-Pietilä Tero	putkiasentaja

Jätevedenpuhdistamo

Jokikunnas Kalle	prosessinhoitaja
Komu Jaana	käyttöpäällikkö
Leinonen Hannu	sähkömestari
Lindström Janne	prosessinhoitaja
Suojoki Petri	prosessinhoitaja
Vähämäki Jani	prosessinhoitaja

Henkilökunnan työpaikkakokouksia järjestettiin kertomusvuonna 2 kertaa.

Henkilökuntaa oli yhteensä 18.

Maksetut palkat ja palkkiot: 1 036 321 euroa (2019: 1 071 880 euroa). Sisältää investointeihin aktivoidut palkat.

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävin toimintariski liittyy talousveden puhtauteen ja sitä kautta ihmisten terveyteen ja elintarviketeollisuuden toimintaan. Vakavimmin talousveden puhtautta uhkaa pohjaveden saastuminen. Saastumisen vaara liittyy mm. liikenteeseen, jossa jokainen vaarallista kemikaalia sisältävä kuljetus pohjavesialueella muodostaa onnettomuustilanteessa suuren riskin. Vanhat ympäristöpäästöt ovat piilevinä ennalta arvaamattomia. Niiden olemassaolo voi joskus realisoitua. Jätevesien joutuminen pohjaveteen on jossain määrin myös mahdollista. Jäteveden puhdistuksessa toimintahäiriö uhkaa vesistöä. Kaikissa toteutuvissa onnettomuuksissa ovat mukana myös taloudelliset tappiot. Myös maine saattaa tahraantua pitkäksi aikaa. Suurasiakkaan menettäminen tietäisi toimintojen sopeuttamista alentuneeseen liikevaihtoon.

22.8.2014 vesihuoltolain muuttamisesta annetun lain mukaisesti hulevesien järjestämisestä aiheutuneet kustannukset on vesihuoltolain edellyttämistä tilinpäätöksen liitetiedoista ilmenevästi eriytetty vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätöksestä. Hulevesiverkoston rakentamisesta aiheutuneet investointikulut on kirjattu hulevesirahoituslaskelmassa esitetyksi ja käyttötalouden kulut on kohdennettu tiliöimällä kuluista aiheuttamisperiaatteella toteutuneen mukaisesti sellaisenaan ne kulut, jotka kohdentuvat yksiselitteisesti suoraan hulevesiin. Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti toteutuneet kulut on laskutettu Forssan kaupungin katu- ja viherlaitokselta. Hulevesipoistojen osuuden on kaupunki korvannut tukemalla vesihuoltoliikelaitoksen hulevesi-investointeja poistoja vastaavalla euromäärällä. Taseeseen on otettu myös alv-saamiset ja ostovelat sekä korottomat velat kunnalta ja jäännöspääomalla erät on tasattu.

4. Ympäristötekijät

Jäteveden puhdistuksessa ja veden hankinnassa toimitaan ympäristöluvan ehtojen puitteissa. Ympäristöviranomaisen valvoo molempia toimia. Aiheutetusta ympäristövahingosta on aiheuttaja korvausvastuussa. Kertomusvuonna ei maksettu vahingonkorvauksia.

5. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesihuoltolaitosten toiminta on yksityiskohtiaan myöten säänneltyä. Sääntely pitää sisällään rakenteita, jotka toimivat sisäisen valvonnan kannalta hyvin. Keskeinen tekijä on avoimuus toiminnoissa. Forssan vesihuoltoliikelaitos noudattaa Forssan kunnan sisäisen valvonnan yleisohjetta. Seuraavassa luettelossa mainitaan joitakin laitoksen toimintojen sisään rakentuneista käytännöistä, jotka toimivat samalla sisäisen valvonnan välineinä:

Talouteen liittyvät käytännöt

– talousarvio, hankintamenettely, laskujen hyväksymismenettely, toiminnan vakuuttaminen. Talouden kehittymistä seurataan jokaisessa johtokunnan kokouksessa.

Toimintaan liittyvät käytännöt

– johtamiseen liittyvät säännöt, johtokuntatyö ja johtaminen, tilintarkastus, valvontaviranomaiset, varallaolojärjestelmä, varautuminen.

6. Esitys tilikauden 2020 tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen ylijäämä ennen varauksia on 328 521,89 euroa.

Johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä ennen varauksia 328 521,89 euroa käsitellään seuraavasti:

1. tuloutetaan tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 17 453,06 euroa
2. tilikauden ylijäämään kirjataan 345 974,95 euroa

7. Talousarvion toteutumisvertailu

Toiminnan kuvaus

Tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesta vedenhankinnasta ja viemäroinnistä toiminta-alueella ja toimittaa erikseen sovitut vesihuoltopalvelut toiminta-alueen ulkopuolella sijaitseville liittyjille.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Forssan kaupunginvaltuusto asetti Forssan vesihuoltoliikelaitokselle vuodelle 2020 seuraavat tavoitteet: Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 1 000 000 euroa, investoinnit enintään 700 000 euroa, aktiivinen talouden seuranta ja ennakointi. Kaupunginvaltuuston vesihuoltoliikelaitokselle asettamat tavoitteet toteutuivat.

Selvitys seudullisen vesihuoltoyhtiön perustamisesta hallinnoimaan Portaanselän Kellarimäkeen suunniteltua vedenottamo ja Portaanselän Forssaan rakennettavaa siirtovesijohtoa tehtiin vuonna 2017. Yhtiöselvitys suositti, että Forssa toimisi vastuukuntana ja Tammela korvaisi kulut vesivarauksensa mukaisesti. Kuntien välistä sopimusta valmisteltiin selvityksen pohjalta vuosien 2017 ja 2018 aikana ja se käsiteltiin ja hyväksyttiin Forssan vesihuoltoliikelaitoksen osalta johtokunnan kokouksessa 31.5.2018. Forssan kaupunginhallitus ei ole käsitellyt sopimusta johtuen siitä, että Tammelan tekninen lautakunta päätti siirtää asian käsittelyä kokouksessaan 13.6.2018. Tammelan tekninen lautakunta hyväksyi sopimuksen kokouksessaan 10.10.2018. Tässä vaiheessa vesihuoltoliikelaitos oli jo päättänyt hakemaan jatkoaikaa Portaanselän Kellarimäen vedenottoluvulle, koska hankkeen käynnistyminen oli viivästynyt aiheuttaen sen, että tuolloin voimassa olleen vedenottoluvan määräaikaan (joulukuu 2019) mennessä vedenottoa ei enää ollut mahdollista aloittaa. Vedenottolupa haettiin jatkoaikaa ja sitä myönnettiin siten, että uusitun luvan mukaan vedenotto tulee aloittaa joulukuussa 2023. Tammelan kunta lähestyi Forssan vesihuoltoliikelaitosta 13.02.2019 päivätyllä kirjeellä tiedustellen vesihuoltoliikelaitoksen kiinnostusta rakentaa siirtojohtolinja yhteistyössä Tammelan kanssa Portaanselän Riihivalkamaan. Motiivina Tammelan esitykselle toimi Tammelan kunnan omistaman Liesjärven jäteveden puhdistamon käyttöä lähestyminen loppuaan.

Osapuolten välillä käynnistettiin uudet sopimusneuvottelut siirtojohtolinjan rakentamisesta yhteistyössä ja neuvottelut johtivat sopimuksen hyväksymiseen vuoden 2020 alussa. Sopimusta ei kuitenkaan voitu allekirjoittaa, koska johtolinjan sijoituslupien saaminen maanomistajilta viivästyi aiheuttaen viivästymisen myös johtolinjan rakentamissuunnitelmien valmistumiselle. Tammelan kunta rakensi vuoden 2020 aikana jätevesiviemärin Liesjärveltä Portaanselän kylään, josta sitä on tarkoitus jatkaa edelleen Riihivalkamaan.

Riihivalkamassa jätevedet johdetaan olemassa olevaan viemäriin ja sitä pitkin Forssan Sortoahan jäteveden puhdistamolle käsiteltäväksi. Forssan vesihuoltoliikelaitoksen siirto-vesijohto on suunnitelmassa sijoittaa samaan kaivantoon Tammelan kunnan jätevesiviemäriin kanssa. Portaen Kellarimäen vedenottamon rakentamisen aloittaminen on siirtynyt johtolinjan viivästymisen vuoksi ja se pääsee alkamaan aikaisintaan v. 2023.

Tilikauden aikana tehtiin pääsääntöisesti pelkästään ennakoituja investointeja. Valtuuston vahvistama investointivaltuus 700 000 euroa riitti. Investointeja tehtiin kaikkiaan 670 216 euroa, nettoinvestointien ollessa 601 757 euroa. Nettoinvestointien määrässä on huomioitu Forssan kaupungin maksama vesihuoltoliikelaitoksen hulevesipistojen määrää vastaava investointituki 68 460 euroa.

Aktiivinen talouden seuranta ja ennakointi. Talouden kuukausiseuranta toteutui.

Johtokunnan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Talousveden laadun pitäminen vaatimusten mukaisena

Vedenottamoiden raakavesiä ja asiakkaille toimitetun talousveden laatua tarkkailtiin valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Talousvesi täytti laatuvaatimukset.

Puhdistetun jäteveden laadun pitäminen vaatimusten mukaisena

Jätevesiä tarkkailtiin jätevesien ympäristöluvista edellytettyjen jätevesitarkkailuohjelmien mukaisesti.

Forssan jätevedenpuhdistamon käsittelytulos ei täyttänyt täysin ympäristöluvan käsittelymääräyksiä vuonna 2020. Neljännesvuosittain tarkasteltavasta lupamääräysten tasosta jäätiin toisella, kolmannella ja neljännellä vuosineljänneksellä. Jäännöspitoisuudet ylittivät vaaditun tason BOD:n (tulos 11, 15 ja 25 mg/l, lupa 10 mg/l) osalta. Yhdyskuntajätevesi-asetuksessa 888/2006 määritellyt käsittelyvaatimukset saavutettiin kuitenkin kaikilta osin. Syytä BOD-tuloksen heikkenemiselle pyrittiin selvittämään heti tulostason laskettua. Tulosten tarkastelussa ei huomattu mitään poikkeavaa puhdistamon toiminnassa.

Vesihuollon toimintavarmuuden ylläpito

Vesihuollossa on varmistettu vesihuoltopalveluiden toiminnan jatkuvuus Covid-19 -pandemian aikana. Vesihuollossa on aktiivisesti hankittu tietoa ja pidetty yhteyttä seudun muiden vesilaitosten kanssa pandemiasta johtuviin haasteisiin varautuessa.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunnan asettaman toiminnallisen tavoitteen mukaisesti vesihuollon henkilöstölle laadittiin koulutussuunnitelma.

Vuotovesien vähentäminen

Vesijohtoa saneerattiin ja rakennettiin kaikkiaan 1 279 metriä. Viemärijohtoa rakennettiin 805 metriä ja hulevesiviemärijohtoa 859 metriä. Vesijohtoverkoston lisäys oli 540 metriä.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunnan asettaman toiminnallisen tavoitteen mukaisesti laadittiin vesihuoltoverkoston saneerausohjelma vuoteen 2030 saakka. Suunnitelmaa seuraamalla vuotovedet saadaan pidettyä hallinnassa.

Verkostosaneerausta ei tavoitteiden mukaisesti päästy käynnistämään Teollisuuskadun alueella.

Aurinkoenergiaselvitys

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta asetti vuoden 2020 toiminnalliseksi tavoitteeksi aurinkoenergiaselvityksen laatimisen Vieremän vedenkäsittelylaitokselle. Johtokunta päätti siirtää tavoitteen vuodelle 2021 ja teettää sen samanaikaisesti Monikyliä-hankkeen kanssa.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Vedensaannin turvaaminen – puhdasta vettä kattavasti kaikille. Vesivuodot saatiin korjattua nopeasti ilman suurempia vedenjakelun häiriöitä.

Seudun ja Kanta-Hämeen ulkopuolelle ulottuvat verkostot – Ranku3 hankkeessa aktiivisesti mukana oleminen. Hanke jäi vesihuoltoliikelaitokselle tarpeettomaksi mädätetyn lietteen jatkokäsittelyn järjestymisen vuoksi muulla tavalla.

Tavoitteena sitoutuminen seudulliseen brändiin Järkivihreys – osallistuminen Frush -tapahtumaan. Tapahtuma peruuntui Covid-19 -pandemian vuoksi.

Tavoitteena Hyvä asuminen – ”Mitä jos joisitki vettä” -brändi tunnettuuden lisääminen. Vesihuollon asiakasportaalin (Vesiportaali) mobiilisovelluksen hankkimispäätös. Mobiilisovelluksella pyritään lisäämään portaalin käyttöastetta.

Vastuullinen johtaminen – vesihuoltoliikelaitoksen talous on tavoitteena olla tasapainossa vuoden 2022 aikana. Tavoite näyttää toteutuvan.

Seutukunnan yhteistyö – vesihuoltoliikelaitos on osallistunut aktiivisesti neuvotteluihin tavoitteiden mukaisesti.

Avoin viestintäyhteistyö median kanssa – Covid-19 -pandemian johdosta vesihuoltoliikelaitoksen operatiivisessa toiminnassa on priorisoitu tärkeimmäksi tavoitteeksi vesihuoltopalveluiden jatkuvuuden turvaaminen, ja tavoitteeksi asetettuun avoimeen viestintään ei ole erikseen panostettu. Median yhteydenottoihin on vastattu ja haastatteluja on pyydetysti annettu.

VERTAILULASKELMAT

Tuloslaskelma	ALKUPERÄI- NEN TA 2020	TA-MUU- TOKSET	MUUTETTU TA 2020	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Liikevaihto	6 250 000		6 250 000	6 779 343	529 343
Liiketoiminnan muut tuotot	10 000		10 000	18 015	8 015
Tuet ja avustukset	0		0	50 126	50 126
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	869 000		869 000	1 002 119	-133 119
Palvelujen ostot	1 100 000		1 100 000	1 103 164	-3 164
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	1 139 160		1 139 160	984 746	154 415
Henkilösivukulut	<u>229 840</u>	<u>0</u>	<u>229 840</u>	<u>281 436</u>	<u>-51 596</u>
Eläkekulut	191 340		191 340	244 736	-53 396
Muut henkilösivukulut	38 500		38 500	36 700	1 800
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 562 000		1 562 000	1 711 939	-149 939
Liiketoiminnan muut kulut	125 000		125 000	361 556	-236 556
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 235 000	0	1 235 000	1 402 523	-167 523
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-1 080 000</u>	<u>0</u>	<u>-1 080 000</u>	<u>-1 074 002</u>	<u>5 998</u>
Muut rahoitustuotot	4 000		4 000	7 539	3 539
Kunnalle maksetut korkokulut	84 000		84 000	81 488	2 512
Muille maksetut korkokulut	0		0	0	0
Korvaus peruspääomasta	1 000 000		1 000 000	1 000 000	0
Muut rahoituskulut	0		0	52	-52
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNN. ERIÄ	155 000	0	155 000	328 522	-173 522
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	155 000	0	155 000	328 522	-173 522
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 000		19 000	17 453	-1 547
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	174 000	0	174 000	345 975	-171 975

Investoinnit	ALKUPERÄI- NEN TA 2020	TA-MUU- TOKSET	MUUTETTU TA 2020	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Menot	700 000		700 000	670 216	29 784
Tulot	70 000		70 000	68 460	-1 540
Netto	-630 000	0	-630 000	-601 757	28 243

VERTAILULASKELMAT

Rahoituslaskelma	ALKUP.	TA-	MUUTETTU	TOTEU-	POIK-
	TA 2020	MUU- TOK- SET	TA 2020	TUMA	KEAMA
Toiminnan rahavirta	1 716 000	0	1 716 000	2 040 461	324 461
Liikelijäämä	1 234 000	0	1 234 000	1 402 523	168 523
Poistot ja arvonalentumiset	1 562 000	0	1 562 000	1 711 939	149 939
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 080 000	0	-1 080 000	-1 074 002	5 998
Investointien rahavirta	-630 000	0	-630 000	-601 757	28 243
Investointimenot	-700 000	0	-700 000	-670 216	29 784
Rahoitusosuudet investointimenoihin	70 000		70 000	68 460	-1 540
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 086 000	0	1 086 000	1 438 705	352 705
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset	-1 290 000	0	-1 290 000	-1 540 256	-250 256
Pitkäaik. lainojen väh. kunnalle	-740 000		-740 000	-740 256	256
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-550 000	0	-550 000	-800 000	-250 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	444 361	444 361
Vaihto-omaisuuden muutos (väh.+/lis.-)	0	0	0	-9 326	9 326
Saamisten muutos kunnalta (väh.+/lis.-)	0	0	0	22 424	-22 424
Saamisten muutos muilta (väh.+/lis.-)	0	0	0	496 587	-496 587
Korottomien velkojen muutos kunnalta (väh.-/lis.+)	0	0	0	-212 302	212 302
Korottomien velkojen muutos muilta (väh.-/lis.+)		0	0	146 978	-146 978
Rahoituksen rahavirta	-1 290 000	0	-1 290 000	-1 095 895	194 105
					0
Rahavarojen muutos	-204 000	0	-204 000	342 810	546 810

Tuotot: Talousveden myynti ja laskutettava jätevesimäärät nousivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Asumiskäyttö

Monissa kerros- ja rivitaloissa tehdyt uudistukset tuovat säästöjä vedenkulu-
tukseen siten, ettei tavanomainen uudisrakentaminen (2020: 5 kiinteistöliitty-
mää) näy laskutettavan vesimäärän lisääntymisessä. Covid-19 -pandemia-
vuonna asumiskäytön kokonaisvedenkulutus nousi vastoin yleistä vedenku-
lutustrendiä n. +7% vuoden 2019 luvuista.

Asumiskäytön osuus kokonaisvedenkulutuksesta nousi 1,8 % -yksikköä vuo-
den 2019 tasosta ollen 46,6 % kokonaisvedenjakelesta.

Teollisuus ja palvelut

Teollisuuslaitosten ja liike-elämän osuus laskutetusta vesimäärästä on
46,0 % ja jätevesimäärästä 43,6 %. Kaupunkikonsernin osuus laskutetusta
vesimäärästä on 5,1 % ja jätevesimäärästä 5,8 %. Naapurikuntien osuus
laskutetuista jätevesistä oli 14,9 %.

Kulut: **Palvelujen ostot** (1 103 164 euroa). Toimisto- ja asiantuntijapalveluita käytettiin 47 174 eurolla. Asiantuntijapalvelujen, tietoliikennekustannusten sekä talous- ja palkkahallinnon hoitamisen lisäksi tähän ryhmään kirjataan mm. vakuutukset, koulutus, posti- ja puhelinkulut sekä työterveyspalvelut. Ostopalveluina hoidetaan myös mm. talousvesi- ja jätevesianalyysit, jotka teetätään akkreditoidussa laboratoriossa. Erilaisia koneiden ja laitteiden, tietojärjestelmien, verkoston, vedenottamoiden ja jäteveden puhdistamon huolto- ja ylläpitopalveluihin kului varoja 156 919 euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (972 786 euroa). Tästä noin 438 001 euroa koostuu sähkökuluista, joista jäteveden puhdistuksen osuus on 294 091 euroa. Talousveden tuotannon ja jakelun osalta sähkökulut olivat 428 175 euroa. Energiansäästöön tähtäävät toimet ovat mukana sekä jokapäiväisessä työssä että investointien suunnittelussa. Esim. pumppaamoiden säännöllinen huolto, pumppauksen optimointi ja vuotovesien vähentäminen pienentävät energian tarvetta jäteveden siirrossa ja käsittelyssä.

Kemikaaleja tarvitaan lähinnä jäteveden puhdistusprosessissa, mutta myös vedenottamoilla. Kemikaalikulut v. 2020 olivat yhteensä 187 512 euroa. Koneita, kalustoa ja verkoston osia hankittiin tarpeen mukaan. Vesihuoltoliikelaitoksen toimiston ja eri työpisteiden toimistokoneet ja –ohjelmat, kuten vesihuollon automaation ja kaukovalvonnan laitteet on pidetty vesihuoltopalveluiden laadukkaan ja tehokkaan toimittamisen edellyttämällä tasolla.

Liiketoiminnan muut kulut (361 556 euroa). Kulut koostuvat lähinnä maa ja vesialuevuokrista, toimitilavuokrista sekä koneiden ja laitteiden vuokrista (yhteensä 91 853 euroa). Lisäksi erässä ovat mukana autoverot, luottotappiot, (epävarmojen saatavien poistaminen tileistä, yhteensä 222 197 euroa) sekä muut kulut (23 047 euroa), joita ovat mm. perintäkulut.

Rahoitustuotot ja -kulut:

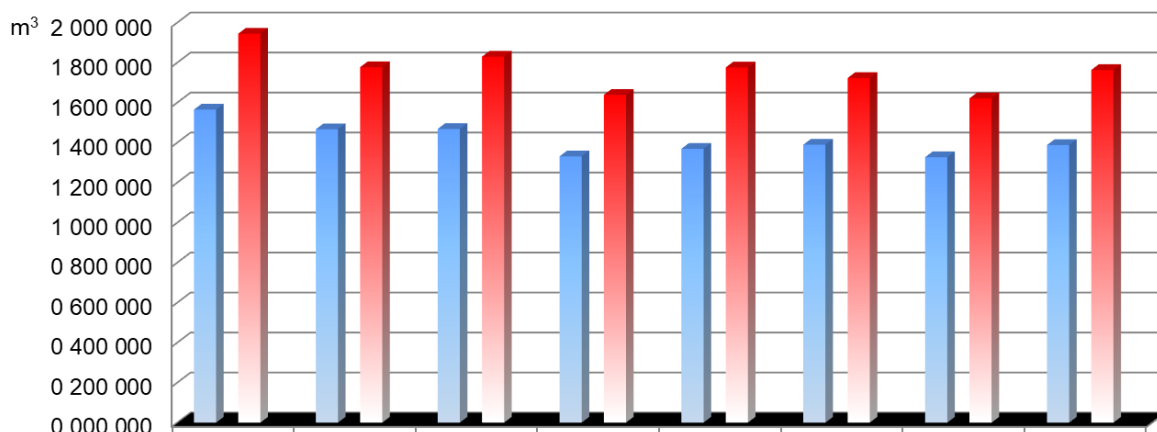
Tuloutus oli suunnitelman mukainen (1 000 000 euroa).

Poistot: Toteutuma oli 1 711 939 euroa, joka on 149 939 euroa yli talousarviossa hyväksytyn.

Palvelujen myynti:

Uusia kiinteistöjä liitettiin 2020 aikana seuraavasti: vesiverkostoon liittyjiä oli 5 kpl:tta ja viemäriverkostoon liittyjiä oli 7 kpl:tta. Liittymismaksuja saatiin yhteensä 35 556 euroa (2019: 54 813 euroa). Liittymismaksut olivat arvonlisäverollista myyntiä.

Laskutettu talousvesi- ja jätevesimäärät m³ ja vesien hinnat €/m³ (veroton)
vuosina 2013 - 2020

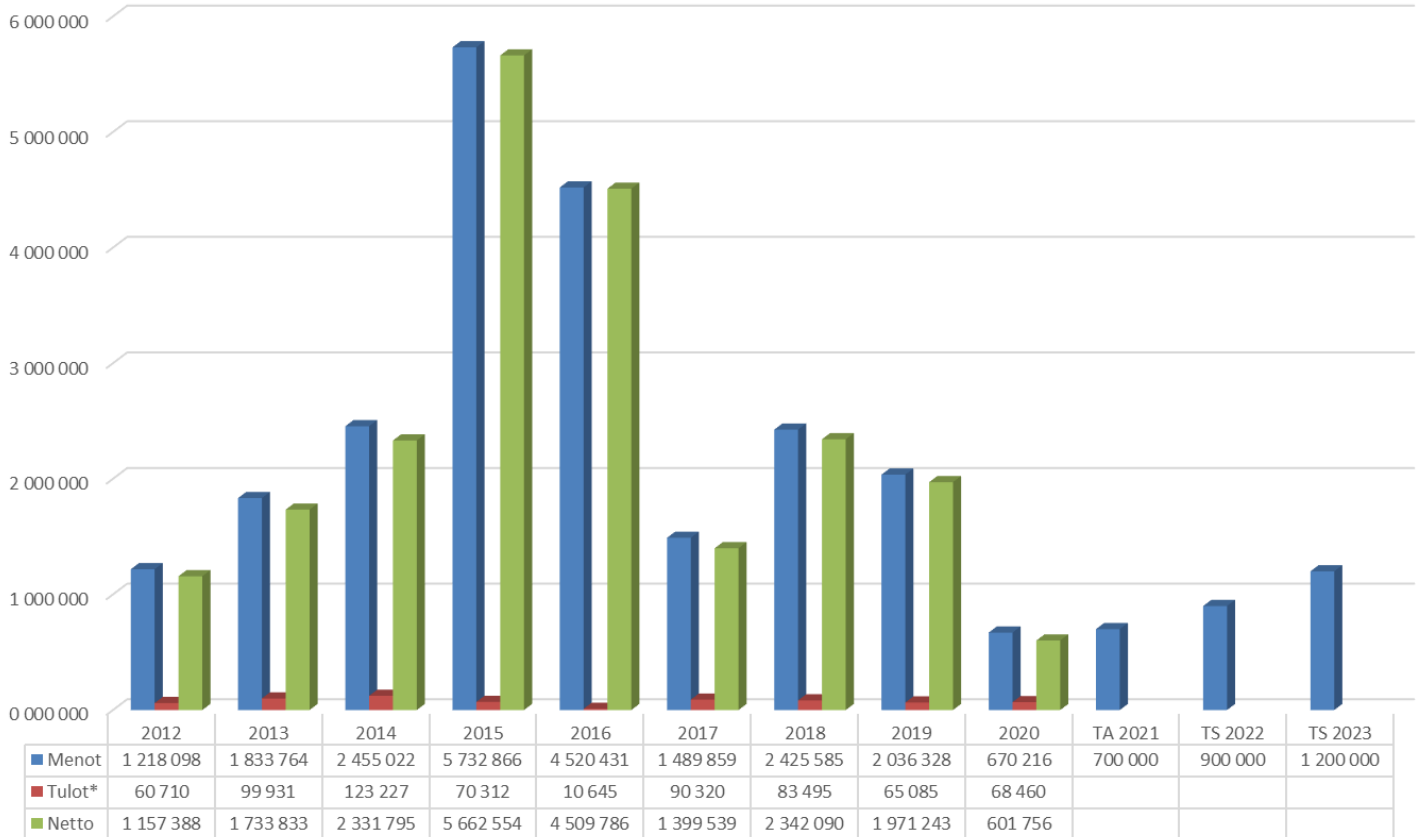
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
■ Talousvesi	1 564 874	1 466 337	1 468 114	1 331 127	1 368 889	1 389 369	1 326 965	1 387 751
Veroton hinta /m ³	1,28 €	1,28 €	1,37 €	1,44 €	1,44 €	1,44 €	1,54 €	1,54 €
■ Jätevesi	1 944 528	1 776 942	1 829 639	1 638 601	1 775 725	1 722 768	1 621 077	1 763 237
Veroton hinta /m ³	1,88 €	1,88 €	2,01 €	2,11 €	2,11 €	2,11 €	2,26 €	2,26 €

Laskutettu talousvesi- ja jätevesimäärä (m³) rakennustyypeittäin
Investoinnit (2020)

	2018		2019		2020	
	vesi	jätevesi	vesi	jätevesi	vesi	jätevesi
Omakotitalot	267 346 m ³	230 953 m ³	267 159 m ³	229 131 m ³	300 379 m ³	254 305 m ³
Kerros- ja rivitalot	344 002 m ³	343 506 m ³	327 112 m ³	326 980 m ³	346 074 m ³	346 074 m ³
Teollisuus- ja liike-elämä	631 072 m ³	705 022 m ³	624 575 m ³	718 489 m ³	637 828 m ³	768 150 m ³
Vesiyhtymät	27 674 m ³	23 904 m ³	360 m ³	0 m ³	392 m ³	0 m ³
Valtionlaitokset, sairaala, seurakunta	25 542 m ³	25 181 m ³	24 457 m ³	24 115 m ³	23 286 m ³	23 013 m ³
Kaupungin koulut ja muut laitokset	86 165 m ³	154 072 m ³	75 185 m ³	57 619 m ³	70 446 m ³	101 548 m ³
Muut	7 978 m ³	7 978 m ³	8 117 m ³	8 117 m ³	9 346 m ³	7 941 m ³
Naapurikunnat	0 m ³	232 562 m ³	0 m ³	256 626 m ³	0 m ³	262 206 m ³

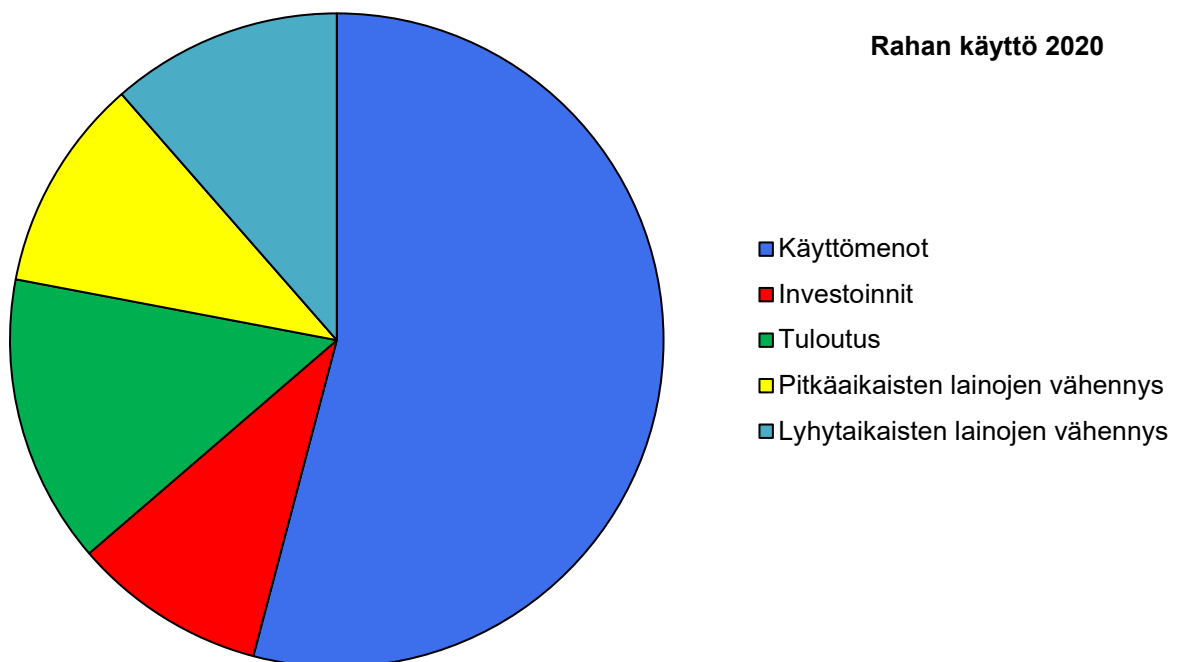
Investoinnit (2020)

2012-2020 toteutuneet investoinnit, saadut rahoitusosuudet ja netot ja TA 2021-2023 investoinnit

* Kaupunkikonsernin ulkopuoliset rahoitusosuudet

Rahan käyttö 2020

Investointien erittely (2020)

Tietokoneohjelmistot	28 011 €
Verkosto, uudisrakentaminen	
Vesijohtoverkosto	87 444 €
Viemäriverkosto	25 701 €
Hulevesiverkosto	117 397 €
Verkosto, saneeraus	
Vesijohtoverkosto	153 444 €
Viemäriverkosto	61 805 €
Hulevesiverkosto	31 385 €
Muut koneet ja kalusto	12 000 €
Keskeneräiset hankkeet	153 029 €
Yhteensä	670 216 €

8. Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Liikevaihto	6 750 009,62	6 282 924,15
Liiketoiminnan muut tuotot	18 014,69	15 913,14
Tuet ja avustukset kunnalta	50 125,70	9 378,00
Materiaalit ja palvelut	<u>-2 075 950,18</u>	<u>-1 919 804,99</u>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-972 785,86	-844 429,04
Palvelujen ostot	-1 103 164,32	-1 075 375,95
Henkilöstökulut	<u>-1 266 181,13</u>	<u>-1 320 128,41</u>
Palkat ja palkkiot	-984 745,50	-1 018 974,23
Henkilösivukulut	<u>-281 435,63</u>	<u>-301 154,18</u>
Eläkekulut	-244 736,09	-254 826,07
Muut henkilösivukulut	-36 699,54	-46 328,11
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 711 939,48	-1 638 605,15
Liiketoiminnan muut kulut	-361 555,74	-137 843,21
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 402 523,48	1 291 833,53
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-1 074 001,59</u>	<u>-1 219 795,48</u>
Korkotuotot	0,00	0,29
Muut rahoitustuotot	7 538,76	3 086,91
Kunnalle maksetut korkokulut	-81 488,03	-97 341,20
Muille maksetut korkokulut	0,00	-141,79
Korvaus peruspääomasta	-1 000 000,00	-1 100 000,00
Muut rahoituskulut	-52,32	-25 399,69
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	328 521,89	72 038,05
Satunnaiset tuotot ja kulut	<u>0,00</u>	<u>-24 326,92</u>
Satunnaiset tuotot	0,00	100 193,73
Satunnaiset kulut	0,00	-124 520,65
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	328 521,89	47 711,13
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	17 453,06	23 033,29
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u>345 974,95</u>	<u>70 744,42</u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, % *	6,2	5,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % *	6,2	5,7
Voitto, %	4,9	0,8

* Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.
Vesihuoltoliikelaitoksen omaisuuden nykyarvo poikkeaa olennaisesti taseen arvoista.

TULOSLASKELMA, vesi- ja viemärlaitostoiminta	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Liikevaihto	6 750 009,62	6 282 924,15
Liiketoiminnan muut tuotot	18 014,69	15 913,14
Materiaalit ja palvelut	<u>-2 033 882,95</u>	<u>-1 918 358,31</u>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-971 205,84	-844 429,04
Palvelujen ostot	-1 062 677,11	-1 073 929,27
Henkilöstökulut	<u>-1 257 683,22</u>	<u>-1 313 452,46</u>
Palkat ja palkkiot	-977 725,60	-1 013 794,30
Henkilösivukulut	<u>-279 957,62</u>	<u>-299 658,16</u>
Eläkekulut	-243 510,62	-253 553,57
Muut henkilösivukulut	-36 447,00	-46 104,59
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 648 881,68	-1 574 651,02
Liiketoiminnan muut kulut	-361 555,74	-137 843,21
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 466 020,72	1 354 532,29
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-1 074 001,59</u>	<u>-1 219 795,48</u>
Korkotuotot	0,00	0,29
Muut rahoitustuotot	7 538,76	3 086,91
Kunnalle maksetut korkokulut	-81 488,03	-97 341,20
Muille maksetut korkokulut	0,00	-141,79
Korvaus peruspääomasta	-1 000 000,00	-1 100 000,00
Muut rahoituskulut	-52,32	-25 399,69
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	392 019,13	134 736,81
Satunnaiset tuotot ja kulut	<u>0,00</u>	<u>-24 326,92</u>
Satunnaiset tuotot	0,00	100 193,73
Satunnaiset kulut	0,00	-124 520,65
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	392 019,13	110 409,89
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	17 453,06	23 033,29
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u>409 472,19</u>	<u>133 443,18</u>

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	*	6,7	6,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	*	6,7	6,2
Voitto, %		5,8	1,8

* Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.
Vesihuoltoliikelaitoksen omaisuuden nykyarvo poikkeaa olennaisesti taseen arvoista.

TULOSLASKELMA, hulevesi**1.1.-31.12.2020****1.1.-31.12.2019**

Liikevaihto	0,00	0,00
Tuet ja avustukset kunnalta	50 125,70	9 378,00
Materiaalit ja palvelut	<u>-42 067,23</u>	<u>-1 446,68</u>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 580,02	0,00
Palvelujen ostot	-40 487,21	-1 446,68
Henkilöstökulut	<u>-8 497,91</u>	<u>-6 675,95</u>
Palkat ja palkkiot	-7 019,90	-5 179,93
Henkilösivukulut	<u>-1 478,01</u>	<u>-1 496,02</u>
Eläkekulut	-1 225,47	-1 272,50
Muut henkilösivukulut	-252,54	-223,52
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-63 057,80	-63 954,13
LIKEALIJÄÄMÄ	-63 497,24	-62 698,76
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u><u>-63 497,24</u></u>	<u><u>-62 698,76</u></u>

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT, hulevesi

Sijoitetun pääoman tuotto, %	*	-8,4	-8,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	*	-8,4	-8,2

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Toiminnan rahavirta	<u>2 040 461,37</u>	<u>1 686 316,28</u>
Liikelyljäämä	1 402 523,48	1 291 833,53
Poistot ja arvonalentumiset	1 711 939,48	1 638 605,15
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 074 001,59	-1 219 795,48
Satunnaiset erät	0,00	-24 326,92
Investointien rahavirta	<u>-601 756,57</u>	<u>-1 971 243,33</u>
Investointimenot	-670 216,12	-2 036 328,42
Rahoitusosuudet investointimenoihin	68 459,55	65 085,09
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 438 704,80	-284 927,05
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	<u>-1 540 256,00</u>	<u>1 415 560,34</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	800 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00	796 114,45
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-740 256,00	-700 256,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0,00	-1 179 084,41
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-800 000,00	1 698 786,30
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>444 361,06</u>	<u>-828 613,15</u>
Vaihto-omaisuuden muutos	-9 326,26	22 755,90
Saamisten muutos kunnalta	22 424,48	-87 522,18
Saamisten muutos muilta	496 586,95	-772 518,18
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-212 301,86	229 284,08
Korottomien velkojen muutos muilta	146 977,75	-220 612,77
Rahoituksen rahavirta	-1 095 894,94	586 947,19
Rahavarojen muutos	<u>342 809,86</u>	<u>302 020,14</u>
Rahavarat 31.12.	664 899,08	322 089,22
Rahavarat 1.1.	322 089,22	20 069,08
Rahavarojen muutos	342 809,86	302 020,14
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-2 275,2	-9 511,5
Investointien tulo-rahoitus, %	339,1	86,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	1,1
Kassan riittävyys, pv	39,2	13,8
Quick ratio	0,7	0,6
Current ratio	0,7	0,6

RAHOITUSLASKELMA, vesi- ja viemärlaitostoiminta 1.1.-31.12.2020 **1.1.-31.12.2019**

Toiminnan rahavirta	<u>2 040 900,81</u>	<u>1 685 060,91</u>
Liikelyjäämä	1 466 020,72	1 354 532,29
Poistot ja arvonalentumiset	1 648 881,68	1 574 651,02
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 074 001,59	-1 219 795,48
Satunnaiset erät	0,00	-24 326,92
Investointien rahavirta	<u>-521 434,41</u>	<u>-1 944 619,13</u>
Investointimenot	-521 434,41	-1 946 030,42
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	1 411,29
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 519 466,40	-259 558,22
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	<u>-1 540 256,00</u>	<u>1 415 560,34</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	800 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00	796 114,45
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-740 256,00	-700 256,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0,00	-1 179 084,41
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-800 000,00	1 698 786,30
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>444 361,06</u>	<u>-828 613,15</u>
Vaihto-omaisuuden muutos	-9 326,26	22 755,90
Saamisten muutos kunnalta	22 424,48	-87 522,18
Saamisten muutos muilta	496 586,95	-772 518,18
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-212 301,86	229 284,08
Korottomien velkojen muutos muilta	146 977,75	-220 612,77
Rahoituksen rahavirta	-1 095 894,94	586 947,19
Rahavarojen muutos	<u>423 571,46</u>	<u>327 388,97</u>
Rahavarat 31.12.	1 434 406,24	1 010 834,78
Rahavarat 1.1.	1 010 834,78	683 445,81
Rahavarojen muutos	423 571,46	327 388,97

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	391,4	87,8
Lainanhoitokate	1,7	0,9
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	1,1
Kassan riittävyys, pv	87,3	43,8
Quick ratio	0,7	0,6
Current ratio	0,7	0,6

RAHOITUSLASKELMA, hulevesi	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Toiminnan rahavirta	<u>-439,44</u>	<u>1 255,37</u>
Liikealijäämä	-63 497,24	-62 698,76
Poistot ja arvonalentumiset	63 057,80	63 954,13
Investointien rahavirta	<u>-80 322,16</u>	<u>-26 624,20</u>
Investointimenot	-148 781,71	-90 298,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	68 459,55	63 673,80
Toiminnan ja investointien rahavirta	-80 761,60	-25 368,83
Rahavarojen muutos	<u><u>-80 761,60</u></u>	<u><u>-25 368,83</u></u>
Rahavarat 31.12.	-769 507,16	-688 745,56
Rahavarat 1.1.	-688 745,56	-663 376,73
Rahavarojen muutos	-80 761,60	-25 368,83

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT:

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä = Rahoituslaskelman välituloksen kertymä tilinpäätösvedolta ja neljältä edelliseltä vuodelta

Investointien tulorahoitus, % = $100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Korkokulujen lisäksi kaavaan on otettu mukaan korvaus peruspääomasta.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$
Korkokulujen lisäksi kaavaan on otettu mukaan korvaus peruspääomasta.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat} + \text{Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

TASE

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	21 150 758,86	22 260 941,77
Aineettomat hyödykkeet	<u>328 066,38</u>	<u>378 870,40</u>
Muut pitkävaikutteiset menot	328 066,38	378 870,40
Aineelliset hyödykkeet	<u>20 808 312,48</u>	<u>21 867 691,37</u>
Maa- ja vesialueet	56 342,24	56 342,24
Rakennukset	3 980 878,53	4 247 812,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 447 234,23	17 370 072,76
Koneet ja kalusto	106 563,89	129 199,71
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	217 293,59	64 264,23
Sijoitukset	<u>14 380,00</u>	<u>14 380,00</u>
Muut saamiset	14 380,00	14 380,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 966 241,04	2 133 116,35
Vaihto-omaisuus	<u>133 015,94</u>	<u>123 689,68</u>
Aineet ja tarvikkeet	133 015,94	123 689,68
Saamiset	<u>1 168 326,02</u>	<u>1 687 337,45</u>
Pitkäaikaiset saamiset	<u>2 000,00</u>	<u>2 000,00</u>
Muut saamiset	2 000,00	2 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	<u>1 166 326,02</u>	<u>1 685 337,45</u>
Myyntisaamiset	614 579,25	1 146 743,39
Saamiset kunnalta	155 567,93	177 992,41
Muut saamiset	27 079,26	29 584,59
Siirtosaamiset	369 099,58	331 017,06
Rahat ja pankkisaamiset	664 899,08	322 089,22
	<u>23 116 999,90</u>	<u>24 394 058,12</u>

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA	12 166 393,45	11 820 418,50
Peruspääoma	6 386 237,96	6 386 237,96
Edellisten tilikausien ylijäämä	5 434 180,54	5 363 436,12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	345 974,95	70 744,42
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	223 097,64	240 550,70
Poistoero	223 097,64	240 550,70
VIERAS PÄÄOMA	10 727 508,81	12 333 088,92
Pitkäaikainen	<u>8 093 592,00</u>	<u>8 833 848,00</u>
Lainat kunnalta	8 093 592,00	8 833 848,00
Lyhytaikainen	<u>2 633 916,81</u>	<u>3 499 240,92</u>
Lainat kunnalta	1 639 042,30	2 439 042,30
Saadut ennakot	174,61	1 267,06
Ostovelat	376 871,18	264 162,13
Korottomat velat kunnalta	339 073,87	551 375,73
Muut velat	38 120,97	40 591,60
Siirtovelat	240 633,88	202 802,10
	<u>23 116 999,90</u>	<u>24 394 058,12</u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	53,6	49,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	158,5	195,8
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	158,5	195,8
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	5 780	5 434
Lainakanta 31.12., 1000 €	9 733	11 273
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	9 733	11 273

TASE, vesi- ja viemärlaitostoiminta

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 383 972,50	21 511 419,77
Aineettomat hyödykkeet	<u>328 066,38</u>	<u>378 870,40</u>
Muut pitkävaikutteiset menot	328 066,38	378 870,40
Aineelliset hyödykkeet	<u>20 041 526,12</u>	<u>21 118 169,37</u>
Maa- ja vesialueet	56 342,24	56 342,24
Rakennukset	3 980 878,53	4 247 812,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 680 447,87	16 620 550,76
Koneet ja kalusto	106 563,89	129 199,71
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	217 293,59	64 264,23
Sijoitukset	<u>14 380,00</u>	<u>14 380,00</u>
Muut saamiset	14 380,00	14 380,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 966 241,04	2 133 116,35
Vaihto-omaisuus	<u>133 015,94</u>	<u>123 689,68</u>
Aineet ja tarvikkeet	133 015,94	123 689,68
Saamiset	<u>1 168 326,02</u>	<u>1 687 337,45</u>
Pitkäaikaiset saamiset	<u>2 000,00</u>	<u>2 000,00</u>
Muut saamiset	2 000,00	2 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	<u>1 166 326,02</u>	<u>1 685 337,45</u>
Myyntisaamiset	614 579,25	1 146 743,39
Saamiset kunnalta	155 567,93	177 992,41
Muut saamiset	27 079,26	29 584,59
Siirtosaamiset	369 099,58	331 017,06
Rahat ja pankkisaamiset	664 899,08	322 089,22
	<u>22 350 213,54</u>	<u>23 644 536,12</u>

TASE, vesi- ja viemärlaitostoiminta

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA	11 399 607,09	11 070 896,50
Peruspääoma	4 945 773,99	5 026 535,59
Edellisten tilikausien ylijäämä	6 044 360,91	5 910 917,73
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	409 472,19	133 443,18
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	223 097,64	240 550,70
Poistoero	223 097,64	240 550,70
VIERAS PÄÄOMA	10 727 508,81	12 333 088,92
Pitkäaikainen	<u>8 093 592,00</u>	<u>8 833 848,00</u>
Lainat kunnalta	8 093 592,00	8 833 848,00
Lyhytaikainen	<u>2 633 916,81</u>	<u>3 499 240,92</u>
Lainat kunnalta	1 639 042,30	2 439 042,30
Saadut ennakot	174,61	1 267,06
Ostovelat	376 871,18	264 162,13
Korottomat velat kunnalta	339 073,87	551 375,73
Muut velat	38 120,97	40 591,60
Siirtovelat	240 633,88	202 802,10
	<u>22 350 213,54</u>	<u>23 644 536,12</u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	52,0	47,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	158,5	195,8
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	158,5	195,8
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	6 454	6 044
Lainakanta 31.12., 1000 €	9 733	11 273

TASE, hulevesi

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	766 786,36	749 522,00
Aineelliset hyödykkeet	<u>766 786,36</u>	<u>749 522,00</u>
Kiinteät rakenteet ja laitteet	766 786,36	749 522,00
	<u>766 786,36</u>	<u>749 522,00</u>

VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA	766 786,36	749 522,00
Jäännöspääoma	1 440 463,97	1 359 702,37
Liittymismaksurahasto		
Edellisten tilikausien alijäämä	-610 180,37	-547 481,61
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-63 497,24	-62 698,76
	<u>766 786,36</u>	<u>749 522,00</u>

KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1.000 e	MENOT	1.000 e	
Toiminta		Toiminta		
Toimintatuotot	6 818	Toimintakulut	3 704	
Korkotuotot	0	Korkokulut	81	
Muut rahoitustuotot	8	Muut rahoituskulut	1 000	
Investoinnit		Investoinnit		
Rah.osuudet inv.menoihin	68	Investointimenot	670	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen väh.	740	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen väh.	800	
Kokonaistulot yhteensä	6 894	Kokonaismenot yhteensä	6 996	
Muut maksuvalmiuden muutokset	444			Muu-
Rahavarojen muutos	-343	Kokonaismenot yhteensä v. 2016	9 360	tos%
		Kokonaismenot yhteensä v. 2017	6 336	-21,5 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2018	8 206	-32,3 %
Yhteensä	6 996	Kokonaismenot yhteensä v. 2019	8 641	29,5 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2020	6 996	5,3 %
				-19,0 %

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut 10.12.2012 uudet poistosuunnitelmien perusteet ja kaupunginhallitus on vahvistanut 17.12.2012 poistosuunnitelman, jota on noudatettu 1.1.2013 lukien.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihankintahinnan määräisenä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Liikevaihdon erittely	2020	2019
Vesimaksutuotot	2 390 869,01	2 305 410,50
Viemärimaksutuotot	4 270 551,50	3 765 457,66
Muut myyntituotot	88 589,11	212 055,99
	<hr/>	<hr/>
	6 750 009,62	6 282 924,15

9. Palvelujen ostojen erittely	2020	2019
Muiden palvelujen ostot	1 103 164,32	1 075 375,95

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistosuunnitelma hyödykeryhmittäin 1.1.2013 lukien, kv 10.12.2012, kh 17.12.2012

Vanhojen rakennusten poistoissa, mm. mädättämö, on noudatettu vanhaa 8 %:n menojäännöspoistoa. Kaikissa muissa hyödykkeissä on noudatettu kh:n 17.12.2012 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

	Poisto- menetelmä	Perusteet(kv hyv) poistoaika/%	Poistoaika/ poistoprosentti
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>			
Kehittämismenot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5-20 vuotta	5-20 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>			
<u>Maa- ja vesialueet</u>	Ei poistoaikaa		
<u>Rakennukset ja rakennelmat</u>			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20-50 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta

Asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäänn.poisto	15 % - 20 %	15 %
Sillat, laiturit, uimalat	Menojäänn.poisto	10 % - 25 %	15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäänn.poisto	10 % - 20 %	15 %
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	Menojäänn.poisto	15 % - 20 %	15 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta

Koneet ja kalusto

Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4-7 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5-10 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 vuotta	5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto	
Lisäksi			
Forssan Vesihuoltoliikelaitoksessa			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Viemäriverkko	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Vedenottamat	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Jätevedenpuhdistamo	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta

Pienhankintaraja on 10.000 euroa.

Rakennukset ja rakennelmat:

Poistoaika pääsääntöisesti alaraja eli 20 vuotta 1.1.2013 lukien.

Poistojen laskenta tasapoistoilla aloitetaan hankinnan tai valmistumisen jälkeisestä seuraavan kuukauden alusta.

Menojäännöspoistot aloitetaan hankinta/valmistumisvuonna tehtävillä puolen vuoden poistoilla.

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	2020	2019
Satunnaiset tuotot		
Matkun vesiosuuskunnan avaava tase	0,00	100 193,73
Satunnaiset kulut		
Koijärven jv-osuuskunnan avaava tase	0,00	124 520,65

Tasetta koskevat liitetiedot

19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 442,98	369 427,42	378 870,40	56 342,24	4 247 812,43	17 370 072,76	129 199,71	64 264,23	21 867 691,37
Lisäykset tilikauden aikana	28 011,00		28 011,00			477 175,76	12 000,00	153 029,36	642 205,12
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00			68 459,55			68 459,55
Vähennykset tilikauden aikana			0,00						0,00
Siirrot erien välillä			0,00						0,00
Tilikauden poisto	4 889,02	73 926,00	78 815,02		266 933,90	1 331 554,74	34 635,82		1 633 124,46
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0,00						0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	32 564,96	295 501,42	328 066,38	56 342,24	3 980 878,53	16 447 234,23	106 563,89	217 293,59	20 808 312,48
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

23. Saamisten erittely

Lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä	2020	2019
Myyntisaamiset	0,00	395,45
Lyhytaikaiset saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä		
Myyntisaamiset	5 475,35	4 891,05

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Arviolaskutus joulukuulta	364 505,29	326 081,98

25. Oman pääoman erittely

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	6 386 237,96	6 386 237,96
Peruspääoma 31.12.	6 386 237,96	6 386 237,96
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 434 180,54	5 363 436,12
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	5 434 180,54	5 363 436,12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) 31.12.	345 974,95	70 744,42
Oma pääoma yhteensä 31.12.	12 166 393,45	11 820 418,50

27. Pitkäaikaiset velat

	2020	2019
Lainat kunnalta	4 457 568,00	5 872 824,00

30. Vieras pääoma

	2020	2019
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	165,04	132,03
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	0,00	480,00

31. Sekkitililiimiitti

	2020	2019
Luotollisen sekkitalin sekkiliimiitti 31.12.	600 000,00	600 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	600 000,00	600 000,00

32. Muiden velkojen erittely

	2020	2019
Muut velat	38 120,97	40 591,60
Muut velat yhteensä	<u>38 120,97</u>	<u>40 591,60</u>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotus	193 982,36	160 867,28
Muut henkilöstökuluihin liittyvät siirtovelat	31 842,92	36 729,17
Muut siirtovelat	14 808,60	5 205,65
Siirtovelat yhteensä	<u>240 633,88</u>	<u>202 802,10</u>

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Ei ollut

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2020	2019
Henkilöstön lukumäärä	18	19
19 - joista osa-aikaisia		0

43. Henkilöstökulut

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 266 181,13	1 320 128,41
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	62 351,25	64 037,80
Henkilöstökulut yhteensä	1 328 532,38	1 384 166,21

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja

tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2020	2019
Forssan Työväenyhdistys	56,7	207,90
Keskusta, Forssa	138,6	126,00
Kokoomus, Forssa	299,71	266,63
SDP Forssan paikallistoimikunta	264,6	0,00
Tyykkylän Demarit ry	25,2	63,00
Vasemmistoliitto, Forssa	113,4	94,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	898,21	758,03

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja	sähköisenä
Pääkirja	sähköisenä
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Käytetyt tositesarjat

Kirjanpito	
MUIST1	Muistio, ulk. RD
KOMTOS	Käyttöomaisuus
SISLAS	Sis.laskut, ProeLaskutus

Ostoreskontra	
OSTOT	Ostolaskut Rondo
OMAKSU	Ostomaksut

Myyntireskontra	
YMRMAN	Manuaalisuoritukset
YMRVII	Viitesuoritukset
YMRHYV	Hyvityslaskujen kuittaus
YMRK	Tileistä poisto
YMR77	Laskulaji 77
YMR78	Laskulaji 78
YMR79	Laskulaji 79

Liittymät kirjanpitoon/ostoreskontraan	
PANKKI	Pankin tiliote
PALKAT	Palkkatositteet
VARAST	Varasto Sonet
OSTOT	Rondo sähköiset ostolaskut

Muut	
ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä:

Tasekirja säilytetään pysyvästi. Muun kirjanpitoaineiston säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säännöksiä, paitsi tositeaineistoa säilytetään arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti 10 vuotta.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

*Tilinpäätös on allekirjoitettu sähköisessä allekirjoituspalvelussa (Visma sign).
Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.*

Forssassa 25. maaliskuuta 2021

Riikka Kinnunen
puheenjohtaja

Anne-Mari Aalto
jäsen

Janne Vuorenmaa
varapuheenjohtaja

Antero Koskenoja
jäsen

Kimmo Paakkonen
vesihuoltojohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Forssassa

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori, HT, JHT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 36 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 36 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 36 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 36 sider før denne siden

Dette dokument inneholder 36 sider før denne side

KIMMO HENRIK PAAKKONEN

ea6d14a2-692b-43d6-808a-dfdd48fe4a09 - 2021-04-07 10:40:14 UTC +03:00
BankID / MobileID - d6ff7010-2534-48d5-bd05-e440feaf492 - FI

RIIKKA MARKETTA KINNUNEN

355943c8-4fd4-43e8-90ef-98ad8fee4c13 - 2021-04-07 11:41:47 UTC +03:00
BankID / MobileID - 90bb313e-01af-4fea-8919-010207f47f42 - FI

ANTERO KOSKENOJA

463bdd17-3f56-47ac-8eb3-4671a6c260f7 - 2021-04-07 16:32:33 UTC +03:00
BankID / MobileID - 7899938d-7c07-498a-8df9-24ea66ca59c3 - FI

ANNE-MARI AALTO

e070babb-cd6f-4b32-8808-421546e2a2c1 - 2021-04-08 17:37:09 UTC +03:00
BankID / MobileID - 976b5570-69dd-4b72-9179-dbb28dcb0036 - FI

JANNE MIKAEL VUORENMAA

dd0552aa-2d3b-4333-8f76-d54a0aa169af - 2021-04-10 13:00:24 UTC +03:00
BankID / MobileID - 5538fa4e-65cc-4f06-9c94-f91cd125eece - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet

<https://sign.visma.net/fi/document-check/caa988ee-2445-4ad7-a334-c8967a2f8240>

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet

<https://sign.visma.net/fi/document-check/36147038-f026-4460-f685-81f80f3e245e6>

Liikelaitoksen vaikutus kunnan tuloksen muodostumiseen
YHDISTELTY TULOSLASKELMA 1 - 12/2020

	Forssan kaupunki	Forssan vesihuoltoliikelaitos	Yhteensä (ennen elim.)	Koneelliset eliminoinnit	Yhteensä
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	5 146 278,96	6 750 009,62	11 896 288,58	-448 387,03	11 447 901,55
MAKSUTUOTOT	1 290 864,65	0,00	1 290 864,65	-16 347,90	1 274 516,75
TUET JA AVUSTUKSET	1 816 495,98	54 177,17	1 870 673,15	-50 125,70	1 820 547,45
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 874 794,05	13 963,22	3 888 757,27	-68 459,74	3 820 297,53
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	12 128 433,64	6 818 150,01	18 946 583,65	-583 320,37	18 363 263,28
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-28 234 451,22	-1 266 181,13	-29 500 632,35	0,00	-29 500 632,35
PALKAT JA PALKKIOT	-21 637 740,91	-984 745,50	-22 622 486,41	0,00	-22 622 486,41
HENKILÖSIVUKULUT	-6 596 710,31	-281 435,63	-6 878 145,94	0,00	-6 878 145,94
ELÄKEKULUT	-5 786 524,01	-244 736,09	-6 031 260,10	0,00	-6 031 260,10
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-810 186,30	-36 699,54	-846 885,84	0,00	-846 885,84
PALVELUJEN OSTOT	-77 818 973,75	-1 103 164,32	-78 922 138,07	364 296,60	-78 557 841,47
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 258 586,00	-972 785,86	-5 231 371,86	107 719,10	-5 123 652,76
AVUSTUKSET	-1 955 259,68	0,00	-1 955 259,68	50 125,70	-1 905 133,98
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 589 410,81	-361 555,74	-1 950 966,55	61 178,97	-1 889 787,58
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-113 856 681,46	-3 703 687,05	-117 560 368,51	583 320,37	-116 977 048,14
TOIMINTAKATE	-101 728 247,82	3 114 462,96	-98 613 784,86	0,00	-98 613 784,86
VEROTULOT	61 562 286,83	0,00	61 562 286,83	0,00	61 562 286,83
VALTIONOSUDET	48 333 080,00	0,00	48 333 080,00	0,00	48 333 080,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	83 511,27	0,00	83 511,27	-81 488,03	2 023,24
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 026 687,27	7 538,76	1 034 226,03	-1 000 000,00	34 226,03
KORKOKULUT	-436 518,05	-81 488,03	-518 006,08	81 488,03	-436 518,05
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 150,76	-1 000 052,32	-1 007 203,08	1 000 000,00	-7 203,08
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	666 529,73	-1 074 001,59	-407 471,86	0,00	-407 471,86
VUOSIKATE	8 833 648,74	2 040 461,37	10 874 110,11	0,00	10 874 110,11
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 491 377,88	-1 711 939,48	-6 203 317,36	0,00	-6 203 317,36
KERTALUONTEISET POISTOT	-1 380 082,78	0,00	-1 380 082,78	0,00	-1 380 082,78
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-5 871 460,66	-1 711 939,48	-7 583 400,14	0,00	-7 583 400,14
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					
SATUNNAISET TUOTOT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SATUNNAISET KULUT	664 271,66	0,00	664 271,66	0,00	664 271,66
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT YHTEENSÄ	664 271,66	0,00	664 271,66	0,00	664 271,66
TILIKAUDEN TULOS	3 626 459,74	328 521,89	3 954 981,63	0,00	3 954 981,63
POISTOERON MUUTOS	70 646,53	17 453,06	88 099,59	0,00	88 099,59
VARAUSTEN MUUTOS	-3 000 000,00	0,00	-3 000 000,00	0,00	-3 000 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	697 106,27	345 974,95	1 043 081,22	0,00	1 043 081,22

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

YHDISTELTY RAHOITUSLASKELMA 1 - 12/2020

	Forssan kaupunki	Forssan vesihuoltoliikelaitos	Yhteensä (ennen elim.)	Koneelliset eliminoinnit	Yhteensä
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	8 833 648,74	2 040 461,37	10 874 110,11	0,00	10 874 110,11
SATUNNAISET ERÄT	664 271,66	0,00	664 271,66	0,00	664 271,66
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-1 085 058,04	0,00	-1 085 058,04	0,00	-1 085 058,04
	8 412 862,36	2 040 461,37	10 453 323,73	0,00	10 453 323,73
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-5 113 324,66	-670 216,12	-5 783 540,78	59 827,35	-5 723 713,43
RAHOITUSOSUUDET	25 740,02	68 459,55	94 199,57	-59 827,35	34 372,22
INVESTOINTIMENOIHIN PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	131 743,60	0,00	131 743,60	0,00	131 743,60
	-4 955 841,04	-601 756,57	-5 557 597,61	0,00	-5 557 597,61
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3 457 021,32	1 438 704,80	4 895 726,12	0,00	4 895 726,12
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	862 756,00	0,00	862 756,00	-740 256,00	122 500,00
	862 756,00	0,00	862 756,00	-740 256,00	122 500,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
PITKÄAikaisten Lainojen Vähennys	-3 633 884,80	-740 256,00	-4 374 140,80	740 256,00	-3 633 884,80
LYHYTAikaisten Lainojen Muutos	-7 201 306,89	-800 000,00	-8 001 306,89	800 000,00	-7 201 306,89
	-835 191,69	-1 540 256,00	-2 375 447,69	1 540 256,00	-835 191,69
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	23 195,86	0,00	23 195,86	0,00	23 195,86
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-24 204,90	-9 326,26	-33 531,16	0,00	-33 531,16
SAAMISTEN MUUTOS	1 191 438,16	519 011,43	1 710 449,59	-1 037 664,43	672 785,16
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	610 710,86	-65 324,11	545 386,75	237 664,43	783 051,18
	1 801 139,98	444 361,06	2 245 501,04	-800 000,00	1 445 501,04
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 828 704,29	-1 095 894,94	732 809,35	0,00	732 809,35
RAHAVAROJEN MUUTOS	5 285 725,61	342 809,86	5 628 535,47	0,00	5 628 535,47
RAHAVAROJEN MUUTOS					
RAHAVARAT 31. 12.	27 712 429,66	664 899,08	28 377 328,74	0,00	28 377 328,74
RAHAVARAT 1.1.	22 426 704,05	322 089,22	22 748 793,27	0,00	22 748 793,27
	5 285 725,61	342 809,86	5 628 535,47	0,00	5 628 535,47

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja	sähköisenä
Pääkirja	sähköisenä
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt	paperitulosteina
Liitetietotositteet	paperitulosteina

Käytetyt tositesarjat: kaupunki ja vesihuoltoliikelaitos

Kirjanpito	
MUIST1	Muistio, ulk. RD
MUISIS	Muistio, sis. RD
KOMTOS	Käyttöomaisuus
SISLAS	Sis.laskut, ProeLaskutus

Ostoreskontra	
OSTOT	Ostolaskut
OMAKSU	Ostomaksut

Myyntireskontra	
YMR12	Laskulaji 12 Keskushallinto
YMR20	Laskulaji 20 Päivähoito Abilita
YMR32	Laskulaji 32 Tekninen virasto
YMR35	Laskulaji 35 Tekninen virasto vuokrat
YMR40	Laskulaji 40 Wahren-opisto
YMR41	Laskulaji 41 Wahren-opisto Hellewin
YMR42	Laskulaji 42 Kuvataidekoulu Hellewin
YMR43	Laskulaji 43 Kuvataidekoulu
YMR45	Laskulaji 45 Musiikkiopisto
YMR46	Laskulaji 46 Musiikkiopisto
YMR49	Laskulaji 49 Kaupunginkirjasto
YMR53	Laskulaji 53 Vesihelmi pääsymaksut
YMR56	Laskulaji 56 Työvalmennuskeskus Aktiivi aterialaskut
YMR58	Laskulaji 58 Kasvatustoimi
YMR59	Laskulaji 59 Varhaiskasvatus iltapäivätoiminta
YMR60	Laskulaji 60 Forssan Yhteislyseo MultiPrimus
YMR61	Laskulaji 61 Forssan Yhteislyseo aikuisopetus MultiPrimus
YMR65	Laskulaji 65 Kulttuuriryö
YMR66	Laskulaji 66 Nuoriso ja liikunta
YMR69	Laskulaji 69 Henkilöstön koulutus
YMR70	Laskulaji 70 Palkkarästit
YMR76	Laskulaji 76 Forssan Yhteislyseo
YMR77	Laskulaji 77 Vesikanta
YMR78	Laskulaji 78 Rakennusvalvonta
YMR78	Laskulaji 78 Vesihuoltoliikelaitos
YMR79	Laskulaji 79 Tekla maanvuokra

YMR79	Laskulaji 79 Vesihuoltoliikelaitos, Sonet
YMR83	Laskulaji 83 Musiikkiopisto, Eepos
YMR84	Laskulaji 84 Musiikkiopisto, Eepos
YMRHYV	Hyvityslaskujen kuittaus
YMRK	Tileistä poisto
YMRMAN	Manuaalisuoritukset
YMRVII	Viitesuoritukset

Liittymät kirjanpitoon/ostoreskontraan kaupunki ja vesihuoltoliikelaitos

SISROP	Sis. laskut Rondo (kaupunki)
PANKKI	Pankin tiliote
PALKAT	Palkkatositteet
VARAST	Varasto Sonet
OSTOT	Rondo sähköiset ostolaskut

Muut, kaupunki ja vesihuoltoliikelaitos

ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio
BUDL	Lisämääräraha
IRTAIN	Irtaimisto
ZBF	Budjetointi

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä:

Tasekirja säilytetään pysyvästi. Muun kirjanpitoaineiston säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säännöksiä, paitsi tositeaineistoa säilytetään arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti 10 vuotta.

Forssassa 2021

Tilintarkastusmerkintä

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti. Tilintarkastuksesta on annettu kertomus

Forssassa 2021

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

1. LAUTA- JA JOHTOKUNNAT SEKÄ VALTUUSTON VALITSEMAT EDUSTAJAT ERI TOIMIELIMISSÄ

Keskusvaalilautakunta

Lahtinen Aila	puheenjohtaja
Suojanen Eeva	varapuheenjohtaja
Kesti Pirjo	jäsen
Juvonen Satu	jäsen
Anttila Juhani	jäsen

Wikström Sirke	1. varajäsen
Lehtinen Pauliina	2. varajäsen
Raita Antti	3. varajäsen
Murtolahti Eila	4. varajäsen
Ryhtä Irkka	5. varajäsen
Virtanen Jorma	6. varajäsen
Pirkkalainen Marja	7. varajäsen

Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta

Niininen Vesa	puheenjohtaja
Salonen Nicholas	henk.koht. varajäsen

Saarenmaa Lotta	varapuheenjohtaja
Kauppi Susanna	henk.koht. varajäsen

Pohjalainen Katariina	jäsen
Mäkelä Arja	henk.koht. varajäsen 22.6.2020 asti
Kula Karol	henk.koht. varajäsen 23.6.2020 alkaen

Aaltonen Ari	jäsen
Vaahtera Kristiina	henk.koht. varajäsen 24.2.2020 asti
Ilvonen Sirkka-Liisa	henk.koht. varajäsen 25.2.2020 alkaen

Mattila Sami	jäsen
Kuparinen Pia	henk.koht. varajäsen

Aaltonen Minna	jäsen
Jokinen Annikki	henk.koht. varajäsen

Ylitalo Hannu	jäsen
Koskenoja Juha	henk.koht. varajäsen

Vikman Pasi	jäsen
Väre Pasi	henk.koht. varajäsen

Jokinen Saara	jäsen
Takala Pirjo	henk.koht. varajäsen 16.11.2020 asti
Mäkelä Jouni	henk.koht. varajäsen 17.11.2020 alkaen

Kainulainen Jennica Penttilä Mari	jäsen henk.koht. varajäsen
Lahtinen Maaret Lintonen Emmi	jäsen henk.koht. varajäsen
Mali Turkka Lahtinen Kalle	jäsen henk.koht. varajäsen
Nieminen Tuulia Väre Wilma	jäsen henk.koht. varajäsen

Tarkastuslautakunta

Mäkinen Manu Brusin Rami	puheenjohtaja henk.koht. varajäsen
Kallioinen Marjut Vähä-Pietilä Rauni	varapuheenjohtaja henk.koht. varajäsen
Hipp-Koskenoja Pirita Hiukkanen Vesa	jäsen henk.koht. varajäsen
Henriksson Jaakko Ruisvaara Klaus	jäsen henk.koht. varajäsen
Hämäläinen Jari Lehtimäki Aarre	jäsen henk.koht. varajäsen
Vuorinen Sofia Kranni Maija	jäsen henk.koht. varajäsen
Rämö Pauli Rämö Sari	jäsen henk.koht. varajäsen

Yhdyskuntalautakunta

Männistö Jarkko Honkala Päivi Haonperä Jouko	puheenjohtaja 14.12.2020 asti puheenjohtaja 15.12.2020 alkaen henk.koht. varajäsen
Koskenoja Antero Tuomisto Jorma	varapuheenjohtaja henk.koht. varajäsen
Ilvonen Sirkka-Liisa Haippo Mervi	jäsen henk.koht. varajäsen
Lahtinen Aila Hiukkanen Vesa	jäsen henk.koht. varajäsen

Kallionpää Päivi Kantee Jaana	jäsen henk.koht. varajäsen
Hirvikoski Eero Känkänen Eki-Eemeli	jäsen henk.koht. varajäsen
Vuorenmaa Janne Ruisvaara Klaus	jäsen henk.koht. varajäsen
Karlsson Tomi Aaltonen Timo	jäsen henk.koht. varajäsen
Niemi Kaija-Leena Lahtinen Maaret	jäsen henk.koht. varajäsen
Aho Ritva Penttilä Mari	jäsen henk.koht. varajäsen
Honkala Päivi Lahtinen Kalle von Hertzen Irja	jäsen 14.12.2020 asti jäsen 15.12.2020 alkaen henk.koht. varajäsen
Kranni Maija Koskimies Keijo	jäsen henk.koht. varajäsen
Murtolahti Pekka Rämö Sari	jäsen henk.koht. varajäsen

Ympäristölupalautakunta

Mäkelä Jouni Henriksson Jaakko	puheenjohtaja henk.koht. varajäsen
Mäkelä Jarmo Heikkilä Pertti	varapuheenjohtaja henk.koht. varajäsen
Mäkelä Arja Pajunen Anu Pajunen Anu Kula Karol	jäsen 22.6.2020 asti jäsen 23.6.2020 alkaen henk.koht. varajäsen 22.6.2020 asti henk.koht. varajäsen 23.6.2020 alkaen
Kauti Kari Wääri Keijo	jäsen henk.koht. varajäsen
Takala Pirjo Niemi Kaija-Leena Lintonen Emmi	jäsen 16.11.2020 asti jäsen 17.11.2020 alkaen henk.koht. varajäsen

Forssan vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta

Kinnunen Riikka von Hertzen Irja	puheenjohtaja henk.koht. varajäsen
Vuorenmaa Janne Sipponen Jukka	varapuheenjohtaja henk.koht. varajäsen
Koskenoja Antero Koivisto Eero	jäsen henk.koht. varajäsen
Aalto Anne-Mari Kallioinen Marjut	jäsen henk.koht. varajäsen
Penttilä Mari Puranen Anu	jäsen henk.koht. varajäsen

Forssan yhteislyseon johtokunta

Norri Timo Varis Ismo	puheenjohtaja henk.koht. varajäsen
Luoma Anina Ortezch Maria Nieminen Tuulia	jäsen 14.12.2020 asti jäsen 15.12.2020 alkaen henk.koht. varajäsen
Takala Pirjo Lintonen Emmi Lahtinen Maaret	jäsen 16.11.2020 asti jäsen 17.11.2020 alkaen henk.koht. varajäsen
Väre Pasi Haake Jari	jäsen henk.koht. varajäsen
Luostarinen Matti Virtanen Tapio	kh:n edustaja kh:n varaedustaja

Jätelautakunta

Häggman Johanna Vähä-Pietilä Rauni	puheenjohtaja henk.koht. varajäsen
---------------------------------------	---------------------------------------

Hämeenlinnan pelastuslautakunta

Kauti Kari	varajäsen Tammelan kunnan nimeämälle jäsenelle
------------	---

Kaupungin edustajat kuntayhtymissä

Eteva kuntayhtymä

Lähteenkorva Jaana	kokousedustaja
Lepola Kaisa	varakokousedustaja

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä

Lehtimäki Aarre	kokousedustaja
Norri Timo	kokousedustaja
Uutela Matti	kokousedustaja

Hämeen maakuntaliiton kuntayhtymän (Hämeen liiton) valtuusto

Häggman Johanna	jäsen
Vinnikainen Irmeli	henk.koht. varajäsen

Mattila Sami	jäsen
Luostarinen Matti	henk.koht. varajäsen

Mäkinen Manu	jäsen
Aaltonen Risto	henk.koht. varajäsen

Joenpalo Ilkka	jäsen
Uutela Matti	henk.koht. varajäsen

Saarenmaa Lotta	jäsen
Penttilä Minna	henk.koht. varajäsen

Isotalo Merja	jäsen
Kranni Maija	henk.koht. varajäsen

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto

Mansikkamäki Pentti	jäsen
Hirvikoski Eero	henk.koht. varajäsen

Ilvonen Sirkka-Liisa	jäsen
Aaltonen Suvi	henk.koht. varajäsen

Lintonen Emmi	jäsen
Rajahalme-Tahvanainen Tarja	henk.koht. varajäsen

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän valtuusto

Järvinen Eino
Aho Ritva

puheenjohtaja
henk.koht. varajäsen

Orzech Maria
Lahtinen Kalle

varapuheenjohtaja
henk.koht. varajäsen

Tonteri Liisa
Paajanen Ljudmila

jäsen
henk.koht. varajäsen

Salonen Nicholas
Vuorenmaa Janne

jäsen
henk.koht. varajäsen

Aaltonen Risto
Aaltonen Suvi

jäsen
henk.koht. varajäsen

Valtion toimielimet

Kanta-Hämeen käräjäoikeus

Mäkilä Jarmo	jäsen
Jussila Kaisa	jäsen
Latva Sami	jäsen

Kiinteistötoimitukset

Jaakkola Asta	uskottu mies
Jussila Kaisa	uskottu mies
Kantelus Jari	uskottu mies
Mäkelä Jouni	uskottu mies
Tuomisto Jorma	uskottu mies
Vuorinen Sofia	uskottu mies
Vähä-Pietilä Rauni	uskottu mies

Poliisin neuvottelukunta

Ilvonen Sirkka-Liisa	jäsen
Aaltonen Suvi	henk.koht. varajäsen

2. KAUPUNGIN TALOUDEN TUNNUSLUKUJEN KEHITYS

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Asukasluku 31.12.	17 833	17 833	17 667	17 521	17 414	17 328	17 186	17 028	16 901	16 800
Kokonaismenot (1000 €)	113 052	116 632	125 237	135 912	124 070	124 238	125 020	124 403	135 758	134 358
Verotulot (1000 €)	54 557	53 332	58 133	58 861	59 678	60 408	61 074	60 239	60 706	61 562
Tuloveroprosentti	19,50	19,50	20,00	20,00	20,00	20,00	20,50	20,50	20,50	20,50
Kiinteistöveroprosentit										
- yleinen	0,80	0,80	0,80	1,00	1,00	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40
- vakituinen asunto	0,40	0,40	0,40	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41
- muu asuinrakennus	0,90	0,90	0,90	1,01	1,01	1,41	1,41	1,41	1,41	1,41
- voimalaitos	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Verotulot euroa/asukas	3 059	3 007	3 290	3 359	3 427	3 486	3 553	3 534	3 591	3 664
Tilikauden tulos (1000 €)	479	-1 405	681	3 695	657	3 080	202	-547	-563	3 955
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (1000 €)	612	-1 280	847	311	770	191	311	-453	-469	1 043
Vuosikate (1000 €)	4 981	3 182	8 516	4 953	6 641	9 104	7 231	5 552	5 520	10 874
Vuosikate euroa/asukas	279	180	482	283	382	525	421	326	327	647
Vuosikate poistoista %	111	69,4	159,9	79	111,0	151	102,9	68,6	91,1	143
Bruttoinvestoinnit (1000 €)	8 935	6 214	9 131	20 040	8 867	7 700	5 231	5 510	6 173	5 724
Lainakanta (1000 €)	28 678	28 778	25 576	26 012	29 776	30 209	29 928	27 805	32 444	30 810
- euroa/asukas	1 608	1 623	1 448	1 485	1 710	1 743	1 741	1 633	1 920	1 834
Kassan riittävyys, vrk	16	6	8	8	10	12	15	10	13	27
Omavaraisuusaste %	61,2	60,1	59,6	57,9	55,8	57,3	59,0	59	56,4	57,9

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 186 pages before this page
Dokumentet inneholder 186 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 186 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 186 sider før denne side

Detta dokument innehåller 186 sidor före denna sida

JARI TAPIO KESÄNIEMI

623e12ac-335d-4471-e1e9-bc3e0ca07004 - 2021-04-21 14:13:54 UTC +03:00
BankID / MobileID - 09561e45-8199-4939-9749-991aee71e8b7 - FI

JOUKO HAONPERÄ

def67d5c-e9dd-4f01-af6a-3cfa8b777421 - 2021-04-21 14:37:33 UTC +03:00
BankID / MobileID - f9c32968-0e0f-408e-aee6-6d0e901a872 - FI

SAMI TAPIO MATTILA

094ff09f-0603-4020-a70c-bf7ce091a7a7 - 2021-04-21 16:46:32 UTC +03:00
BankID / MobileID - 3a0d1909-0bc3-4143-b0e7-35f438e3829e - FI

Tarja Hannele Rajahalme-tahvanainen

6d4a7942-4a3e-49d4-b000-a5940124306c - 2021-04-21 21:26:35 UTC +03:00
BankID / MobileID - c96984ac-00f5-471f-bc7c-258b215d308f - FI

MINNA KRISTINA PENTTILÄ

3d87bc39-6ea0-4505-b57e-968ae452c9f1 - 2021-04-21 22:59:31 UTC +03:00
BankID / MobileID - 657f65c7-5b6d-49e7-aca7-9ea15e4c2807 - FI

MATTI KALERVO UUTELA

d028e04c-3664-4585-be2c-8243d3959a34 - 2021-04-23 05:50:15 UTC +03:00
BankID / MobileID - f6eeed18-c91e-4674-a737-07c2c2b07c73 - FI

JAANA ELINA LÄHTEENKORVA

11e1284-4687-4aea-9ad4-d1a8229980be0 - 2021-04-23 09:40:22 UTC +03:00
BankID / MobileID - 983df1b7-516a-4865-a170-635dc198bce9 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet

<https://sign.visma.net/fi/document-check/361457039f0264b60f468594f80f5e245e6>

VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 187 pages before this page
Dokumentet inneholder 187 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 187 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 187 sider før denne side

Detta dokument innehåller 187 sidor före denna sida

TIMO NORRI

a50c29ea-9cb1-4345-91c7-bd0393ee489 - 2021-04-26 06:10:01 UTC +03:00
BankID / MobileID - 7677e2d5-37c9-4afa-bb06-63ce811924ae - FI

JOHANNA KATARINA HÄGGMAN

2be0b831-614e-4a39-94e7-e619707be1a7 - 2021-04-26 10:47:14 UTC +03:00
BankID / MobileID - 27943eef-3c2e-4a3c-a16e-4f35d039119e - FI

KAISA HANNELE LEPOLA

1c7b5000-6c67-480c-ba0c-fc3e767920d1 - 2021-04-27 14:10:29 UTC +03:00
BankID / MobileID - d82c5a14-4aed-48ac-9a05-ca44a0be29e2 - FI

TAPIO JALMARI VIRTANEN

d8545c32-fab4-460c-80e5-0c32b153e124 - 2021-04-27 14:42:33 UTC +03:00
BankID / MobileID - 848a7b44-0e30-4c0c-a3ec-870b0afaba77 - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 187 pages before this page
Dokumentet inneholder 187 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 187 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument inneholder 187 sider før denne side

Detta dokument innehåller 187 sidor före denna sida

TIMO NORRI

a5bc29ea-8cb1-4345-91c7-bfd359aef489 - 2021-04-26 06:10:01 UTC +03:00
BankID / MobileID - 7b77e2d5-37c6-4afa-bb06-85ce811924ae - FI

JOHANNA KATARIINA HÄGGMAN

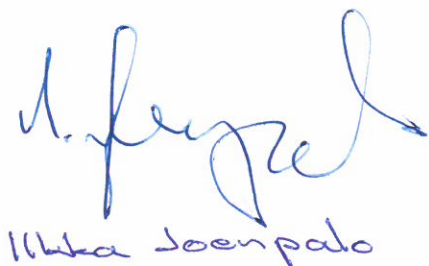
2be0b831-614c-4a33-94a7-e6197b76e1a7 - 2021-04-26 10:47:14 UTC +03:00
BankID / MobileID - 27643def-3c8e-4a3c-a16e-4f35db39f19e - FI

KAISA HANNELE LEPOLA

1c7b50b0-6c67-48bc-bafb-fc3e7679f26d - 2021-04-27 14:10:29 UTC +03:00
BankID / MobileID - df8b5a14-4aed-46ac-9af5-ca4f4d8e29c2 - FI

TAPIO JALMARI VIRTANEN

d9545d32-fab4-460d-8de5-06326153e134 - 2021-04-27 14:42:33 UTC +03:00
BankID / MobileID - 848a7b44-0e30-4c0c-a3ec-87d8bafeba77 - FI

Ilkka Joensuu

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet

<https://sign.visma.net/fi/document-check/3cf45159-fbb5-4ba9-a682-84feb75e245b>

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet

<https://sign.visma.net/fi/document-check/a5bb70c8-226e-46ef-ba65-bb8310c1c6e6>

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 189 pages before this page

Dokumentet inneholder 189 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 189 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 189 sider før denne side

Detta dokument innehåller 189 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende